

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארת שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעזרמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא

בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת וארא תשפ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגדאו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

ובחיים. פרק ארבעה עשר – פרת חטאת דף קיט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" ר"ג רש"י

דביתו וחיוסיו אשר מלך לוגו. כי שנה חרי"ג וארבע שמלך שלמה לפני בנן הבית
ואותה שנה שלמו ארבע מאות ושמונים ליציאת מצרים נשתחור לשלילה שש"ט. מנתי
מילי. שהיה היתר לבנות אתר קדושת שליה משחורב: כי לא בנאם. בימי גלגל אל
המנחה ואלקן. הכתוב לכתוב את שניהם: ליתן היתר במה בין זה ולא דרא
סרא בדיחור במה דלגלל שחשיתו וסמאר עז מתי

כתוב 'ותמים אשר מלך דוד על ישראל וארבעים
שנה, בחרבו מלך שבע שנים [וגו'] ובשלמה כתב
החל לבנותו בשנת ארבעה ללכותו', נשתתפו
שילה, שלש מאות ושבעים חסד אחת: באו לטוב
ובעון [וכו']! מנא הני מילי. דתנו רבנן, 'כי לא
אתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה', אל
מנוחה? זו שילה, 'נחלה' זו ירושלים. למה חלקו, ברי
יתן דיתר בין זה לזה. אמר ליה ריש לקיש לרבי
ההוה, מעשר שני נמי ליחנן. אמר ליה, מעשר, 'שם'
שם מאורו, אי לפי. כיון דאין לא הוה, מעשר שני
אז. ותיא. אי הכי, פסח וקדשים נמי ד'שם' 'שם'
ארון לפי, דכיון דארון לא הוה, אינהו נמי לא הוו.
מר ליה, [דאמר לך], הא מני, רבי שמעון היא.
אמר, אף צבור לא הקריבו אלא פסח וחובות
קבועי לון וזמן. אבל חובות שאין קבועי להם וזמן,
כא וקבא לא קריב. מעשר בהמה, חובות שאין קבועי
להן וזמן הוא, ויתקש מעשר דהן למעשר בהמה.
בכל דרבי יהודה, קריב, אי, דתאמר רב אדא בר
אבהו, מעשר שני ומועשר בהמה נאכלין בנוב ונבעון,
דברי רבי יהודה, ווא געי בידה. ולא תני רב יוסף,
ולא בירושלם, שילה, גנוב ונבעון, ובית עולמים,
ואז תני לה. ויהוה אמר לה, לאכילת מעשר שני,
וליתבא דרבי יהודה? כיון דירושלים [וכו']? תני רבנן,
לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה.
וננוחה? זו שילה, 'נחלה' זו ירושלים. ואמר 'היתה'
נחלתו בארץ בנימין, ואמר 'תעיס' צבוע נחלתו ל'
עיס סביב עליה, דברי רבי יהודה. רבי שמעון
אמר, 'מנוחה' זו ירושלים, 'נחלה' זו שילה. ואמר
, 'ואמר 'כי בחר' ה' בציון אהו למושבו לו'. בשלמא
כתוב 'אל המנוחה ואל הנחלה', אלא, למאן דאמר,
הנחלה ואל המנוחה, מניעו ליה. הכי קאמר, לא
לנחלה, נמי לא מניחה. תנא דבי רבי 'שמעאל', זו
זו, ירושלים. בשלמא למאן דאמר, 'מנוחה' זו
שילה

אני אומר לכם איש כל הישר בעיניו כי לא באתם
עד עתה וגו' אבל לא משבאנתם ואין הדר
בין זו לזו לא להלכתא אלא מנחתא ומדכתיב
גדלה שם דר'ק' קלוז ארץ קדושה מנחתא תתורו
להדר הראשון עד טאבאם אל תתלהו א"י. **ה'**
רשעת הוראין נתיית נמי מעשה שני לטוב
ובגעת שדתי נסתכלין בר קדושתא ליהינא עטם
לא תנן במתני' לאוכלו שם: שם: שם. ואכלתם
שם (דברים) כי אני נמי (כאם) לפני ה' אלהיך
(תאכלנו) במקום אשר ירחיק לשכנו שם: שם (שם)
(יד) ובארזן כתב (שמות) מן (ונתת) שם את הארזן
וגו: וביין **דאין** לא. הוה. דמי יוב ובגעת
לח הארזן בקיית יערם כי שנה ובגער ויד עד
שננה בתיית **חם** קורישים נמי. וזאז אכלתא
שם בוד נמי כתב (דברים) כי. מני. דך מתני'
דקתי מעשה שני בכל עיר ישראל לא היה צריך
להביא: שם **ה'ש** הוה. דאמר חזותא שאר קבר
להם זמן לא קרבו בנוב ובגעת ויהיו בבורות
ומעשה בתמהא ליהינא עטמא דאמרין לעול בגלגל
וכין דמעשה בתמהא לא היה הוה מעשה דן נמי
לא בעי לאיתיי' תתא איתקוש' להדודי דכתיב
(שם) עד מעשה ואמרין כתיב מעשרות
החיתוב מדבר מנסכת בבורות (דף גג.) **ה'ג** **אבל**
ל'י יתורה **ה'ר** דאמר **ר**ב **א.א.א.ר** בתיית מעשה
שני נאכל בנוב ובגעת דלבר **ר'** יהודה **והא**
בעינן תתא. דכתיב (דברים) כי לפני ה' אליהם:
נוב ובגעת. דאז חשבי ליה כי שילא ואפי'
הכי שני היתור בתרה דקסבר קדושה ראשונה
קדושה לשעתה לא קדושה לעתיד לבא ובקדושה
ירושלמי גופה סברא לאי דיש אחריה היתור
דאמרין במגילה (דף י.) שנתתי שרשקבין
בבית היתור בזמן הזה ואוקמנא כר' ישמעאל: **ז'**
ויו ירושלמי. ועד שיבנה הבית לא נאסרו הכמות:

יום ומעשר שני בבל עיר ישראל. בריש פרקן
 ויחזקיהו לעליל באבא ללגלול אל הויכר מעשר שני
 ויטעו ויסיב ויחזקיהו דא ר' שישא חבא בנמרא
 ב ובעון ויחזקיהו ר' שמעון דא דאמר
 חבונת שאן קבע אלס זמן קרוב ודיעו
 בכורב חמשה דרומה וכוין מעשר בהמה אל
 הזה וזה מעשר שני אל בני ישראל דהם
 דאיתקש להרדי ויחזקיהו מהאי טעמא דאיתקש
 למעשר לזאן נאכל כלל מזו מעשר בהמה
 מזב ובעון למד לזאן קרוב חזקיהו ודיו ציצקין
 להתקין בכבור ומעשר ער שישומנו אבאל
 במזון לבעלים ומעשר שני אל זית ול תקה
 אל פריזיו ושל שפיס לזאן גרסי מפרש
 מעשר שני ושל גבי נוב ובעון וזאת פלח
 ולענן חבא הזה שייך לחזקיהו דא ר' איהו טען
 הבאת מקום מן זה דא טען חבאת מקום
 דקאמר לר' יחזקיהו דאמר וקריק דרוב
 ובעון נאכל מן מעשר שני נאכל של אכל מה
 שאן מעשר בהמה קרב לרבי שמעון משום
 דחבאת לזאן קרוב לענין זה אין שייך לחזקיהו
 מעשר שני שלא דאן נאכל כלל מקום דא
 דאין מעשר בהמה נאכל משום דבני מתן
 דמים ואיחזקיהו אל אפשר אבל משום דהם
 שר ויחזקיהו קשה ולעיל בפרק קדשי קשים (דף
 ס:) ולפינן מעשר מבכור דאין נאכל בזמן הזה
 ויש גירסות בספרים ושם פירשו תוד קשה
 אי משכחת מעשר דנאכל כלל עיר ישראל
 א"א אל מעשר בפרק כל שעה (פסוק דף ס:)
 מרבה אני מעשר שיש לו חזית כלל משכחת
 דאמר ר' אלעזר מנן למעשר שנשנוא מן להם
 לזרבי אלעזר אל כיון דרובנא (נאכל) ובעון
 נאכל בכל עיר ישראל אל כיון של חזית כלל
 מושבות דקאמר דהם (דף לח) לקימה בהווא
 פריקא גבי תלות תודה וקריק מור נאכלין בזב
 ובעון ויל דאיתצטריך חזקיהו דרבי אלעזר
 שייך יחזקיהו דאמר בשעתין של כירות חז
 של שילה ושל נוב ובעון ושל בית עזלום
 נאכליתא קאמר של חזקיהו דרבי יוחנן וזאת
 ודיכי מעשר דהם ואומצא אי בהריים שני
 להם חזית כלל מושבות ואל נאכלין בזב
 ובעון בכל עיר ישראל מעשר שני ושל לומר
 דבכורים אל אפשר משום דעו דהוא אל
 המחוב ונבזב ובעון משום דלזאן חזקיהו
 לעיל בפרק קדשי קשים (דף ס:) ופירק בהרא
 דמוכח (דף טז) ובתוספתא בפרק אל קדשים
 (דף כא.) דבכורים איש חבא בפני ברא
 משום דבני ועד מיד דהוא אחוז וזק
 ותרומת חמיו דאמר ר' אלעזר (דף קז)
 חתופי חתופי עליה דר' יחזקיהו במתניתין
 אל חתופי חתופי אהיה: **ו** מני ברי שנתעו. אל
 שנתעו משום דבני דן דר' עשר מעשר שני
 שרש חבא דהם אין חזית: **ו** וזו שילה. פירש
 סבירא ליה דר' אחריה חזית דבכורין במגלה
 בתראה במי רבי שישאאל בן אלישע
 לומר ליהדיה שלא יזא חזית אחרי שילה דהא
 מצונו

49 תחנן בבמה גדולה ואן ודחנן בבמה קטנה משום דבעי תהפוך וכוברים נמי בעי תהפוך אלא דמי למנהא דקדיבה בבמה בלא תהפוך להנבן דפליגי עליה דר' יוחנן במבנהין
50 בפרקי דרפרישית לעיל דמנהא עיקר מנחה (סמיכה) הקטרה הלכך משום תהפוך אלא בטלה באי דעי' דיקר מצותן תהפוך בטלה תהפוך איניה: **ההא** מני ברי שעתו היא.
51 דמי נמי מני למינר רבנן אלא דאמינן חובת ליהיד לא קריב בשעת הדין תהפוך אלא בבמה בוצר בון ק' שמוען משום דעבד ק' דרשט שעתו שעתו
52 משהשתה הכותב בדרי: והיה **ויתאשק** (עסבר דלא למעשר ברהה. לעיל בפרק קדשי קדשים דף ס) וק' היקשט מעשרש לכבוד הדא ובהא ודחנן מני **ו** וזו שלה. פירש
53 בקוטרסו אפילו באי דהי' תורתו קדשה ראשונה קדשה לשעתו אלא קדשה לעלית באי קדושתה שמיכר ליה חוריה ודחנן דאמרינן באמרינן
54 (דף.) שעתה שמקריבין בבית וזני מון דהא וקאמטנן כריב' שישמעאל ע"ל ק' דחנה ב' שישמעאל כ"ז שיהא חתורה מימי ברי' דאבא ב' שישמעאל ב' אלישע
55 ב' פולחנה ד' עקיבא רב' ש' שמוען ב' יא' דהואו אסיקנא לעיל לפום ד' גירסא דכולי' עמא קדשה ומדא י' אפסר לומר לרידיה דתא דהתר אתר שלה דתא
מנינן

מצניו אבשלום שהקריב בחברון בדרכים (שמואל ב' טו) אכלה נא ואשלמה את נדרי אשר נדרתי לה: בחברון ויחיה (שם) כי נדרי עבדך בשבתי בשעור דאין לומר דהא מפרש דלא הלך אבשלום אלא לחיבי כבשים מחברון שהיו שם טובים ולהקריבם בגעזן במה גדולה באהל ומעד כדכתיב למישר בריש פרק שני תחמודה (דף יד.) דהא מסקנין דהם על דרך

5 לְרִאקוֹבִי בְּתַרְוֹן בְּמַתּוּ אִידוּ אִידוּ דְּרֵא לְחֻבֵּי
 6 מְחַבְּרֵן מִמֵּעֵל לִי הָעֵד כְּתִיב בִּשְׂמֹאל (ט ו) ב'
 7 וְהוּא יִבְרַךְ הַחֹב וְהַשְׂאֵל כְּתִיב (יג) הִגִּישׁוּ אֵלַי
 8 הָעֵלֶה לְשִׁלְמֵי וְעַל הָעֵלֶה וְכִסְמֹן מִיֵּת לִי
 9 קִרְא שְׂחֻדְכִּי בְּלִילֵי בְּמַתּוּ לְבִנְיָמִן: (ב) חֲזָקִין.
 10 פִּרְשׁ רִשִׁי פִּסְקוּ בְּדִרְבֵּי הָדִים (ב) קוּמָה ד'
 11 אֵלֶּיךָ לְתַרְוֹן אַתָּה וְאִין עֵקֶר הָעֵד מִלְּבִי
 12 פִּסְקוּ דְּכִתְבִּי בִּירוּשָׁה וְהִיא כּוּחַ כּוּחַ רַגְלִי
 13 הַכְּתִיב נִשְׁאֵר הָאֲרָן אֶ"ל (מִבְּכֹרֵי י) וְהָד בְּסוּמַת
 14 הָאֲרָן וְכִוְּנָתָהּ וְהָאֲרָן וְהָד:

8 גברא לגברי. פירשתי לעיל בפ' משנינו 19
9 איהו מקומן (דף נג) גבי זה וזה 16
10 יסוד דרומי: **ואליהם** כתיב. והא דאמרן לעיל 17
11 ואליהם לערב פרשיות היינו שחיטה והעלאה 18
12 אבל כולי האי לא אומרן לערב היתר הבמות על 19
איסור הבמות: ה"ג 20

הקרישן בשעת היות הבמות ושטח הדפלה
לשעת היות הבמות פטור מכלום.
וקשה האריך שייך להחזיר בשמות שמוצאן רוב וכן
תימא דאיתקרישן משום חבורא דאיתקרישן בבית
או משום קרבתו צבור ואם שטח הדפלה בחוץ
פטור מכלום או איכא לאו הכא מכלל עשה
ותרלא לפרש דמייחא בבית שטח חדר אדפלו
הקרישה על גמט להקרישה בבית שטח חדר
הבנינה בפנים דקלטו מדידתו כדבסמון אפי'
הכי אם חור הבמות ושטח הדפלה בחוץ פטור
מכלום: א"י מנחה בבמה ויחזון ובעני שרת כו.
מנחה לא חזיא חזמאי ראנין דמאן דלית לא
מנחה בבמה היינו ולא קרבה כלל אפילו בבמה
גדולה כגון מנחת התחשת שבנוב ובעני וכלולו
נתנו דבלי עמא דבר בשמי גורלה שי
חזיה: ב"י לא ארע חבור מנחה חיד השניבה
בפנים חזור החציאה לחוץ מהו מי אמרינן בין
דעמאל לא קלטו חזר מנחתו או רלמאן בין
החזרה חזור לא חזר הדבר ורב יוסף דאמר דרש
קדיש משחזן בדרום עומקין בין ואיבעיא
מהו שרדו חזר אמר ידו רב יוסף אמר לא ידו
ויבעי לרבה ויבעי לרב יוסף כן גירסת ש"י וז'
אבל

תיובקתא: ואִלוֹ קֶרְשִׁים [וכו']:
 'צִפּוּנָה לִפְנֵי ח'. מִתַּחַת סִבִּיב, וְ
 (סִבִּיב). תְּנוּפָה, דְּכִתְבִּי 'וְהִנֵּף הַחֶבֶת'
 הִדְהָה אוֹמֵר אֵין מִנְחָה בְּכֻמָּה: אֵין
 עוֹפוֹת בְּכֻמָּה. לְדַבְּרֵי הָאוֹמֵר, אֵין
 וְכִיחִים וְלֹא עוֹפוֹת. וְכֹה, דְּכִתְבִּי 'אִשֶּׁר
 'אִשֶּׁר יִשְׁרָתוּ כֶּם בְּקוֹדֶשׁ': לִרְחֵי ג
 רִיחוֹן יְרִים, דְּכִתְבִּי 'צִבְּקֻדְתִּיכֶם אֶל
 קֶטְנָה) [דְּלוֹלָה], וְהִקְרִיבוּ בְּכֻמָּה דְּהוֹדוּ
 וְכֹחַ וְתִרְוּמָת לִחְמֵי תוֹרָה, וְהִנֵּף
 (בְּקֶדֶשׁ) [בְּמִן] בְּמָה דְּלוֹלָה. וְהִקְרִי
 אֵין חִצּוּי. [לִימָא מִסְבִּיעַ לֵיה] [מִתְ]
 (בְּקֶדֶשׁ בִּמְה) [בְּכֻמָּה] קֶטְנָה. אִימָא
 אֲלֵעוּ, דְּאִמֵּר רַבִּי אֲלֵעוּ, עוֹלָה פ

שילה, 'נחלה' זו ירושלים, אי נמי איפכא, היינו
דכתיב 'אל המנוחה ואל הנחלה', אלא, למאן
דאמר, זו הו' שילה, או זו הו' ירושלים, 'מנוחה
נחלה' מביע ליה. קשיא. בשלמא למאן דאמר, זו
הו' שילה, 'מנוחה' דהו' מביבש. 'נחלה' (זו) דפלגו
התם נחלות, דכתיב 'יוחלק להם יהושע ויפל להם
גורל בשילה על פי ה'.' אלא, למאן דאמר, זו
הו' ירושלים, 'מנוחה' 'נחלה' נחלת עולמים. אלא
'מנוחה' מאי 'מנוחה' מנוחת ארון, דכתיב 'ויהי
בנוח הארון.' בשלמא למאן דאמר, זו הו' ירושלים,
אבל שילה הו' שריא כמות, היינו דכתיב 'ויקח
מנוח את גדי העצים ואת המנוחה ויעל על הצוד
לח.' אלא למאן דאמר זו הו' שילה, וכמות הו'
אסריו, מאי 'ויקח מנוח'. הוראת שעה היתה. הנה
דבי רבי ישמעאל, דרבי שמעון בן יוחי דאמר,
זו הו' ירושלים. וסמיך, משכי בקרא לבריו. כל
הקדשים [וכו']. אמר רב כהנא, לא שנו אלא
בשחיטה. אבל בהעלאתה, פרת נמי מייחב. מאי
טעמא, דאמר קרא 'ואלכם תאמר', לא
תאמר. מתקור לה רבה, מי כתיב 'ועליתם תאמר',
'אלהם' כתיב. (ובאלהם קרינו). ועוד תניא, ארבעה
כללות היה רבי שמעון אומר בקדשים, הקדישין
בשעת איסור הקמות, ושחט והעלה בשעת איסור
הקמות, בחייו, הרי הן בעשה ולא תעשה, ושחט
בהן פרת. הקדישין בשעת חיות הקמות, ושחט
והעלה בשעת איסור הקמות, הרי הן בעשה ולא
תעשה, ואין בהן פרת. הקדישין בשעת איסור
הקמות, ושחט והעלה בחייו, בשעת חיות הקמות,
הרי הן בעשה, ואין בהן פרת. [אשר יתור תעשה].
הקדישין בשעת חיות הקמות, ושחט והעלה בשעת
חיות הקמות, פטור מכלום. תיובתא דרב כהנא,

ה, דַּכְתִּיב לִפְנֵי ה'. יִסְמְדוּ, שְׁחִישֵׁת צִפּוֹן, דַּכְתִּיב
 כְּתִיב ('וּרְקוּ אֶת הָדָם] עַל הַמּוֹנֵחַ סָבִיב
 לִפְנֵי ה'. הַנְּשֵׂה, דַּכְתִּיב וְהַנְּשֵׂה אֶל הַמּוֹנֵחַ: רַבִּי
 רַב שֶׁשֶׁת, לְדַבֵּר הָאוֹמֵר, יֵשׁ מִנְהָ בְּמָה, יֵשׁ
 מִנְהָ בְּמָה, אִין עוֹפּוֹת בְּמָה. וְכֹחִים וְלֹא מִנְהָ,
 וְרַק הִתְּחַן בְּנִי שֶׁרֶת. לְשִׁרֵת בְּקֶדֶשׁ, וְכִלִּי שֶׁרֶת,
 חוֹחַ, דַּכְתִּיב לִרְיֵחַ נִיחֹח לֹח: מוֹחִיחַ בְּרִיחִים, דַּכְתִּיב
 הַמּוֹנֵחַ יִחְצֹא. אִמֵּר רַמִּי בִּרְחֹמַי, לֹא שָׁנוּ אֵלֶּי אֵלֶּי
 [ה]. אֲבָל בְּקֶדֶשׁ מָה קִטְעָה דִּקְרִיבֵיהוּ בְּמָה דְּלוֹלָה
 [בְּקֶדֶשׁ בְּמָה] [בְּקֶדֶשׁ דְּלוֹלָה, וְאִין נוֹחֲגִין [בְּקֶדֶשׁ]
 נוֹחֲגִין [בְּכַמְחָה] [בְּקֶדֶשׁ בְּמָה] קִטְעָה. אִיכָא דְּאִמְרֵי
 בְּזֵן בְּמָה דְּלוֹלָה. אֲבָל [בְּקֶדֶשׁ] [בְּזֵן] מָה אִתְּחַן,
 נוֹחֲגִין [בְּכַמְחָה] [בְּזֵן] מָה דְּלוֹלָה, וְאִין נוֹחֲגִין [בְּכַמְחָה]
 מָה יְחִיד שֶׁהִכְנִיסָה בְּפִינִים, קִלְטוּהָ מוֹחִיחֹת לְכָל דְּכִי

[illegible]

שְׁחֵבְנִיסָה

וְהִיְתָה הָרִשָּׁת עַד חֲצֵי הַמּוֹצָאִי.
יָדִישׁ בָּמָה (קִטְמָה וְחֻקְרִיבוֹם בִּבְמָה
(יֵשׁ) [אִין] חֻצִּי. מוֹתִיב רָבָה, חֻזָּה
(נִמָּה) [בְּבִמָּה] קִטְמָה. אִימָה, נוֹחֲגִין
אִמּוֹר רְמִי בַּר חֲמָא, לֹא שֵׁנוּ אֵלָא
נָפַח עַל גִּבּוֹ דְּקִרְבֵּינֵיהּ בְּבִמָּה גְדוֹלָה,
י בִּבְמָה) [בְּבִמָּה] גְדוֹלָה, וְאִין נוֹחֲגִין
(ה) [בְּזִמָּן בָּמָה] קִטְמָה. וּפְלִגָּא דְּרִבִּי
בְּעֵי רְבִי יוֹרָא, עוֹלָתָה בְּמָה יְחִיד,

שְׁחֵבְנִיסָה

בבחים. פרק ארבעה עשר - פרת חטאת דף קב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" - (שטיינזלץ) רש"י תוספות

[illegible]

וְשֶׁהִכְנִסָהּ לָפָנִים וְהוֹצִיָאָה לְחוּץ, מִחוּץ מִי אֲמַרְנָה
 בֵּינוֹ דְּעִיָּלָא, קָלָטָהּ לֹא מִחוּצָתָא. אוּ דְלִמָּא, בֵּינוֹ
 וְדִתְרָה, תְּרֵד. לֹא הֵינָּה פְלֹתָתָא, דְּרַבָּה וְרַב יוֹסֵף.
 דִּתְנִין, קָדָשִׁים שֶׁשֶּׁחָתַם בְּדָרוֹם, מוֹעֲלִין בָּהֶן
 (וְאֵם עָלוּ לֹא יֵרֵדוּ). וְאִפְשָׁר לָהּ, (יֵרֵדוּ מִחוּץ שְׂעוּלָה)
 עָלָה, מִחוּץ שְׂעוּלָה, רַבָּה אָמַר, (לֹא עָלוּ) [יֵרֵדוּ], וְרַב
 יוֹסֵף אָמַר, (עָלוּ) [אֵם עָלוּ לֹא יֵרֵדוּ]. תִּיבָעַי לְרַבָּה,
 תִּיבָעַי לְרַב יוֹסֵף. תִּיבָעַי לְרַבָּה, עַד כָּאֵן לֹא קָאֻמְר
 רַבָּה אֵלָּא בְּמוֹצָא. דְּחוּז לִיָּה, מְקֻדָּשׁ. דְּלֹא חוּז, לֹא
 מְקֻדָּשׁ. אֲבָל מִחוּצָה, אֵף עַבְדֵּי דְּלֹא חוּז לִיָּה, קָלָטָהּ.
 וְאוּ דְלִמָּא, אֲפִילוּ לְרַב יוֹסֵף. עַד כָּאֵן לֹא קָאֻמְר רַב
 יוֹסֵף הֵתֵם, אֵלָּא דְּחֵד מְקוֹם הוּא. אֲבָל הָבָא, דְּתֵרֵי
 מְקוֹמוֹת נִינְהוּ, לֹא. אוּ דְלִמָּא, לֹא שָׁנָא. תִּיבָעַי מִלִּתָּא
 דְּקִדְשָׁטָא לִיָּה לְרַבָּה בְּחֵד גִּיסָא, וְלְרַב יוֹסֵף בְּחֵד
 גִּיסָא, מִיבָעַי לִיָּה לְרַבִּי יִצְחָי. דְּבָעַי רַבִּי יִצְחָי, אֲבָרִי
 עֲלֹתָ בְּמַת יֵרֵד שְׂעוּלָה לְמוֹצָה, (יֵרֵדוּ) מִחוּץ [שְׂעוּלָה].
 (וְהִיכָא) דְּלֹא מוֹשְׁלָה בְּתוּךְ הָאוּר, תִּיבָעַי לָךְ. כִּי
 תִּיבָעַי לָךְ, הִיכָא דְּמִשְׁלָה בְּתוּךְ הָאוּר, מִצָּא. תִּיבָעַי

הדרן עלך פרת חמאת וסליקא
לה מסבת ונחלים

[illegible]

53 בקטנה. וכן, לאביהם **אבל** חזון הנוהר והנפלא בו! סיפא דמותי היא ולא ברייתא הוא: מנין לעשות וכן, להיות נפסל בנותר. הלן, היינו נותר, ודיוואן ישרה.

54 נפקא לן פסחוסים (פסח, פסח) מן אל המזבח. אבל אל תדע אל הקדוש פיניה היתה לפיכך אבל תאבול אחת אם אל היתה פיניה אחריה היא ישרה. מן יוצא כבד

55 שנה, שנה שדרי שנה (שנה, שנה) אל המזבח. אבל אל תדע אל הקדוש פיניה היתה לפיכך אבל תאבול אחת אם אל היתה פיניה אחריה היא ישרה. מן יוצא כבד

רי"ח זבחים. פרק ארבעה עשר – פרת חטאת דף קב עמוד ב – מותר מהדורות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
תוספות

1 ומה עופות שאין חטום פוסל בהן. דאמר מר (תמורה דף יד.) אין תמות חכרות בעופות:
2 זמן פוסל בהן. דהא רבינו לוח גבי פיגול ב' בית שמאי (לעיל מד.) אלמא פסול בדרו זמן
3 תורת זבח השלמים. תורה אחת לכל השלמים ואפילו לשלמי במה קטנה למה שאמור
4 בענין ומה אמור באותו ענין זמן לתורה וזמן לשלמים ומחשבת פיגול והא דאיצטרך
5 לרבינו משום דאחי מבנין אב דהולך ישרף והוצא ישרף דלא יפסול בה זמן לפיכך הוצרך
לרבותה: לעשות זמן במה קטנה כזמן במה גדולה. לתורה יום ולילה ולשלמים שני ימים
ולילה אחד ונותר נמי מפיגול יליף (שם) מג'ש דען עון וטמא נמי בהדיא פרשתא כתיב
(ויקרא ז) ודגפש אשר תאכל וגו':

1 מה עופות שאין חטום פוסל בהן, 'זמן' פוסל בהן. קד'שי במה
2 קטנה, שהחטום פוסל בהן, אינו דין 'ש'זמן' פוסל בהן. מה
3 לעופות, שכן אין הדר בשר בהן. תאמר בקמה קטנה, שהדר
4 בשר בה, לא יהא 'זמן' פסול בה. תלמוד לומר 'וזאת תורת
5 זבח השלמים', לעשות זמן בקמה קטנה, כזמן בקמה גדולה:
6
7
8

הדרן עלך פרת חטאת וסליקא לה מסכת זבחים

מנחות. פרק ראשון – כל המנחות דף ב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצה תוספות

משנה כל המנחות שנקבצו שלא לשמן – כגון שהתגרב מנחת מדרשת וחביאה, וקמצה בחנות ואמה: "דריני קומץ לשם מחבת". כשיות – קומצן נקט, ושייריהו גאבליץ, **אילא שלא עלו לבעלים** לשם חובה – דלא יצא ידי נדרו, ועריך להביא אחרת לשם מחבת. חותם – חותם, **מנחת חוטא** – כגון והוא דמטמא מקדש דבתיב ב"דקרא:

"ואם לא תשיג ידו לשתי תורים" וגו'. ומנחת קנאות – מנחת טוטה, שאם קצצן שלא לשמן, כגון לשם נדבה, או נתן בבלי את הקומץ שלא לשמן, או הוליק או הקטיר שלא לשמן, או דחשג באחת מעבודות הלל: "דריני עובד לשמו" ושלל לשמו. או **שלא לשמו ולשמן** – באלו שתי מנחות פסולין ואין שיריהו גאבליץ, וטעמא מפרך בגמרא. והא דתנא "או שלא לשמו ולשמן" – דלא תיטמו לשמו ושלל לשמן, וקמצה דפסולה, דחפס לשון אחרון, אבל שלא לשמן ולשמן – דא, קא משמע לן דאין בתחלת דבריו אדם תפסא אית לך. **גמרא** מוקינן – "אלא" משמע דכל דינה כמנחה כשירה אלא זה בלבד, ואסור לשני – בה שניו אחי, כגון אם עבר וקמצה שלא לשמה – אסור לתת קומץ בבלי שלא לשמה. נתיב – בתמינה, והא נדר הוא דבתיב "כאשר נדרתי" (דברים כג) אם כמה שנידתי עשית – לשמה – היא נדר, כלומר יצאת ידי נדרך. ואם לא – ידע נדבה, וביא אחרת לנדר.

וגדבה

המנחות שנקבצו שלא לשמן – בשיירות, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה, חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות. מנחת חוטא ומנחת קנאות שנקבצו שלא לשמן נתן בבלי והקטיר שלא לשמן, או לשמן ושלא לשמן, או שלא לשמן ולשמן – פסולות. כיצד לשמן ושלא לשמן – לשם מנחת חוטא ולשם מנחת נדבה, שלא לשמן ולשמן – לשם מנחת נדבה ולשם מנחת חוטא. גמרא למה לי למיחזא "אלא"? ליתני: ולא עלו לבעלים לשם חובה! – הא קא משמע לן: לבעלים הוא דלא עלו לשם חובה, הא מנחה גופה כפירה ואסור לשני, כדקרא דאמר רבא: עולת ששחטה שלא לשמה – אסור לחוק דמה שלא לשמה; איבעית אימא כקרא, איבעית אימא כקרא: משום דמשני בה, כל הני לישני בה ויזילו? ואיבעית אימא קרא: מוצא שפתיך השמר כאשר נדרתי לה' אלהיך נדבה; נדבה? נדר הוא! קרי ליה נדר וקרי ליה נדבה? אלא, אם כמה שנידתי עשית – יהא נדר, ואם לאו – יהא נדבה;

וגדבה

כל המנחות שנקבצו שלא לשמן כשירות אלא שלא עלו לבעלים כר – עבודה קמייתא נקט, והוא דחין נתנה בבלי ויחלבה והקטירה ברכותי סיפא. ארבע עבודות יש בקומצן כנגד ארבע עבודות שיש בדם, כדאמרינן לקמן בפרק שני (סו, א) ובפרק קמא דובחים (ו, א), ובאותן ארבע עבודות פסלה מחשבה כל לשמן, ומחשבת פגיל דחין ולמנו דחין למקומו, אבל בתרומה הנהיה אף מחשבה פוסלת אף על גב דבעי כהונה, ובפרק קמא דובחים (ו, ב) יליפין מקרא ומחשבה פוסלת בשלמים בארבע עבודות, ושאר וזבחים יליפין משלמים בחקיקא ד"ואת החרוד" ומקרא ד"מזבח שפתך" ומעריך לחו. ונראה דלמנחות נמי יליפין למצוה משלמים מחזיקה היקשא נופח כמו בזהבם, דמרשטא דרבי שמעון דדייש בגמרא בסמוך: קודש דרשיש היא כהונתו וכאשם – מנחת חוטא דהא כהונתא מנחת נדבה דרי היא כאשם, לא מצנין למילא, דלא עיקר דרשא היא, כדאמרינן בפרק קמא דובחים (א, א) דעיקר קרא לכוזרי יחודה ביה דרבי חיאיא: בא לעובדה ביד – עובדה בימין כהונתא כר. ולעכב מנחת חוטא מפרש דהם – מדרבית בה "היא" כמו כהונתא. וכן מפרש ניהו בפרקין מנחות (ו, א) דגמר חותם חוטא ומנחת קנאות דפסולת שלא לשמן, דבתיב בהו "היא". וכן תאמר: ועופות דבעי לשמן, כדאמרינן בגמרא דורנאן כדביתא דרבי "חטאת חטוף" (סו, ב), מנלן דא? מה דחקיקא ד"ואת החרוד" – אי אפשר למרן, כי לפירוש הקומצן דפרק קמא דחולין (כב, א) גבי עול הטוף דבתיב "היא" חטאת יעשה עולה במשפט דרדשי דהם: במשפט חטאת דבמה, דאיתו בא אלא מן החולין וזבחים וזבדו ומנחת. שחוקש שם הקומצן דמחשבה ד"ואת החרוד" נפקא, דרדשי מניה בסוף "החרוד" (מנחות פג, א) מה חטאת איתו בא אלא מן החולין – אף כל דבר שבחובה איתו באה אלא מן החולין. ופירש בקמטא (מתוך כך) דעול כל כח בהווא קרא, ולא אמרינן אלא בקרבן דבמה ואין לתרץ יליפין עופות מובחים לענין לשמן, דאיבא למפרך: מה לזבוח שם טעני כחין דא? ונאמר פריך פריך אידוהי קומצן (ובחים מו, ב) גבי צפון. ומיהו, לפירוש הקומצן דחולין קשה: דעל כרחיך עופות כתיבי בקרא ד"ואת החרוד", דמסיק דהם דביום חטאת העוף מביאים עוזה? נפקא דבתיב בחר היקשא ד"ואת החרוד". וכן במגילה בפרק "הקרא למפרע" (ב, א) גבי כל היום כשר למליקה, דרדשי בגמרא מביאים עוזה. ובפרק קמא דובחים (ו, א) גמרא חוץ מן הפסח, דרשי פסח חניעל לשמן למנוח דמתיקש לשלמים, מדרבית "ביום עוזה להקריב את קרבניהם" – זה וזה מעשר ופסח. אם כן, כיון דעופות נמי מביאים עוזה? נפקי שמוע מניה דעופות נמי אתיין בחקיקא ד"ואת החרוד", והוא דחין לענין שלא לשמן למנוח. דמתיקש לשלמים, ולעכב כהונתא חטוף דרדשינן בתורת כהנים מדרבית "היא". והא אידוהי קרי לן "במשפט" בפרק קמא דחולין (כב, א) ש לפרש אליבא דרבי אליעזר דפרק "החרוד" (מנחות פג, ב) דלית ליה היקשא ד"ואת החרוד". ועריך עין, דהדיא דרשא דמתיי בפרק קמא דחולין (כב, א) דמשול ולא משל יצבור ולא משל מעשר דרשי לה בפרק "החרוד" (מנחות פג, א) אליבא דרבי עקיבא דלא כרבי אליעזר ועוד, דכי יליפין עופות מחטאת כהונה ואם חטאת בהמה דקמאר על מדרוך לאו מפרש לא אחרן קא, דמה ענינו לשם, אלא מחטאת בהמה דלמיה מצי קאי שמואי בעשירות, שוה באה חליפין לה כדפרשם שם בקומצן. וחטאת בהמה מפרש לא אחרן ולא מדרוך חטאת, הייתי למד מן הלמוד ועוד קשה: למה לי למדרש דהם בפרש לא אחרן: משלו ולא משל מעשר? חפוק ליה כדאמרינן בספרי בפרשת "ראה אנכי" דבעין דממעט עולות, משום דבתיב גבי מעשר "ואבאלת", ופרש לא אחרן לשריפה קאי ומיהו ידע ידע דבתיב "אשר לה" עיקר תאם למידרש: משלו ולא משל יצבור. ונראה לפרש דמיתורא דרשינן כל חטאות, דבתיב בפרש לא אחרן "את פר חטאתא אשר לה", דהיה מצי למכתב: את הפר אשר לה, ובתיב "חטאתא", למימרא דכל חטאות, בין חטאת בהמה בין חטאת העוף – משלו, דהיינו מן החולין וכל משל מעשר. והשתא נתיב דלא חיי קושט. ומיהו, אכתי קשה: למה לי "במשפט" לענין חולין גבי עולת העוף חפוק ליה מדרשא דספרי, דאן איתא נאכלתו ויש לומר: לסיקא דרשן ר' רמא דאיתא "חטאת" חולין לענין חולין, כדדרשי דהם דחלק דבתיב בין חטאת העוף לעולת העוף מדרבית "החוקיב", מתוך כך נתיב ליה ולא היה לליפין לא מהיקשא ד"ואת החרוד" – משום דבתיב "החוקיב", ואם תאמר: אם כן, מאי פריך דהם: ביום מביאים עוזה? נפקא: דלמא דהיינו חולין חולין מהיקשא ד"ואת החרוד" ויש לומר: ד"ביום חטוף" תיב על "ואת חטאת העולה", דמשמע כל חולין, וזה שמן של מערע דביע לא עובדה אלא **שלא לשמן** – לאבדא מנחת דאייך בשני קודש, כדפרשם בספרי: לשם מנחת חוטא לשם מנחת נדבה. והוא דחין שני בעלים בדמחבה בגמרא בפרק קמא דובחים (ו, א) וטעמא פשיטא ליה לחללמו בכל דבתיב דרשני בעלים בשני קודש, כדפרשם וכן רבה דמשני בגמרא: כאן בשני קודש, כאן בשני בעלים. אי נמי, ממתינתין דפרק "בית שנאי" (ובחים מו, ב) לשם ששה דברים חובו נותב, לשם וזה בשם וזה **לשמן** – בפרק קמא דובחים (ב, א) מסקין דסמכן כלשון קאמר. **קרי** ליה דרי נדר קרי ליה נדבה – משום מחבת אכל דהכא דבתיב "נדר ודקא" – נדר ודקא. ונדר – נדבה חוקא. וכן בפרק קמא דראש השנה (ו, א) לענין כל האחר. ואפילו לרבי מאיר דפרק קמא דחולין (א, א) דרדשי: **שני** אשר לא תדור – טוב מהו שמוח שאינו נדר על עיקר, אלא קרי ליה נדבה נדר. ודכין דרדשי משני קרי בריביותא. אי נמי, בחולין דרשי, ודכין דרדשי קרא לקולה – לא שני נדר ולא שני נדבה, דבתיב דהוה איבא למימא. אי נמי, משום דנדר נפקא לן מריב חולין, שמוע מניה דרשן אשר לא תדור – למה לי נדבה – אף על גב דבפרק קמא דראש השנה (ו, א) דרשי ליה לענין כל האחר דלא שייך לאדר שחוקש, דהא דרשי בפשטה דקרא, דמשמע דקרי ליה לנדר נדבה.

קעו

מנחות. פרק ראשון – כל המנחות דף ב עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות רש"י

החלטה בפרק קמא דובחים (ד, ב), משום שהיא עבודה שאפשר לבטלה, ורבי שמעון דפליג
אחילוקי בובא אל איצטריך פלוגי בהילוק דמנחות (מנחות יב, א). אבל תימה קצת: אמאי

ונדבה מי שר' לשנוי בה? לימא, מתניתין דלא פרי
שמעון? דתנאי, רבי שמעון אומר: כל התנחות שנקמצו
שלא לשמן - כשרות ועלו למעלים לשם חובה. שאין
התנחות וזכות לנכחים, שהקומץ מחבת לשום מרחשת -
מעשיה מוכיחין עליה לשום מחבת, חריבה לשום בילה
בה, שחייבה אחת לבדלן, וחיובה אחת לבדלן, ומבילה אחת
לבדלן. הניחא לרב אשי, דאמר: פאן בקומץ מחבת לשום
מרחשת, פאן בקומץ מנחת מחבת לשום מנחת מרחשת?
מתניתין - מנחת לשום מנחה היא. אלא לרבה ורבא נאי
איבא למימרי? וכי תימא, פדקא משני רבה: כאן בשנינו
קדש, כאן בשנינו בעלים; הא מתניתין שינוי קדש הוא,
דקתני: כיצד לשמן ושלא לשמן - לשום מנחת חוטא
ולשום מנחת נדבה! ואי נמי פדקא משני רבא: פאן בקומץ
מנחת לשום מנחה, פאן בקומץ מנחת לשום נדבה; הא
מתניתין מנחת לשום מנחה היא, דקתני: שלא לשמן ולשמן
- לשם מנחת נדבה לשם מנחת חוטא! אלא לרבה ורבא
מחורא, מתניתין דלא פריי שמעון. וימי דרבי שמעון
אדרבי שמעון. דתנאי, רבי שמעון אומר: "קדש קדשים
מה כהנא וכאשם" - ויש מהן כהנא ויש מהן כאשם,
הוא חוטא תרי את כהנא, לפיכך קבוצה שלא לשמה
מפלה כהנא - מנחת נדבה רבה ריהי, לפיכך
קבוצה שלא לשמה - כשריה; ובאשם, מה אשם כשר ואינו
מקדש - אף מנחת נדבה כשריה ואינה מקדשה אמר רבה,
לא קשיא: כאן בשנינו קדש, כאן בשנינו בעלים. אמר
ליה אביי: מנדי מחשבה דפסל רחמנא הקישא היא, מה
לי שינוי קדש מה לי שינוי בעלים? אמר ליה: "מעשיה
מוכיחין" דקאמר רבי שמעון - סבא היא, דרבי שמעון
דריש מקמא דקרא: מחשבה דלא מייבגא - פסל רחמנא,
מחשבה דמייבגא - לא פסל רחמנא. (סומו: עולה עולה
מלך ומיצה חטאת העוף קדשי קדשים קדשים קלים). -
אלא מעתה, עולה העוף שפולקת למעלה משום חטאת
העוף תרצה; מעשיה מוכיחין עליה דעולת העוף היא, דאי
חטאת העוף היא - למפיה הוי עבד ליה! - אפיו חטאת
העוף למעלה מי ליחא? האמר רבי: חטאת בכל מקום
במזבח כשריה - עולת העוף שמיצה דמכה למעלה של
חטאת העוף תרצה; מעשיה מוכיחין עליה דעולת העוף
היא, דאי חטאת העוף היא - למפיה הוי עבד ליה הוא!

מיצה

[illegible]

אמרי

1 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת-שִׁיר הָעָם וְהָיָה
 2 הַמִּנְחָה בְּיָד ה' וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת-שִׁיר הָעָם
 3 לֹא עֵלָּה. מִקְשֵׁה מוֹכִיחִים כִּי שְׁהוּא מִכּוּב, דְּמַרְחֶשֶׁת
 4 צִפּוֹת מִנְחָתָהּ שִׁקְיָן, פֶּרֶךְ כִּי לֹא הַמִּנְחָה אֵת מַצָּה
 5 (מִנְחָתָהּ אַס, א.) כִּי מִכּוּבִים אֵת אֵל לֹא
 6 מַעֲשֵׂה מוֹכִיחִים, הִלְכָּךְ מִנְחָה בְּהוּ שִׁינִי דְלֹא עֵלָּה
 7 לֵשׁ הַזֶּבֶה. מִנְחָתָהּ הִרְיָבָה - מִנְחָתָהּ חוּטָה
 8 (יִקְרָא) הָא מִנְחָתָה קָטָוּה, רִכְבִּיחָה בְּהוּ (בְּמִדְרָשׁ
 9 הָא) לֵאשִׁי עֵלִיתָ שְׁמִי, בִּלְוִלָה - שְׁאֵר
 10 מִנְחָתָה, וְהַחֲשָׁה פִּלְטָה מִנְחָתִיךָ עֵלִיתָ דְבִכִּי
 11 שְׁמַעְךָ תִּתְרַחֵת: חוּד - מִנְחָתִיךָ קָנִיתָ רַבָּה
 12 הַמִּנְחָתָה עֵלָּה עֵלָּה, וְחוּד - דְּקָא פִּלְטָה דִּרְחָן
 13 מִנְחָתָה חוּטָה לְגַמְרִי, הִנְחָא לֹרֵב אִשִּׁי - דְּמַתְרִיךְ
 14 לְקָמָךְ, בִּי רִמְיָן דְּרִבִּי שְׁמַעְךָ דְּאִמְרָה בְּרִיבּוּחָה
 15 אֲחִיתִּי (מִנְחָתִיךָ) אֲרִכִּי שְׁמַעְךָ דְּהִבָּה,
 16 וְמוֹתִיר לְהוּר בִּי אִשִּׁי, וְחָדָא דְּאִמְרָה בִּי שְׁמַעְךָ עֵלָּה
 17 בְּאִמּוּרָה: דִּינִי קוֹמֵץ מִחֶבֶת לֵשׁ מִדְּרֹשָׁה,
 18 דְּרִכִּין דְּלֹא אֲרִכִּי שְׁמַה מִדְּמַחָה, אִלָּא שְׁמָה
 19 מִנְחָה - דְּרִבִּי רַבִּי בַּעֲלָמָה נִגְדָה. וְחָדָא וְקָמָר
 20 שְׁמַעְךָ בַּעֲלָמָה דְלֹא עֵלָּה - כְּגוֹן דְּאִידִּכְרִי
 21 שְׁמָה מִנְחָתָה, אִיכָא לְקוֹמָה מִתְנִיחִין כְּרִבִּי
 22 שְׁמַעְךָ, מִנְחָתִיךָ דְּאִידִּכְרִי שְׁמָה מִדְּמַחָה
 23 כְּדִמְפִּישִׁי: שִׁלָּה לִשְׁמוֹ לְשׁוֹמֵן - לֵשׁ מִנְחָתָה
 24 נִדְבָה לֵשׁ מִנְחָתָה חוּטָה, אִלָּא לִרְיָב וְלִרְבָּה -
 25 דְּמִשְׁנָה לֹחַ בְּטַעְמָה אֲחִיתִּי כְּדִמְפִּישִׁי לְקוֹמָר, מָא
 26 אִיכָא לְמִימְרֵי? וְהָא יְבִימָה - מִנְחָתִיךָ מִתְנִיחִין
 27 כְּרִבִּי שְׁמַעְךָ, כְּדִמְפִּישִׁי רַבָּה לְקָמָךְ לְטַעְמִיחָה דְּרִבִּי
 28 שְׁמַעְךָ, כְּגוֹן בִּשְׁתִּי קָרֵב וְכָאן בִּשְׁתִּי בְּעֵלָּה
 29 וְחָדָא דְּרִבִּי שְׁמַעְךָ עֵלָּה - כְּגוֹן קִישִׁי, כְּגוֹן
 30 מִנְחָתָה מִחֶבֶת לֵשׁ מִנְחָתָה מִדְּרֹשָׁה, מִדְּמַעֲשִׂיחָה
 31 מִיִּכְדִּיךָ שְׁהוּא מִכּוּב. וְחָדָא דְּאִמְרָה לֹא עֵלָּה -
 32 בִּשְׁתִּי בַּעֲלָמָה, כְּגוֹן שְׁדִּבְיָחָה אֲרָבוֹן וְקִצְוָה: כְּגוֹן
 33 שְׁמַעְךָ, לְקִישִׁי בִּשְׁתִּי מִכּוּבִים אֵת דְּרִיבּוּבִין
 34 הָאֵי אֵת שְׁמַעְךָ, וְחָא מִתְנִיחִין בִּשְׁתִּי קִישִׁי -
 35 מִימְרִי, וְקִישִׁי לֹא עֵלָּה, וְקִישִׁי: כִּדְרִשִׁי שְׁלֹשָׁה מִנְחָתָה
 36 לְשֹׁמֵן - כְּגוֹן שְׁקִימָן מִנְחָתִיךָ חוּטָה וְחָדָא
 37 חוּטָה שְׁהוּא נִדְבָה וְחָא נִפִּי כְּדִמְפִּישִׁי רַבָּה -
 38 לְטַעְמָה דְּרִבִּי שְׁמַעְךָ, וְחָדָא דְּאִמְרָה עֵלָּה - בְּקִמְיָךְ
 39 מִנְחָתָה מִחֶבֶת לֵשׁ מִנְחָתָה מִדְּרֹשָׁה, וְחָא כְּדִרְבִּי
 40 "וְחָא תִּתְרַחֵת מִנְחָתִי" (יִקְרָא) א - תִּתְרַחֵת אֵת
 41 לְכָל הַמִּנְחָתָה, וְחָא דְּרִקְנִי לֹא עֵלָּה - בְּקִמְיָךְ
 42 מִנְחָתָה שְׁלֵמָה וְחָא לְקָמָךְ פֶּרֶךְ: בְּקִמְיָךְ לֵשׁ אֵת
 43 לְשֹׁמֵן, דְּנִימָה דְּחָדָא מַעֲשִׂיחָה מִכּוּבִיךָ חוּטָה קָטָוּה
 44 וְמִשְׁנָה לֹחַ לְקָמָךְ (ג, א.) וְחָא דְּנִקְטָה לְאִקְשִׁי
 45 בְּמִתְנִיחִין מִשְׁלָל לִשְׁקוֹן, וְחָא דִּרְחָן מִנְחָתִי
 46 לְאִקְשִׁי לְשֹׁמֵן וְחָא לְשֹׁמֵן כְּדִרְבִּישִׁי קִישִׁי,
 47 אִלָּא בִּי סִידְרָה מִתְנִיחִין קִישִׁי וְאוּלִּי, וְחָא
 48 כְּדִרְשִׁי הָא וְגו' - בְּמִנְחָה כְּתִיב, וְקִישִׁי לֹא חוּטָה
 49 וְחָא, וְחָא: וְחָא כִּידְרִשִׁי? מִנְחָתָה חוּטָה דְּרִי אִי
 50 כִּתְּשִׁי, וְקִישִׁי לֹחַ (בְּרִיבּוּשׁ ב') אֵת דְּהוּבִיכִי
 51 שְׁנוּבוֹה שְׁלָא לְשֹׁמֵן כְּשֹׁרֵם אִלָּא שְׁלָא עֵלָּה
 52 בְּעִלְיָלִישׁ שְׁלָא, וְחָא קִישִׁי מִן פִּסְתָּה וּמִפִּסְתָּה
 53 שְׁפִסְתִּילִישׁ לְגַמְרִי, וְכִפְרִי מִפִּסְתָּה בְּדוּרְסִי מִפִּסְתָּה
 54 טַעְמָה דְּפִסְתָּה, וְלְקָמָךְ מִפִּסְתָּה טַעְמָה דְּחָטָה.

56 יתן במנחת חוטא ויבן במנחת וברכה **באן** שבעתי קרש
 57 ירשמי את כחאטא וכוונא, וכוונא, וכוונא, וכוונא
 58 ירשמי את כחאטא וכוונא, וכוונא, וכוונא, וכוונא
 59 ירשמי את כחאטא וכוונא, וכוונא, וכוונא, וכוונא
 60 ירשמי את כחאטא וכוונא, וכוונא, וכוונא, וכוונא
 61 ירשמי את כחאטא וכוונא, וכוונא, וכוונא, וכוונא
 62 ירשמי את כחאטא וכוונא, וכוונא, וכוונא, וכוונא
 63 ירשמי את כחאטא וכוונא, וכוונא, וכוונא, וכוונא
 64 ירשמי את כחאטא וכוונא, וכוונא, וכוונא, וכוונא

אמרי

מנחות. פרק ראשון – כל המנחות דף ג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
רש"י
חוספות

אמר: אניש: ודא חטא חיא, ודך מיצי דברר חואה ווא. וואי דקעביד לה למעלה
הא קאמר וכו'. הכי נמי - דודאי מודה רבי שמעון בה כרשינה. ולא לניפות - דודאי
לשפות דומין, דשפות עלו לשם חובה. כגון חטאת השף שחזה דמה למטה לשם עולת
השף. אימר דאמר דחטאת איך בדרום - דלא קבע לזו צפון דברקע לחטאת ואשם ועולה,

אָמרוּ: וְיִלְלָמָּה מִצִּיּוֹ דְבַתֵּר הָזָה הוּא, דְּאָמַר מִי:
מִצִּיּוֹ דְמָה בְּכָל מָקוֹם בְּמִזְבֵּחַ - בְּשִׁירָה - חֲטָאת:
הָעוֹף שְׁהָה דְמָה לְמִכָּה לְשֵׁם עוֹלַת הָעוֹף תִּרְצָה;
דְּמַעֲשִׂיהָ מוֹכִיחַ עָלֶיהָ דְחֲטָאת עוֹף הוּא, דְּאי עוֹלַת
הָעוֹף הִיא - לְמַעְלָה הוּא עֶבֶד לָהּ, וּמִצִּיּוֹ הוּא עֶבֶד
לָהּ! - הִכִּי נִמְי, אֱלֹא "לְפִי שְׂאֵין תִּפְנִחוֹת דּוֹמֹת
לְבָחִים" אָמַר - לְבָחִים, וְלֹא לְעוֹפוֹת. - קְדִישִׁי
קְדִישִׁים שְׁשֻׁמְתִּין בְּצִפּוֹן קְדִישִׁים קְדִישִׁים קְלִים לִרְצוֹ;
מַעֲשִׂיהוֹן מוֹכִיחִין עָלֵיהוֹן קְדִישִׁי קְדִישִׁים נִינְהוּ, דְּאי
קְדִישִׁים קְלִים - בְּדָרוֹם הוּא עֶבֶד לָהּ! - אִימור
דְּאָמַר דְּחִמָּנָא - אָף בְּדָרוֹם, בְּדָרוֹם וְלֹא בְּצִפּוֹן מִי
אָמְרוּ: דְּתַנּוּ: שְׁחִישְׁתִּין בְּכָל מָקוֹם בְּעִירָה - קְדִישִׁים
קְלִים שְׁשֻׁמְתִּין בְּדָרוֹם לְשֵׁם קְדִישִׁי קְדִישִׁים לִרְצוֹ;
מַעֲשִׂיהוֹן מוֹכִיחִין עָלֵיהוֹן קְדִישִׁים קְלִים נִינְהוּ, דְּאי
קְדִישִׁי קְדִישִׁים - בְּצִפּוֹן הוּא עֶבֶד לָהּ! - אָמְרוּ:
קְדִישִׁי קְדִישִׁים נִינְהוּ, וּמַעֲבֵר הוּא דְעֶבֶר וְשַׁחַת לָהּ
דְּאָמַר: - אִי הִכִּי, מִחֲבַת לְשֵׁם מְרִחֶשֶׁת נִמְי, הוּא
בְּרָקָא קְמִין לָהּ בְּמִרְחֶשֶׁת: אָמַר: הֵיא בְּמִרְחֶשֶׁת
נִרָה, וְהֵיא דְּמִצִּיּוֹ לָהּ בְּמִחֶבֶת - דְּמִרְחֶשֶׁת הִיא, וּ
וּמַעֲבֵר הוּא דְעֶבֶר וְאַתִּינְהָ בְּמִחֶבֶת! - הֵתִם כִּי נִמְי
בְּמִרְחֶשֶׁת נִרָה, כִּי מִצִּיּוֹ לָהּ בְּמִחֶבֶת - מִחֶבֶת הוּא,
בְּרָתְנָן: הָאִמּוֹר "חֲרִי עָלֵי בְּמִחֶבֶת" וְהִבֵּיא בְּמִרְחֶשֶׁת,
"בְּמִרְחֶשֶׁת" וְהִבֵּיא בְּמִחֶבֶת - מַה שְׁהִבֵּיא הִבֵּיא וְרִי
נִרְדּוּ לֹא יָצֵא. - וְיִלְלָמָּה אָמַר "וְלֹא הִלְבִּיא בְּמִחֶבֶת"
וְהִבֵּיא בְּמִרְחֶשֶׁת: דְּתַנּוּ: "וְלֹא הִלְבִּיא בְּמִחֶבֶת" וְהִבֵּיא
בְּמִרְחֶשֶׁת, "בְּמִרְחֶשֶׁת" וְהִבֵּיא בְּמִחֶבֶת - חֲרִי וְ
פְסוּלָה לְרַבְנָן הִכִּי נִמְי: לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּיּוֹן דְּאָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן: אָף יְדִי נִרָה יָצֵא, אֱלֹמָא קִבְעוּתָא דְּחִמָּנָא
וְלֹא כְּלוֹם הוּא, וְלֹא שְׂנֵא אָמַר "וְ" וְלֹא שְׂנֵא אָמַר
"עָלֵי" - אֱלֹא מַעֲתָה, עוֹלָה שְׁשַׁחַת לְשֵׁם חֲטָאת
תִּרְצָה, דְּהֵיא זָכַר וְהֵיא נִקְבָּה! - כִּיּוֹן דְּאִיפֵּי שְׁעִיר
נִשְׂאִי דְּזָכַר הוּא, לֹא יִדְּעִי. - אָמַר "חֲטָאת חֲטָאת
חֲדָה" מַאי אִיכָּא לְמִמּוֹ? וְתוֹ, חֲטָאת חֲדָה שְׁשַׁחַתָּה
לְשֵׁם עוֹלָה תִּרְצָה, דְּחֲטָאת נִקְבָּה וְעוֹלָה יְכָר! -
מִיפְסִיכָא אֲחֵילָה. הִתְחִינָה חֲטָאת דְּאִימִי בְּכִשְׁהָ, אִימִי
שְׁעִירָה מַאי אִיכָּא לְמִמּוֹ? אֱלֹא, כִּיּוֹן זָכְרִים לְנִקְבּוֹת
שְׁעִירָה

מִצְוָה מצוה בכל מקום במובן כשיירה – אף על גב דכתיב בה יסוד, דכתיב (ויקרא אה) "מצוה לא יסוד מוהבה", האמירין בפרך "חטאת העוף" (בבבס אה), דמציע לא מעבב אפילו לא מצוה כלה. ופלוגתא איה בפרך שני דמעילה (נה, ח), **חטאת** שחודה דמו – לפי שדחולו להקשות ממציאו חטאת משהו כמו עתה בלשון (נה ח) (נה ח) יבול להקשות ממילתו חטאת שמולקה למשו לשם עוילה, דשמולקה עתה חטאת למעלה. חטאת עוילה בכוונת בפרך "קדשי קדשים" (סא, אה), מזה הקדוהו בראשו של מונב – אף מליקוה. קדשים קלים בדרום הזה עבד לזו – סלקא דעתין: משום לזו למסיעי ולומר שזם חטאת דשרשם.

ומעבר הוא דעבר ושחטתו בדרום – את
הוא משנה דבי לעיל גבי קשישי
לדעת מהו דרבי רבא דאמרי חורתי, את
דרמאת דרבי רבא דאמרי חורתי, את
הנקט, פירש בקונטרס: משום דאמרי חורתי, את
סעי שיעשה דהוא ולמטה, ולפירושו קשה, דאם
כן קשיש לו כמחמת מבנה סעי שעל, אלא
חורתי שנינו בדרמאת לעיל דגורא דרמאת
חורו בו משיטאי דלעיל דלמבנה ולא לעשות,
אבלוהו איכא לשניי דאמרינו מעבר עבר,
אלמא דאמרינו דמאן לאו כלום הוא –
וכפרת בירא (מנחות קד, ב) תגן:
"פירשתו ואני יודע מה פירשתו" – יבאי חמשתו,
ומהי דרבי בגמרא ברבי שמעון, והיכי אמיא
במקושי דרבי שמעון? את רבי שמעון דאבא
פירש מחמת יבאי חמשתו ואני ושמונת דאבא
לצאת ידי שמיים, ואו נמי, כגון דאיכא דחא,
דמייתו וקאמרו לו – גורדתי – חתה לנרתי, ואם
לא – אתה גורדת.

[illegible]

אמר להם איש גיטול לשם מעילות
מאי איכר למירי - ואם אמר: אכתי
אמיר להו עבר ומייתי ליה בן שנה. הדאמר
במורודה פברא "אמר קרית" (וט' א"ר) אמר
הדיבאי בן שותה. כל שותה ודיבאי בן שנה -
דלא יכלי עול לשם חובתו: ויש להענין
דריב מיעקן למעלה. אמר דהמי: כל עצמה
אינה קדושה. **דחא** צמר דחא - שיער - צמר
כלו כדרכיה (שיעיר) א"ר "אם יאירטו בתולע
בצמר. ידיר שיעור. כדמשמע בתולע
המתיצא" (שבח עו, ב' מאי טעמא עיז מסגי
ברישא ודור אמרי: ברייתו של עולם. ברישא
חשובא ודור תנורא. דתיבוי דקאמר כחא: אמרי
דיבאי אובמא דחא. כדקונטרס כל פירא:

וַיְהִי כֵּן וַיָּבֹאוּ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וַיֹּאמְרוּ עַל מִצְרָיִם וְעַל כְּנָעַן
שֵׂעִיר שִׁשְׁחָמוֹ לְשׁוֹם אֲשֶׁם לִרְצֵי דְהָאֵי צֻמֵּר וְהָאֵי שִׁיעִיר -
שֵׂם לִרְצֵי, דְּעָגַל וְכַר בְּסַחַח וְאַשֶׁם לִיבָא! - אֵין חֲבִי נְמוֹ,

זמא

כאן בקומץ מנחה לשם זבח – בתכם נקט רש"י ענין זה, דלא איירי ביה בשום דוכתא. דהתירץ זה עצמו שמחלק משום דכתיב "זאת תורת המנחה" היה יכול לתרץ כמו שתירץ רבה: כאן בשינוי קודש כאן בשינוי בעלים, בשינוי קודש כשר משום דתורה אחת לכל המנחות. ושמוא לפיכך שינה לשונו של רבה, דההא משמע אם היה אומר: כאן בשינוי

קודש – דשינוי קודש כשר אפילו ממנחה לשם
ובת. ועוד יש לומר: דדיק לישא ברהייתא.¹
ורמנעו ליה "קמנח" שלא לשמח פסולת? בשניי²
קודש. ולקמן דקאמר: כילוח כרבה לא אמרי, ולא³
מפרש טעמא דז – נכל לא למימר טעם השדה
לכילוח ורהייתא.⁴

וּמֵאִי זִבְחִים? רַב זִבְחִים. רַב
מִנְחָה לְשׁוֹם מִנְחָה, פֶּאֶן
לְשׁוֹם מִנְחָה - "זֹאת תֹּרֶךְ
הַמִּנְחֹת; מִנְחָה לְשׁוֹם זִבְחִי"

אָה ע'ב ג'ב ג'מנחבא דלא מ'נברא ד'יא ות'פסל' 5
— ד'ר'בא ז'י ל'חמ'ד'ה' ל'מ'ה ד'ינ'ה' ל'ש'ט'ו' 6
מ'ש'ט'א ד'ל'ע'ל ב'ר'ש מ'ש'ט'א, ד'ינ'ה' ש'ק'ר' 7
ל'ע'ל "מ'נברא" ק'ר'א ר'בא ל'א "מ'נברא," ד'וד' 8
מ'ר'ש'ט'א ל'ד'ר'י'ד'ה' "מ'נברא" — ד'ינ'ו' ש'נ'י' 9
מ'ש'ט'ו' ז'ינ'ה' ש'ק'ר'א — ד'ר'בא — ד'ינ'ו' 10
ד'ר'אן ב'כ'י ש'י'ד'א מ'ו' ש'ו'א' מ'ח'ש'ב' — ל'א ד'ר'י'ב'א 11
נ'כ'ר ש'א'ינ'ו' מ'ו' ש'ו'א' מ'ח'ש'ב'ו' ו'ש'מ'א ז'ינ'ה' ה'ש'ק' 12
ל'י'ב' ש'ו'א' מ'ו' ת'ר'י'ט' ע'ר'ס' ד'ע'ס'י'ס, ל'פ'ס'ל' נ'י'ח'א 13
ל'י'ב' מ'ע'נ'ק'א ד'ר'ב'א ל'ע'ל ל'א ד'פ'ס'ל' ל'ש'ק' — 14
מ'נברא," ו'ב'ס'ק' מ'ש'ט'א' ד'ק'אמ'ר' כ'ול'ד'ו' ר'י'ב'א 15
ל'א א'מ'ר'י' — ד'ר'ב'א מ'ח'ש'ב'ה' מ'נברא' ש'פ'ל מ'ח'ש'ב'א' 16
ל'א ד'ינ'ו' ד'ינ'ו' א'מ'ר'י'ב'א ל'י'ב'ו' ל'ש'ט'ו' מ'ש'ט'ו' 17

15 **לְרִבְיִי** מִשְׁנֵעַן לְרִבְיִי נִגְמִי - מִשְׁנֵעַן לְרִבְבֵּן אֶל דָּרִשׁ
16 יֹאמַר תּוֹרַת הַחֲסִידִית. אָף עַל גִּבּוֹ דְּבִרְפֵּי דִם
17 תַּחֲתָא' (חֲמוּסִים עַבְדֵּי א) יְבִי דִם תַּעֲטֵת שְׂעִיתוֹ לֵךְ
18 הִבְגֵּי טַעַם כִּיבּוֹס, דְּרִישֵׁי: תַּחֲתָא אַחַת לְכָל
19 חֲסִידִית, וְלִכְּמָן מֵאֵן דְּפִלְגִי מְבִירִי דְּכִרְבִּיתָא
20 בְּחִטָּאת עוֹפִיָּה דְּרִישׁ לֵיךְ שְׁלֵשׁ עֲלֵמָא, כְּנוֹן חֲנִי
21 דְּפִרְקִי דִם תַּחֲטָא, דְּבִכִּס שְׁנֵי קוֹשֵׁל לֹא תִכִּס
22 בְּחִטָּאת, וְעוֹד, דְּבִכִּס גִּרְסִי מִכִּס בְּחִטָּאת
23 שְׂרִיחַ דְּאִתֵּי תַּחֲטָא, וְכִי אֲמַרִי: תִּכְרִיב חֲסִידִית

22 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה
 23 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה
 24 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה
 25 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה
 26 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה
 27 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה
 28 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה
 29 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה
 30 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע אֱמֹרֶיךָ אֶת-הָאֱלֹהִים וְהָיָה

30 "רַבָּא רִצְחָא לִישֵׁב דְּבִר רַב כְּבִלְחָא אֲמַרֵּי
 31 וְדַבְּכָא וּלְפִדְחָא בֵּרְעֵן עַל שָׂא, וְנִרְחָא דִּרְבִּי
 32 הַמְּקַבֵּר אֶת דָּם הַשְּׂמֵלִים
 33 הָכָא מְנַחָה גּוֹפֵה מִי אִיקְרָב
 34 לְשִׁמּוֹ" כְּתִיב, "בְּלוּלָה בִּשְׁמִי"
 35 אִיקְרָב, פְּלוּחָה בְּרִחְבָּא לֵב אִמְרָא
 36 פְּסִל רְחֵמֵנָּה, כְּרִבָּא אֵל אִמְרָא
 37 לְהוֹ; כְּרַב אִשֵּׁי לֵב אֲמִירֵי

וְרָבָא מִלִּילָתָא דְּפִשְׁפִּישָׁא לִיָּהּ
 38 חֲטָאָתָא דְּסֵם שֶׁל חֲטָאָתָא עֲבָדָהּ וְרָבָא כִּי-רָב
 מִלִּילָתָא אִיתָא בְּפֶרֶק קָמָא דְּבוּחִים (ט, ב) בְּשִׁמְעָתָא
 39 וְנִבְבֹּא וְכֹלָא קָרָא זִיאַת תּוֹרָה מִשְׁכֵּשׁ חֲטָאָתָא
 40 לְשֶׁם חֲטָאָתָא, בְּקֹאדָמָר דְּהֵם רַבָּא (לַעֲלִי) אֲדִידִי
 מִלִּילָתָא דְּרִישׁוּת אוֹתָהּ לְחֲטָאָתָא רַבָּא רַבּוּנָא.
 וְרָבָא חֲטָאָתָא לְשֶׁם חֲטָאָתָא, אֲבָל שֶׁם עֲלִיהּ דְּחָא פְּסוּלָהּ. הוּא דְּהִין לְשֶׁם חֲטָאָתָא נִזְיָר
 וְנִזְעוּר, דְּכַעֲבֻלָת דְּמִזְנֵי דְּחָא בָּאִין עַל חֲטָאָתָא. וְרָבָא עַבְדֵּי שְׁמַעֲוֵן דְּחָא רַבָּא חֲטָאָתָא, אֲלֵא
 וְרָב בָּאֵל דְּלִיבָא שְׁמַעֲוֵן עֲצוּמֵן מִן-דְּרָבָא קָא עֲלֵהּ עַל חֲטָאָתָא. וְרָבָא דְּרָבָא חֲטָאָתָא, אֲלֵא
 דְּרָב נִזְיָוִת, שְׁמַעֲוֵן דְּחָא וְחֲטָאָתָא כִּי הָאֵי לִי מִקְרִי חֲטָאָתָא. **בְּאֵן** בְּקוֹמָיָן מַחֲבֵת לְשֶׁם
 מַרְחֻשֶׁת רִשְׁטִין – וְאִתּוּ דְּרִישׁוּת: בְּאֵן בְּקוֹמָיָן מַנְחָת מַחֲבֵת לְשֶׁם מַרְחֻשֶׁת. וְשְׁמַעֲוֵן יָד לִישׁ.
 חֲטָאָתָא

אמר, לא קשיא: פאן בקומין
 אין מנחה לשום זבח. מנחה
 המנחה, תורה אחת לכל
 יוצאת תורת המנחה וזבח"

שָׁמַעְשִׂיָּה מוֹכִיחִין עָלֶיהָ
גַּב דְּמַחֲשָׁבָה דִּלָּא מִינְפְּרָא
הַמְּנַחָה, תּוֹרָה אַחַת לְכָל
ס אִינוּ כֵּן? - אָף עַל גַּב

חֲלָב שֶׁשְּׁחִטָה לְשֵׁם חַטָּאת
לְשׁוֹם חַטָּאת נָזִיר, לְשׁוֹם
מִרְצָה, דֹּאמֶר רַחֲמָנָא: "וְזֹאת

לְכָל חַמָּאוֹת! - לְרַבִּי שְׁמַעוֹן
מֵאֵת חֶלֶב שִׁשְׁחֻמָּה לְשֵׁם
זֶרֶה - כְּשִׁירָה, לְשֵׁם
דְּהַנִּי עֹלֹת בְּהַדְרֵיהֶן נִיגְהוּ.

ה לְכֹלֵהוּ לְפָסוּלָא: "וְשָׁחַט
חֲפָאֵת. רַב אִשִּׁי אָמַר, לֹא
לְשׁוֹם מִרְחָשֶׁת, כָּאֵן בְּקוֹמִין
מִשָּׁם מִסֵּחַ מִסֵּחַ לְשׁוֹם

מחשבה במנא לא פסלה;
חשית - במנחה דפסלה בה
א "מפני שמעשיה מוכיחין
את כל ילדי המעוונה מנחה

בְּחַיִּים אֵינִי בֵּן? - אָף עַל
הָ אַחַת לְכוּלֵּן, קִבְּלָה אַחַת
מִחֲשֶׁבֶת קֹא מִחֲשֶׁב. אֲמַר

לִיָּה: לְשׁוּם בִּילָה בְּעַלְמָא.
- לְשׁוּם שְׁלָמִים בְּעַלְמָא!
וְהָ אִיקָרִי שְׁלָמִים, דְּכַתִּיב:

לולֵהָ? "וּכְל מְנַחָה בְּלוֹלָהּ
אִיקָרִי, "בְּלוֹלָהּ" סִתְמָא לָא
דְּאִדְרָבָה, מַחֲשָׁבָה דִּמְנַפְרָא

- "וְזֹאת תּוֹרַת" לֹא מְשָׁמַע
זֶה קוֹשֵׁי אֲחָא בְּרִיה
בְּהָ לֵּהאי גִיסָא וְלִרְבָּא לֵּהאי
א; דְּכַעֲי רַב הוֹשְׁעִיא, וְאַמְרִי

דְּבִי אִמִּי: מִנְחָה לְשׁוֹם זֶבַח
מִזֶּה

דשני ליה לא מיסתבר האי שניא.
דמחשבה שאינה גלויה פסלה לה,
דשניא. [מבאן שיך לרף ד, א] קוש

1 חשת, עלו. והא תנא מעשיה מוכיחין עליה קאמר -
2 ה' הכי קאמר - אף על פי שאין המנחות דומות
3 לשם מרחשת - מחשבה דלא מינכרא שיהיה כן
4 וא מעשיה מוכיחים איכא למימר דתיפסל, דודאי -

סבירא לן ממשבה הגלויה לכל שהוא מכוב כל
שכן שהיא פסולה – אפילו הכי עלו, דכתיב
"זאת תורת המנחה". הא "לא מיתכרא" לא דמי
לחזו דלעיל. רבא ורב אשי סבירא להו
דממשבה הגלויה לכל שהוא מכוב כל שכן
שפוסלת, והכי מתרצי לקמו: אדרבה, ממשבה

דמינכרא שהיא שקר פסל רחמנא, שמוא יאמר
מותר לשנות בקרבנות. ויאי אבל בוכבים איני
כן - דמשמע: היתם דין הוא דלא עלו, משום
דשחיטה אחת לכולן? הא כל שכן דדין הוא
דעלו, במחשבה דלא מיכיר שהוא שקר היא!

16 דהא שחיטה אחת לבבולן - ואיבא למימר
17 דתעלה לשם חובה, דהא ליבא למיגזר שטא
18 יאמרו מותר לשנות בובדים - אפילו הכי לא
19 עלו, ד"זאת תורת המנחה וחובי" לא כתיב,
20 דליהי משמע: תורה אחת לכל המנחות ותורה

21 אחת לכל הבודחים. ותרצה – לשם חובתו אלמא
22 תנן בובחים (ב, א) חוץ מן הפסח ומן החטאת?
23 לרבנן – דלית להו "זאת תורה". **הא אמר רבא**
24 **חטאת חלב ב' בשיירה** – ולא עק מניה שם
25 חטאת ולא עקבת עולות עולות בהדיה וכו'

26 - ואיבא למימור (שלא יאמרו) לשם עולת נזיר
27 שחט, ונמצאת חטאת שלא לשמה כשירה
28 להקריב. אישנא אחרני: עולות נזירו - ואן
29 באן על חטא ולא להכשיר, ולא חשיבי ברו
30 רבנא ונח דמכרישין: עולת נזיר - ונח דמכרישין

נִסְכִּים כְּעוֹלָה, מִה שֶׁאֵין בָּן בְּשָׂרָה חֲטָאוֹת. וְלֹא
עֵינֶק הוּא, תִּינַח חֲטָאֵת מִצְרַע כְּדֹאמְרִינִן בְּפֶרֶק
"שְׁתֵּי מִדּוֹת" (מִנְחוֹת ז', ב.) דְּעֻנְיָה נִסְכִּים, אֲבָל
חֲטָאֵת וְדוּר לֹא טְעוּנָה נִסְכִּים! מִתְּנִי לָהּ וּלְוִלּוּ
לְחִיטּוּתֵי אֲחֵרֵי הַחֲטָאוֹת חֲלָב וְחֵמָץ לִשְׁחֵט

36 חטאת דם פסולה מלהקריבו. לא קשיא – דרבי
37 שמעון אדרבי שמעון. הכי גריסין; מחבת לשם
38 מרחשת. והא תנא כ' – ואפילו מנחת מחבת
39 לשם מנחת מרחשת נמי תהא עולה לשם חובה,
40 דהא מנחת מרחשת דמי חובה. ללוי, דהא

מעשיה מוכיחן גרעותא דאי, דמחשבה
דמינברא שהיא שקר פסל רחמנא, שמו יאמרו
מותר לשנות. הובי קאמרין: אף על פי שהמנחה
אינה דומה לדבחים, דבמנחה אף על גב
דמנחה דבמנחה, ודבחים דבמנחה

46 במחשבה דלא מיבכרא כמות שהוא אומר דא,
47 אלא ודאי ניביר שאינו כך – אפילו הכי כשידה
48 היבא דלא אידכר שם מנחה. ומאי אבל בר
49 כדפרשנין לעיל לטעמא דרבא. חרבה לשם
50 חבלא.

כלומר, מאי טעמא עליו? הא דאי מחשבה,
דהא ליכא חבא מנא? לשם בילא בעלמא – כיין
דלא אידיכר בהדיא מנחת חריבה לשם מנחת
בלולה – דברי רוח בעלמא נינהו, כמאן דאמר

55 "הייתי קומץ לשם דבר אחר (בגדול)". א. חבי
56 בזנבים - דמודה רבי שמעון דלא עלו, אמאי
57 מודה? כי שחיט עולה לשם שלמים תעלה לשם
58 ט לשם לעשות שלום בין קני לבני? אדרבה מחשבה
59 שלא יאמרו: מותר לשנות ולעבור על עבודת קרבנו.
60

60 זהו "זאת תורת החטאת", ולא אשכח דאבשרי
61 נזיר. דרב אמי - חריבה לשם בלולה. ואף על גב
62 בלולה סתם נמי היינו מנחה. לרבה להאי ניסא -
63 לא הגלולה. ולרבה להאי ניסא - דמחשבה הגלולה
64 דאבי" -

מנחות. פרק ראשון – כל המנחות דף ד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קפג רש"י תוספות

חֲמַתָּה קריית הרמנה — לפי טעם זה לא היה צריך ללמוד בפרק קמא דבבא (ה' ב) דשמיעת הקול במה הצד. ובמסנאקא דשמעתין לא קא; אלא ליה לף מדרבתי הוה. **מאי** נפקא מינה לא חנא דבי רבי ישמעאל? — ב"ביבסי הדי' (תולין פה, א). ופרק דמפולת' (נדה כב, ב) משני: מדרמי' ליה ליפלין, לפי שהגורות שוות מבחישות זו את זו. אבל

קמא דרבי' ש'מ'קן משום
אז משקב'ה דמיב'ר'הוּא,
משום דכתיב: 'וְזאת תורת
לִי: כְּלוֹם הִצְנַנְנִי לְסוֹף'
משני לִי-ה' משום קיש'א
משום קיש'א 'וְזאת תורת
לִי-ה' - משום קיש'א דרב
ת חטא וּמִנְתָּה קִנְיָתָה.
קִנְיָה דְרַמְמָא: 'לֹא יֵשֶׁם
בִּי תַּחַת הָיִא' גו', אֵלָא
א קִנְיָה דרב נַחֲמָן: מִנְתָּה
ש'פיר קִנְיָתָה: 'מִנְתָּה
'וְזאתָ תָּתִן לָכֶם מִנְתָּה
וְתִקְרָה דְרַבָּה - אִם מִנְתָּה
מִתַּחַת פְּסוּלָה שְׁלֹא
וְהָיָה שְׁלֹא לְשִׁכְתָּה - אֵלָא
לְשׁוֹמוֹ, דְרַבְר' 'עוֹן' 'עוֹן'
'וְאִין דִּין 'עוֹנָה' מ'עוֹן'.
דְּבִי רַבִּי שִׁמְעוֹנִי: 'שֶׁב
שִׁכְחָה, וְזוֹ הִיא בִּיחֻדָּה יְעוֹד,
שִׁמְעֵת הַקּוֹל, דְּכָתִיב: 'אִם
מִגְרִי גִידָה שָׁה - לְמוֹתָה
- אִין גִּידָה שָׁה לְמַחְצָה -
שָׁה אִתָּה לְבָלָל לְמִיתָה - אִתָּה
פְּסוּלָה, אֲבָל כִּי כְדִישָׁם -
סִדְרָה - אֵלָא מִנְתָּה דְרַבְר' -
מִן, מְלָן? תַּחַת מַעְמָא
אִין, 'הִי נִמִּי - הָא כְּתִיב
כְּתִיב בִּיה' 'הוּא'! - הוּא
הוּא דְכָתִיב, כְּדִרְגָא: אֲבָל
לְאַחַר הַקְּדָמָא אִמְרוּן,
יוֹ - כְּשִׁר' - וְאֵלָא 'הוּא'
רַב: אִשְׁשׁ שְׁנִיתָה לְרַעֲיָה
לָהּ: נִיתָה - אִין, לֹא נִיתָה
כְּתוּבָתוֹ 'הוּא. אִמֵּר רַב:
לְשִׁכְתָּה - פְּסוּלָה, הוּא
אִתָּה אִמְרוּן, שְׁלֹא שְׁוֹר
וְאִשְׁשׁ

שאר חטאות מעיה בקל וחומר – שמא לא ילפינן יחיד מנשיא. ועוד יש לומר: ד"הא"י
 יחטאת אתא לגלויי א"הוא" דאשם ולא מעכב כ"הוא" דפסח בפרק קמא דזבחים (שם),

[illegible]

לשפוט. מותרת הדינה – ופריש שפוט למנות סוסה, וזו המעטת יותר מן העשרים –
 וזלל המוחשה המניבא – ושינאי דשני ליה לא מסתבר לה, וזלל המוחשה המניבא –
 וזלל המוחשה המניבא, שלא יאמרו מותר לשנות. **החטא קריית הדינא** – "לא ישים עליה לבנה
 חטא קריית הדינא" (ויקרא ד), מה חטאת פסולה שלא לשמה – אף היא פסולה שלא
 לשמה. מותרת הדינה – ופריש שפוט למנות סוסה, וזו המעטת יותר מן העשרים –

[illegible]

בדרכתיב: "והביא כבש בן שנתו לאשם והימים הראשונים יפלו" וגו' (במדבר ו).
אשם

[illegible]

בעליו – ידע עד שיסתאב ויחבר בדמיון שולח, בדמיון אין אבל הוא נופח לא, גיחה
לאחר כפרה אטו לפני כפרה. הוה ליה למימר: משום דגמירי דכאשם ורעהו ומתוך פירוש
הקונטרס משמע דלא גמירי אלא בתוך לרעהיה בעלמא. ומסתבר לרעהו כשר לעלה שם
ואילך אפילו הוא בעצמו, דשוב אין אש אשם עליו. ותמהה גרול הוא לומר כן. ועד,

וַיִּשְׁחָקוּ מִצֹּדֶעַ שִׁשְׁחָקָן 6
וַיִּבְּאוּ לַהֲבִשָּׁר וְלֹא הֲבִשָּׁר 7
שִׁלָּא לִשְׁמֹן - כִּשְׁרוֹת, אִם 8
חֹבֵבָה, חֻזִּין מִמְּנַת חֻמָּא 9
לִיתְנִי נִמּוֹ: חֻזִּין מִמְּנַת 10
יְחִיד, בָּאָה צִמּוֹר לֵאמֹר 11
עֲצוּמָה, בָּאָה בִּלְלָל וְכֹחַ 12
שְׂאִין בְּקִיעַ לָתֵן יָקוֹן, אִם 13
אִמֹר מִר: וְכֵן אִתְּהָ אִמֹר 14
שִׁשְׁחָקָן שִׁלָּא לִשְׁמֹן - פִּי 15
וְלֹא הֲבִשָּׁר: תִּנּוּן: פֶּל הִיא 16
- כִּשְׁרִין, אִם שִׁלָּא עֲלוֹ 17
מִפְסָח וְחִפְמָת; וְאִם אִיחָ 18
נִזְוֹר וְאִשֶּׁם מִצֹּדֶעַ, וְכִבְּאוֹ 19
דְּאִיכָא אִשֶּׁם נִזְוֹלֹת וְאִשֶּׁם 20
פְּסִיקָא לִיה: מֵאִי שְׂאֵנָּה אִם 21
לַהֲבִשָּׁר וְלֹא הֲבִשָּׁר: הִנֵּי 22
אִמֹר רַבִּי יְרֵמְיָה: מִצִּינוֹ 23
וְכֵן מִכְשְׁרִין, מִכְּפָרִין - אִם 24
מִכְשְׁרִין - לִית הֵדוּ דְּאִתּוֹ 25
עוֹלָתָה, עוֹלָתָה וּמִתָּה - אִם 26
בֶּן פּוּי: מִכְשְׁרִין נִמּוֹ מִי 27
לֵאמֹר תִּנּוּן מִזְוֹלֵל, מִי 28
כִּדְּמִשְׁרִין, דְּמִי מִכְשֵׁן 29
בְּהוֹ עוֹלָה וּמִזְוֹלֵל בְּהוֹ: 30
וְהֵא עוֹלָה וְשִׁלְמִים דְּמִי: 31
אִמֹר רַבִּי יְרֵמְיָה: לֹא מִצִּינוֹ 32

40 (ד, ק) דרב אמר מנחה בראשון רבי יוחנן אמר
41 מנחה בשני, לא אמר שיהא תבין קרם מנח עולה, דבדוייתא אמר יודם כפרה, והלכך
42 מנח - היינו לאור בפתוח אלף לשון וקרקח, בשלמנו א' בעי עקירה ודח נתיא דבעי נתיא
43 עקירה - וליבעי בפתוח כל שיהא נזכר לעולם ועוד, אמאי לא גזרינן ביה אטו לפני כפרה
44 לא כלשאר ימות השנה, ואם האמר: בשלמנו אשם שנתנו בעילוי איכא למיגזר אטו קרם
45 המותר לשאם, דעתן דרבאון וזאלו קרשיה (ממורה ח, ב), יציע, וזה למיגזר בגמרא: קרם פס
46 דיש ליקרב עולה, וכן אפי' דח עמנו יקרב עולה דלמח, דגזרינן אטו שנתנו בעילוי גמזר גמזר
47 אי מקרב ליה קאי עליה בעשה מדתבין 'רק', רבי עקיבא אומר: אינו צריך, והרי הוא אומר
48 ליה: כל שבתמא מנח באשם ורעה ומשנ: אין דבי נמי, וכו' אלא קרא לכרדז הנא ב', כר
49 לאור מנחה - פירש כהנא ופירש חזקוני וילתת מנח מכשיר אלה, כדאמרין בגמרא פס' ד' ששיתא:
50 (בבבית ב', הלכות ב', ד') רסין בתורת כהנים וזהו כר, עלתה ומנח לא יביאוי וזהו
51 עלתה לשם חובה, וכן משמע (בתורת כהנים) בפרשת 'אשה כי תוריע' שאם הביאה עלת
52 'ומיד נשח' (פסחים נג, א) אמרינן: זה בנה אב שכל העטאות קדמותה לעולה אפילו אטו
53 'וזהעל' - שדעהבך, דהיינו ידעבר, דלמחללהלחא חטאתה קדמותה כדכתיב בפר' באריתא,
54 חטא בגמורע - משום דכתיב ביה 'זאת תודה' - התייתן וזהו שדעבר, דמשמע עיובא ב' ד
55 מטעם זה, דלא הוי אלא בסדר מצורע שם שארש לקח, יביאוי וירשין חטאתה - ה
56 ואחר לעולה - משמך חטאת יביא עליה, שאם הביא חטאתו ומח - יביאוי וירשין עולמו.
57 וכן יש להוסיף תוספת: יכול שאם עולתו מוה וירשין חטאתו? תלמוד עולה.
58 וכן יש להוסיף שנתנו בעילוי למנחה אלא, **הלא** נתקן אלו משכילי - גמזר פריק' נמי שאמר
59 בדמסוך גבי אשם מצורע שלא לשמו קתי דטעון נסכים - ויש לחלק בין נסכים, דשייכי בב
60 מלח טעיתין באם דרע גיבילתו ודחא מביאמוצו ושלא לשמו פריק' הדחילת' (מנחות
61 שנה חטא ב' שתיין, אב מוסרס וגון, וזהו משנתו יורי מדיא, וקעת תימה: דח דאין טעון לא
62 נסכים, שאם א' אתה אומר כן מלחלח, וזהא נמי אטו טעון לחם, שאם א' אתה אומר - כן

אֵל לִשְׁמֹן - פֶּסוּלִים, הוֹאִיל
 חָנֵן: כֹּל הַמִּנְחוֹת שֶׁנִּקְמְצוּ
 אֶשְׁלָא עָלֵהוּ לְבַעֲלִים לְשׁוֹם
 וּבְמִנְחַת נִקְמָזוּ: וְאִם אִיתָא,
 חֲזַקְמֵהוּ: כִּי חֲתָנִי - בָּאָה
 עִמִּי: כִּי חֲתָנִי - בָּאָה בְּלִיל
 אֵל חֲתָנִי: כִּי חֲתָנִי - הִנֵּה
 דְּקָבְעֵה לָּהּ וְזָן לָא חֲתָנִי.
 בְּאֵשׁם נִזְר וְאֵשׁם מִצְוֶרֶ
 וְזִילֵן, הוֹאִיל וְכָאז לְחִבְשִׁי
 בְּחִים שֶׁחֲתָן שְׁלָא לִשְׁמֹן
 לְבַעֲלִים לְשׁוֹם חוּבָה, חוּז
 אֵל, לִחְתִּי נָמוּ: חוּז מְאֵשׁם
 לְחִבְשִׁי וְלֹא לְחִבְשִׁירֵי - פִּין
 מְעִילוֹת לְבַעֲלָהּ אֲחֵי, אֲחֵי
 כִּי נִזְר וְאֵשׁם מִצְוֶרֶ דְּכָאז
 נָמוּ כָאז לְחִבְשִׁי וְלֹא כִּפְרֵי!
 שְׁחַלְח הַכְּתוּב בֵּין מְכַפְּרִים
 תּוּ בְּהוּ דִּיתוּ לְאַחֵר מוֹתָה,

לְאַחֵר מִיָּתֶה. דִּתְנִן: הָאֵשֶׁת
אֵיבֵאוּ יִרְשֵׁין תַּאֲתָהּ. מִתְּ
לִית בְּהוּ דָּאֵתוּ לְאַחֵר מִיָּתֶה
יְנִי שְׂרָאָיוֹן לְבֵא פֻּלָּן שְׁלָמִי
אֵת - יוֹלִיד לִים הַמֶּלֶךְ, לֹא
מִי שְׁלָמִים - יְבִיא בְּהוּ שְׁלָמִים
דְּמִכְשָׁרִים יְנִיָּהּ, וְקָא אֵתוּ
וְהַכְּשֵׁר קְבוּעַ דְּבֵא לְאַחֵר

נתיקח אין לא נתיקח, לא משום דגרוינין
 כ'ר, די שיהא נזכר לעקרו לשם עולה,
 כמו באשם; ושו' לומר: דשמי סחש
 ונתיקח, ותפסרנו בעילוי אור קוד פפרה,
 ודגרוינין שו' ערנו עצמו קוד פפרה,
 וקצת קשה לפירוש רבינו חם מגויי'
 — "אש דא" — וקריב לא אש תמור
 לשמע דא"ר, אלא למעט מיקדא וזבן
 ופני שמכשרתה לאכול בקדשים. ואב'
 וסחא — משמע: אין אש איהו
 תחילה — תביא טאחא מיין עולה,
 ופני קוד לשם דלתה, ואפילו ער
 שמע מינה דבעלתא אפילו דיעבר לא
 מוסיף ומעתיק סוף. א"ר על ג' דפסוק
 שמשותבת ברותי חורני פפרשה
 וקא אש איהו ברתא מו' טריבא דשר
 חור לזאתא; פירוש: טאחא קודמה
 ופני דשר שמע תביא ואפילו (כר,
 ודלח, ועד, דלח) פקנט
 ח' ש' קודמה לזאתא, ופני במצוה דשר
 — ופסול, דיאמר פק' שתי מדות'
 וסחא ופני לחלוק כמו שפירשתי, דנכסי'

1 במצחה. ולקמן פריך. שאר אשמות נמי, באו לכפר
 2 דת העומר האז עז הבשע, כדכתיב: 'ועשיתם ביום
 3 קצבו לו - און - בנתיב' (פסטי שחולתן) - ובמכשירים
 4 דרו ואלו חמשי חטאות מומצאות - ואלו חמשי
 5 בעליה. וזמאת וילדת מנשיך הוא, דאומצין
 6 בכריתות פברק 'דמי שחיתת' (כו, א) מפני
 7 המכשירים דאכלו בקדשים. וזמאת (ו)
 8 לחבשי - עולתה לכפר, כדכתיב (ויקרא יז)
 9 כילדת: 'אחד חטאת ואחד עולה', אלמא
 10 במכרין קרי: 'חטאת לא קרי', הני עמי ומכרין
 11 בשל עמי שפירן לחזיקי בלע ואלו חמשי
 12 פסולין לגמרי. לא נתיין - מדרבנן, מפני דמי
 13 עלה שבוך, ודאק - עניין - מפני שראוי לבא
 14 לשלמים, וזמאת ואלו הפישל ואלו חטאת ואלו
 15 לשלמים. ושמיין קרי: 'שמיין לא קרי', ולמאן
 16 דנעו אלא מנון בעלים, דאם באומרים
 17 לאדור וזיקת דמים פברק קטא דמסכת מעילה
 18 (ג, ה) - כתיבין: 'אלא פירש אלא לחטאת, ואלו
 19 לעולה. יפלו לטובה - לשופרות, ודלחבה היא
 20 גזיר למשה שמטיין. וכו' מפרש גזיר פברק ימי'
 21 שאמר יחזיק ידו ושמע תבדיר' כו' (כד, ב)
 22 ויזיל קרי - חטאת - בדרבנן - חטאת שמונת עולות
 23 דלמיתה דלא. לא נתיין - מדרבנן, לא מעניין
 24 דאמר - שמונת מקצותיה דחטאת (א, א)
 25 חטאת שמונת ומשנת וזמאת וזמאת לא מעילה
 26 מעילין בון, דלאבדור קימי ואלו קריש גבה
 27 גיזור. דמי שלמים ב' - אבל דמי אשם ליכא.
 28 דאנו גזיר דאנו טורא וזמאת
 29 וזמאת

הַבִּיִּיָּה חֲמֹאֵת וְזֹמֶת - יְבִיא וְיִרְשֶׁן
 יִרְדֵּף לָהּ רִבִּי יְהוּדָה בְּרִיהַ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן
 וְהַתָּמָן; הַמַּפְרִישׁ מְעוֹת לְגִזְרוֹתָו -
 מֵת וְהָיוּ לוֹ מְעוֹת חֲתוּמִין - וְיָלוּ
 הַגִּזְיוֹן וְלֹא מוֹעֲלִין; דְּמִי עוֹלָה - יְבִיא
 וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד וְאֵין שְׁעוּנִין לָהֶם.
 אֲמַר מִיתָה! אֲמַר רַב פֶּאֶר, הֲכִי קָא
 תָּה; וְדִגְרוּר הַכֶּסֶף שְׁאִינוּ קְבִיעֵי הוּא,
 דְּאֵין

לפי כפרה. ובפסוקים (עג א) דפריך: כי לא ניתק
 ת: תאמר: ומותר הפסח דקרב שלמים (לימא) דבעי
 ת: וקדוש קרב הפסח מוחלט. וזאת שיש למוציא ביה
 ת: ונפח לא יקריב עולה. ולא תאמר: אלא וקדוש
 ת: והתם — מאי נזירה איכא? הלא אף קודם כפרה
 ת: דרבי ששנעאל דרש: ולד תאח ותמורת אשם,
 ת: קריבה. ופרקי: למה לי קרא? הלא דחילבתא בעינן
 ת: לאבשריה להדקרב. **בבבבבב** ויחזיקו לית דבז דאנו
 ת: תחיה לא דק דם, ומשנה היה דפרק "מעבדי אשם
 ת: — דהתם נזירה אנתא נזירה עולה, ולתלה לה
 ת: במסכת קנים (פרק יש משנה ה) ויתמנה: דבפרק
 ת: קאמר, ומשנה: שני עולות מוצרות דחילבתא אמר
 ת: דרין חריב רבי חיים: דדואו דרין בעלמא. והא דבעי
 ת: לקמן ש' מוחסין וכן לבז בים, אף לפסול בעלמא
 ת: וקאמר (בפרשה) "אם לא תגיע" וגו'; "אחז לחטאת
 ת: וטחא" המעורר למור "אחז לחטאת" וכו'. ולעלה.
 ת: ואסמכתא בעלמא דאחז, דמחילבתא הוא דנפק
 ת: משום דבעינן "על כפי פניהו", ולבא. ומידי דהיינו
 ת: הוא דחיי מדיא, ועוד, לאב במצורא נזירה חזיה בן
 ת: (פס ט, ב) גבי אשם מוצרע ששחטו שלא לשמו טען
 ת: "למי מילחם. ובפרק "שתי מדות" אפריך גיבור הלא
 ת: גיבור

מנחות. פרק ראשון – כל המנחות דף ה עמוד א – מתוך מהדורות "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"

ומכשיר להחליט גזירות טוררה. ליום אחד – בחומר שלמי נזיר כדאמרינן ב"איהו
מקומן (ובזה נר, א.) ואי טענים לום – דבעית ותן על כפי תנור וליבא. קבוצ – דאין
שם שום דבר אחר מכשיר הבעלים אלא הוא. ועד כאן שייך לעמוד הקדום. על אחת
משלישין – אפילו על חטאת דכתיב "ואחר שנתה תנור דין" ואמרין בנזיר. אחר מעשה
יחיד. וליף שפיך בפרק "שלשה מינין"

(נמ, א.) ומעין נסכים – כדן אשם מצורע בפרק
"שתי מדות" (מנחות ז, ב.) להבשיר – לעצור
בהקלה. תיובתא דרב – דאמר לעיל לפסול
הואיל לא להבשיר ולא להבשיר. וישרה אין
נאכלין – משום איסור חרש. מפשקה ישראל –
פסוק הוא ביחולא קרבנות. מן המותר –
למשקה ישראל וביא נסכים, ולא מן האסור.
אין מחסיר לו דין לבית – והאיל דחיות הוא
מותרת לישאל אחר שתקרב מנחת העומר
אחרת. לישאל אחר שתקרב מנחת העומר
כאן בנזית שנים – בפרק "המנחות והנסכים"
(מנחות קד, ב.) רבי אומר: "לכל נדרים ותרומות
אשר יקריב" – הכל באין בשתופות. חזין מן
המנחה מפני שנאמר בה "פשה" ומחסיפס כפרה
– כולו מביאין עופת להבשיר בקדשים. וז'
חבו ויולדת ומצורע. וחותרו לקדש ככלל
אימון – להחיות, זמליקה אסורה בחיל
וכשהו בקדשים. מנחות מעונות כל – בפרק
"שתי הלחם" (מנחות זט, א.) שופת אין טענין
כלי, שדרי מליקתן ביצירתן. והנה – בפרק "כל'
המנחות באות מצדה" (שם א.) הגשה –
מנישה בקרן מערביית דרומית של מנזח כנגד
זרחה של קרן. בפרק "הקמץ רבה" (מנחות יט,
א.) מנחת הקמץ – שהנה גבירה. שופת אין
כאן בציצור. כחורת כדנטי נזר בנזית העוף
"קרבן" (תקריב) – והידיד מביא עוף ולא
הציבור. ואם אימא – דעדיין חרש אסור. מנחת
העומר נמי אישכחא דקרבנה לגבוה. מה אסור
להחיות? ואי אישכחא חיה – דבמנזח קרב
מנחת העומר האחרת דמי. מן שפן –
דמריש. מן דם דאשין לקדשים. נזר אשמו
בענין על מקום דם האשין וזו השמן. "פילאנו –
ללוג. למין שבע" – דחזית מן השמן באצטב
שבע פעמים. וזו, לא יתא אחר ממים בדם –
אין קודש כשיהו מדם האשין. תקיב צורחה
– תעניתא לאו פרי תאכלס כלילת. והתערב
– אילוחו חלילה בשר הדמנה. משום ביוון
קדשים. דכל מן שלא נפסלו כלילתא אין נשרפין.
אלא אם כן פסולו גופא. אלאמא, מדקתני ביום
לביית השמיים – פי' מן מותר מן כל ביום.
דכתיבא חיה – בעבודה. אבל שחיטה לאו
עבודה היא ודא כשרה הוא. אינו מעמא ריש
לקיש – דאמר קמעה נקטר. דקסבר

האיר
השחית לפנים מן הגשחת. ודא שחיטה עבודה. **שחיטה**
משוחטת פרה ביה. ואשחית דא קרש מבחא חיה ודא דייק מניה דעבודה היא. ובפרק "טרף קלפני" (יטא נמ, א.) איבא למאן דאמר דשחיטת פרה בור פסולה,
ופרי קרש מבחא חיה – און דייק, דכלל מקום בין דאשחית שחיטת פרה בור פסולה אף על גב דקדשי בראת חיה. אם כן מה מפסלה הכותב בבי פרה לא שחית ודאי עבודה, ודא
כפרה אין שחיטה עבודה דפסלה. כדמפרש: מידי דדחא אמראות נגעים דבעי כדונה. תרע, דאא בוחסין (יד, ב.) אמרי רבא ורבי יוסף הלכה בור מחלוקת רבי שמעון ורבנן, ומסקינן דחיה. לרבי
שמעון שחיטה לא עבודה היא. ושאינה פרה דקדשי בראת חיה. ולקמן בריה רבא (יש, א.) משמע דלרבי שמעון שחיטת פרה בור פסולה. דקאמרין: מרגלי רחמנא גבי פרה של ארן
"שחית" (חזקיה) את פרי תאכלת אחר לך – ככלל דבעמלא לא בעית בעלים. מיהו קרש מבחא אמרין פקרי "טרף קלפני" (יטא נמ, א.) מאי נאנז פרי תאכלת חיה לא אילעו חזקיה. פרי נמי
הכתוב וכו' ומשני: שאני פרה דקדשי בראת חיה. וכן דמפרש ירמיהו. דאם כן מאי קא משני וקל לחרף. דכדי קאמר: שאני חיה בפרה שחיה קדשי בראת חיה ודא שחיה על עבודה,
אם כן פי' להמניח אילעו חזקיה שחיטה נמי שאני ברהם. אבל פרי שחיה קדשי מבחא – אין כסרא להמניח ארין חזקיה אלא אעבודה נמי. ואי שחיטה, ולא עבודה היא.

שחיטה
אם כן עבודה היא. אימא קללה דעבודה היא. ודילמא מנחת קבלה הוא דקאמר שלא יתא אחר ממסר ברהם. משום דכתיב ביה הייתי וזו למטה. ודחיה לא קאמר
אלא אמרי דכתיב ביה אחתה פריש. **שחיטה**
(יב, א.) גבי דא פסל כן בחזיתא פסח שחיתו בארבעה עשר בין לשמן בין שלא לשמן. מסיק רב פפא דאי אפרשיה שחיתא או כלילת – לא דחוי מעיקר הוא. דאין מחסיר זמן לבו ביום
ושי' לומר: דאין למוות הפרשה על דא. ודאא ביה דחיה דשמיטתא. פי' לא מותר רב פפא במצורע שכול להפריש חטאת קדש שקריא ואשחית דדקא קרני: קדשים חטאתו לאשמו –
שחיתו קדש האשם. בכתבתי: לא יתא אחר ממסר ברהם. ודאא רימא פקרי "שני פעמים" (פס, ב.) גבי שיערי ים הכהנים שחיתו בדין שהגוריל לבית. ומסיק עלה דאין מחסיר זמן לבו
ביום וליבא נאן פליגי – אין למוות כמו בן כאן. דלביז שחיתו קדש ראי לפתח חזקיה מנחת חזקיה.

האיר
השחית לפנים מן הגשחת. ודא שחיטה עבודה. **שחיטה**
משוחטת פרה ביה. ואשחית דא קרש מבחא חיה ודא דייק מניה דעבודה היא. ובפרק "טרף קלפני" (יטא נמ, א.) איבא למאן דאמר דשחיטת פרה בור פסולה,
ופרי קרש מבחא חיה – און דייק, דכלל מקום בין דאשחית שחיטת פרה בור פסולה אף על גב דקדשי בראת חיה. אם כן מה מפסלה הכותב בבי פרה לא שחית ודאי עבודה, ודא
כפרה אין שחיטה עבודה דפסלה. כדמפרש: מידי דדחא אמראות נגעים דבעי כדונה. תרע, דאא בוחסין (יד, ב.) אמרי רבא ורבי יוסף הלכה בור מחלוקת רבי שמעון ורבנן, ומסקינן דחיה. לרבי
שמעון שחיטה לא עבודה היא. ושאינה פרה דקדשי בראת חיה. ולקמן בריה רבא (יש, א.) משמע דלרבי שמעון שחיטת פרה בור פסולה. דקאמרין: מרגלי רחמנא גבי פרה של ארן
"שחית" (חזקיה) את פרי תאכלת אחר לך – ככלל דבעמלא לא בעית בעלים. מיהו קרש מבחא אמרין פקרי "טרף קלפני" (יטא נמ, א.) מאי נאנז פרי תאכלת חיה לא אילעו חזקיה. פרי נמי
הכתוב וכו' ומשני: שאני פרה דקדשי בראת חיה. וכן דמפרש ירמיהו. דאם כן מאי קא משני וקל לחרף. דכדי קאמר: שאני חיה בפרה שחיה קדשי בראת חיה ודא שחיה על עבודה,
אם כן פי' להמניח אילעו חזקיה שחיטה נמי שאני ברהם. אבל פרי שחיה קדשי מבחא – אין כסרא להמניח ארין חזקיה אלא אעבודה נמי. ואי שחיטה, ולא עבודה היא.

שחיטה
אם כן עבודה היא. אימא קללה דעבודה היא. ודילמא מנחת קבלה הוא דקאמר שלא יתא אחר ממסר ברהם. משום דכתיב ביה הייתי וזו למטה. ודחיה לא קאמר
אלא אמרי דכתיב ביה אחתה פריש. **שחיטה**
(יב, א.) גבי דא פסל כן בחזיתא פסח שחיתו בארבעה עשר בין לשמן בין שלא לשמן. מסיק רב פפא דאי אפרשיה שחיתא או כלילת – לא דחוי מעיקר הוא. דאין מחסיר זמן לבו ביום
ושי' לומר: דאין למוות הפרשה על דא. ודאא ביה דחיה דשמיטתא. פי' לא מותר רב פפא במצורע שכול להפריש חטאת קדש שקריא ואשחית דדקא קרני: קדשים חטאתו לאשמו –
שחיתו קדש האשם. בכתבתי: לא יתא אחר ממסר ברהם. ודאא רימא פקרי "שני פעמים" (פס, ב.) גבי שיערי ים הכהנים שחיתו בדין שהגוריל לבית. ומסיק עלה דאין מחסיר זמן לבו
ביום וליבא נאן פליגי – אין למוות כמו בן כאן. דלביז שחיתו קדש ראי לפתח חזקיה מנחת חזקיה.

האיר
השחית לפנים מן הגשחת. ודא שחיטה עבודה. **שחיטה**
משוחטת פרה ביה. ואשחית דא קרש מבחא חיה ודא דייק מניה דעבודה היא. ובפרק "טרף קלפני" (יטא נמ, א.) איבא למאן דאמר דשחיטת פרה בור פסולה,
ופרי קרש מבחא חיה – און דייק, דכלל מקום בין דאשחית שחיטת פרה בור פסולה אף על גב דקדשי בראת חיה. אם כן מה מפסלה הכותב בבי פרה לא שחית ודאי עבודה, ודא
כפרה אין שחיטה עבודה דפסלה. כדמפרש: מידי דדחא אמראות נגעים דבעי כדונה. תרע, דאא בוחסין (יד, ב.) אמרי רבא ורבי יוסף הלכה בור מחלוקת רבי שמעון ורבנן, ומסקינן דחיה. לרבי
שמעון שחיטה לא עבודה היא. ושאינה פרה דקדשי בראת חיה. ולקמן בריה רבא (יש, א.) משמע דלרבי שמעון שחיטת פרה בור פסולה. דקאמרין: מרגלי רחמנא גבי פרה של ארן
"שחית" (חזקיה) את פרי תאכלת אחר לך – ככלל דבעמלא לא בעית בעלים. מיהו קרש מבחא אמרין פקרי "טרף קלפני" (יטא נמ, א.) מאי נאנז פרי תאכלת חיה לא אילעו חזקיה. פרי נמי
הכתוב וכו' ומשני: שאני פרה דקדשי בראת חיה. וכן דמפרש ירמיהו. דאם כן מאי קא משני וקל לחרף. דכדי קאמר: שאני חיה בפרה שחיה קדשי בראת חיה ודא שחיה על עבודה,
אם כן פי' להמניח אילעו חזקיה שחיטה נמי שאני ברהם. אבל פרי שחיה קדשי מבחא – אין כסרא להמניח ארין חזקיה אלא אעבודה נמי. ואי שחיטה, ולא עבודה היא.

שחיטה
אם כן עבודה היא. אימא קללה דעבודה היא. ודילמא מנחת קבלה הוא דקאמר שלא יתא אחר ממסר ברהם. משום דכתיב ביה הייתי וזו למטה. ודחיה לא קאמר
אלא אמרי דכתיב ביה אחתה פריש. **שחיטה**
(יב, א.) גבי דא פסל כן בחזיתא פסח שחיתו בארבעה עשר בין לשמן בין שלא לשמן. מסיק רב פפא דאי אפרשיה שחיתא או כלילת – לא דחוי מעיקר הוא. דאין מחסיר זמן לבו ביום
ושי' לומר: דאין למוות הפרשה על דא. ודאא ביה דחיה דשמיטתא. פי' לא מותר רב פפא במצורע שכול להפריש חטאת קדש שקריא ואשחית דדקא קרני: קדשים חטאתו לאשמו –
שחיתו קדש האשם. בכתבתי: לא יתא אחר ממסר ברהם. ודאא רימא פקרי "שני פעמים" (פס, ב.) גבי שיערי ים הכהנים שחיתו בדין שהגוריל לבית. ומסיק עלה דאין מחסיר זמן לבו
ביום וליבא נאן פליגי – אין למוות כמו בן כאן. דלביז שחיתו קדש ראי לפתח חזקיה מנחת חזקיה.

וספות

חרש, ורחבי (ויקרא כג) "עד עצם" ומתרגמין עד;
 יניב (שמות כח) "תרגיש שיהיה יפה" מתרגמין
 ראין שיהיה נאכלי - מדמה להמתין עד הבאת
 "רבי שיעורא" (מנחת סא) "אז תניב עד"
 הביאבא' ומשג' למעוה. אין מביאין מנחת
 מביורין מנחת - מנחתא - דאין מנחת נסכים.
 קורס שיהיה לחם לא ביא - מתרגמין מנחת
 כהנים: "קרנן ראשית" - שיהא ראשית לכל
 המנחות. ומנין אף לבימורס' תלמוד למח
 "בכורי קציר חטים." אלא הביא כשר - טעמא
 נפיש בפרק רבי ירמיהאל' (מנחת סא, ח). הבי
 טראוי לקבועה - למעושי אחד מן הפסולים.
 ויבירי היוא לקבועה - שכן מנחת חטין, אבל
 מנחת העומר של קרבנים, אינה ראיה אלא
 לעבודו וכו', כלכלה, להחיות, אינה משום קרבן
 אחיא. ואי משום מנחת סוטה - לא ראייה היא
 מנחת סוטה קודם, ועל שמר שרש, ועוד, ולא
 עבדה היא, ולרברן שן קאחוי. ואין דפסלה
 מחשבה מנחתא קטאת - משום דרוממא קרין
 חטאת. פנימית המזבח מזהיר קרין נפקא
 "חבתת עליו את ולוחך" (שמות כ) - מנחת
 שהא על שני עיניו, "לדלו" כולו משמע, בזמן
 ובזמן בפרק קרשי' קרשים" (נט, א). ואם פוגל
 בקומץ בשעת פנימית המזבח - לא פוגל הוא.
 ואם יתקן המזבח בנזותו ויטעירנו. שן הבקר
 לפנה - אלא עליו קרבנו מן הבקר, שכן
 לדלו דרשנו: "מן הבמה" - להוציא הרובע
 הרובעי, מן הבקר - להוציא העשור, וכו'.
 האין - להוציא את המוקעה. בעשרה אומר
 מן הבקר למטה כו'. והלא דין הוא - דטרפיה
 לא תקרב, ולמה לן קראא פבלו חטין - שכל
 שאר הבמות מותרות להדלוט. שן קדושתה
 אסירה - בדבר שזאת קדושה לגבוה, וכו'.
 מליקה - בה נאסרת להדלוט. אבל טרפיה אינה
 קדושה משום טרפיה, ואבתי קרא למח לז' מה
 אם חשבתה - לא חטין מוציא מן חטין שרם
 מותרותיו מה לפנות הקיפ - שן מרובה
 מצותה דמוקרת חרש, תאמר מטרפיה. פפחין
 אסורין - קדושה שבשעת הנזות בזה, ויחיבין
 בבשרה משנה עשירה, אבל כלה היא
 בשערה, הילכך אף העומר מתיין אלא במחצית
 כולו. פפחין אסורין - שן הכשר ואילן, ודילן
 מרקו לא נודע ללא נאסות לא בחטאת, וכו'.
 מאחר שאין חרשין מותרין אסופין? לימוד על
 הספחים שדן אסורין. ויבעור משתד רביעה
 שניה, דהיא לא כלה לחרש בשערה. כדנאסי
 מה מתי נזתו וטרפיה נזתו וקט של שבועה -
 משתד לחרש חרש, במסכת תענית (ו, א).
 הילכך לרבי עקיבא אינטיבא קרא להוציא
 טרפיה. ואפי' לאן אדמי - במסכת דרשין
 כפר קרס פוגל (א) - דלא בחטין אלא חרש
 דאוייבא - ולא חשיב ליה דחת, אפילו חבי ש
 בה בורמא. דמותר לא כשחטבה - לא וילחם
 וילח וברמל לא תאכלי שבתון קדוש עצמה
 מותרת אפילו לרבי עקיבא, שאין מנחת חטין
 לא יעבור האוכלן משום חרש אלא משום
 שביעה, תאמר מטרפיה איננה מותרת כלום?
 ולמה לן קראא? אמר רבי רחמי - שיהיה נמי
 אינטיבין קראא דלא דאין חטין - מטרפה נמי
 תקרב כמנחת העומר לחרש לא בשחטבה.
 שן מטרפיה אסופין לחרש? אלא גרידא הוא -
 אלא כן נהו, לא מטרפיה אסופין בשערה.

קצא"מנחות. פרק ראשון – כל המנחות דף ו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רש"י תוספות

[illegible]

מה לכלאים שמוצתו בקדו! רב שלישא מריה דרב אבוי אמר: משום דאבא למימר, ליהדר דיןא ותימי במה הצד: מה למליקה שכן קדושתה אוסרתה - חלב ודם ויבחה; מה לחלב ודם שכן באים מפלל היתר - מליקה תוביח; ויתרו חיון, לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, הצד השווה שבהן - שאסורין להדווש ומותרין לגבות, אף אני אביא מרה, אף על פי שאסורין להדווש תהא מותרת לגבות - מה להצד השווה שבהן שכן מצותה בקדו! אלא אמר רב אשי, משום דאבא למימר: מעיקרא דדינא פרכא, מתיבא קא מייחית לה? מבעל מום; מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין מקריבין, אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי: יוצא דופן ויבחי, שלא עשה בו מקריבין מקריבין, ויותר להדווש ואסור לגבות! - מה יוצא דופן שכן אינו קדוש בבבורה - בעל מום ויבחי! - מה לבעל מום שכן עשה בו מקריבין מקריבין, יוצא דופן ויבחי! ויתרו חיון, לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, הצד השווה שבהן - שמוותרין להדווש ואסורים לגבות, וכל שכן מרפא שאסורין להדווש תהא אסורה לגבות! - מה להצד השווה שבהן שכן לא הותרו מכלל, תאמר במריפא שהותרה

מַלְלָה! אָמַר לִיה רַב אַחָא בְרִיה דְּרַבָּא לְרַב אִשִּׁי:
מִרְבָּה שְׁהוּתָרָה מַלְלָה מָאי הוּא? אִילִּיקָא מְלִיקָה
דְּעוּלָת הָעוֹף לְבָבוֹה - בַּעַל מִים נִמִּי בַּעֲפוּפוֹת אֲשֵׁתֵּירוּ
אֲשֵׁתֵּיר, תַּמּוּת זִכְרוֹת בְּהִבָּהָה וְאִין תַּמּוּת וְזִכְרוֹת
בַּעֲפוּפוֹת! אָלָּה מְלִיקָה דְּתַרְמָאָת הָעוֹף לְכַתְּנִים - כַּתְּנִים
מִשְׁרֻלָּתָן לָאֵלָּה קָא וְכוּ! וְאָלָּה פִּרְךָ חֲבִי: מַה לְרֵעֵד
תַּשּׁוּה שְׁבָתָן שְׁבָתָן מוֹמִין יוֹבֵר, אַתְמָר בְּהִמְרִיפָה שְׁבָן אִין
מוֹמִה יוֹבֵר, מִשּׁוּם חֲבִי אִיצְטְרִיד כְּרָא. וּמְרִיפָה מִחָא
נִפְקָא? מִתְּחִיל נִפְקָא: "מִמְּשָׁקָה יִשְׂרָאֵל" - מִן הַמּוֹתוֹ
לְיִשְׂרָאֵל; מִ"כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹד תַּחַת הַשֶּׁבֶט" נִפְקָא -
כִּרְמֵי לְמִרְיָה שְׁאִיתָה עוֹבְדוֹת - צִירִי, דֹּאִי מִ"מִּשְׁקָה
יִשְׂרָאֵל" הוּא אֲמִינָה: לְמַעֲשֵׂי הוּא דִּלָּא הִתֵּהָ לֵה
שַׁעַת הַבּוֹשֵׁר, דִּימִיא דְּעָרְלָה וְכֵלְאִי הַכְּרֵם, אֲבָל הִתֵּהָ
לִשַׁעַת הַבּוֹשֵׁר אִימָא תְּרַבְכֶּשׁ - כִּתְּבַת דְּרַמְמָנָא: "כָּל
אֲשֶׁר יַעֲבֹד"; וְאִי חֲתֵב תְּרַבְכֶּשׁ - לְכַפּוֹת הַמִּדְּשָׁה
הוּא אֲמִינָה: לְמַעֲשֵׂי הוּא דִּימִיא דְּנִימְרָה וְלִבְבָא הַמִּדְּשָׁה.

- דמיון דמגשר, אלא הקדושה ולבסוף נמקה, דמיון
- כתב רחוק: "מן הכפר", צריכי: משנה אחד מנה
- אונן, טבול יום, מחוסר בנדים, מחוסר כיפורים, שלא ה
- על גבי כלים, על גבי כהנה, על גבי גלגל חיבור - פ
- אומר: יחזור ויחזור ויקמוץ בימיו קמץ ועלה בידו צ
- פסול, במקו שאמרו: הקומץ הנהר והחמר - פסול.

שְׁקִמְצוּ בְּרָאשֵׁי אֲצִבְעוֹתָיו; וְגִמְרָא לָמָּה לִּי לְמִתְנָא אֲרֵי לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אִיצְטְרִיד; דִּתְנִיָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּדִין מָה אֵינָה מְעוּנָה? שְׁלֵא יֵהָא מְרַבְנָא מִהוּדָר; וּבְדִין הִ

על גב דאפשר לקיים בטלית של צמר, מכל מקום
א' אפשר לקיים בכך. ואם תאמר, ולימא: גיד הנשה
לנבחה, בדאמר בריש "גיד הנשה" (חולין ז, ב). וכי
כן יוכיחו! ויש לומר: כיון דאין לו הדת אלא על ידי
חבור, לא "חבור למיטתו מניין" "ויניין"

[illegible]

כתב דרמנוט לא אשר עיבור — אף על גב
 דמוכח דרובינא שחייתא לז שעת הברשר
 לאזילין ממשקיה ישראל, אפילו הכי מיתרי
 זיתא דהכתא בפרק ב' דהתרוין (תמורה נט)
 (א) ביה בעבד, משום דעל ידי התרוין קריא מסתקין
 דאין לחלק.
שקמנזן דז אונן בן זורא חרין שרין יין
 ופערתי ראש בעמיה ומחלי בעודו, דבארמין
 בפרק "אלו הן הגשפונין" (סנהדרין, פג, ב) ותנא
 ושרי. **ב** בתריא אונר חרין וקמנזן בימין —
 לא רמוח בגמרא דזווא חרין אבולוז פסולי
 דלעיל, של לחמוח לאז עריב פסול אבולוז
 פסולי דלעיל! ויש לומר: משום דסלקא דעתך
 דשנאכל כיון דאת ריהל הגשפאלי ביום הברפיוני
 — קבוצ עמיה, לא תועיל ביה דזוהר.
חסר שקמנזו בראשא אגבשכתי, אנב מדרש
 יתר — חזר ומפרש חסר כירצא, בן אף על גב
 דהיה חסר.

דאָקטרינע הייזט חוץ אימא אומא שולכער
חוטא וואָך כל תּמונת שְׁמֵנוֹן זר,
דיין רגליי, ערל, מַמא, וישב, עובד
אל קמן בשמאל - פסול, בן בתירא
או גרר מלא או קורט של לבונה
יהיו היתר - שְׂמֵנוֹן מבוזר, וחסר -
תּמונת חוטא וואָך כל תּמונת?
וא שתהא תּמונת חוטא טעונה שְׂמֵנוֹן
שתהא תּמונת חלב טעונה נוכים,
שלא

45 לִיתֵּנִי: כָּל הַמִּנְחֹת שֶׁקִּמְצָן זֶר וְאוֹנֵן! -
46 וּלְבֹנָה, שֶׁלֹּא יֵהָא חֹמֵט נִשְׁפֵּר, וּמִפְּנֵי

[illegible]

קצר

מנחות. פרק ראשון – כל המנחות דף ו עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
תוספות רש"י

שלא ידא חוטא נשבר – תימיה: במה נשבר? והלא בין יש עמו נסכים בין אין עמו נסכים
 הוי כסלע, ותנן לקמן בפרק בתרא (ק, ב): "דרי עלי שור" – יביא הוא ונסכיו במנה,
 "כבש" – יביא הוא ונסכיו כסלע, ובחטאת של תומאת מקדש נמי כסלע, אף על פי שאין
 עמה נסכים! ולראו פירבא דהוא. **והואיל** ואוקמינן ירשא דלא כרבי שמעון – תימיה: לרב

שלא יהא חוטא נשכר, ומכין מה אינה טעונה? שלא רבי
קרנבו מהודר; סלקא דעתך אמינא, הואיל ואמר רבי
שמעון: שלא יהא קרנבו מהודר, כי קבצי לה פסולין גמי
תתביש, קא משמעין לו - אי הכי, הבה גמי לינני: "אחד
תפאת חלב ואחד כל התבאים שקבלו דמן דר ואינו",
ולא: לרבי שמעון אצטריד! אלמא, בין דתנא ליה "כל"
ולא תנני "חזין" - פולחו משמע; הקא גמי, בין דתנא
"כל" ולא תנני "חזין" - פולחו משמע! - אצטריד, סלקא
דעתך אמינא: הואיל ואוקמנא לרשא דמלך רבי שמעון
סופא גמי ולא אמר רבי שמעון, לא קא אמר רבי: -
שקמין - תחזיר. וזה אנן פסל תנן - מאי פסל? פסל עד
שחזיר. - אי הכי, תינינן בן בתירא! - אי דאיתיה לקומין
בעיניה - לא פליגי רבנן עליה דבן בתירא; כי פליגי -
דחסר קומין, רבנן סברי: לא יביא מתוך ביתו ומלאנו, בן
בתירא סבר: יביא מתוך ביתו ומלאנו. - אי הכי, בן
בתירא אומר: תחזיר ותחזיר ויקמין לביתן? בן בתירא
אומר: תחזיר ויביא מתוך ביתו ומלאנו ותחזיר ויקמין
לביתן, מיבעי ליה! - כי קא אמר רב - לבן בתירא.
פשיטא! מהו דתימא: עד פאן לא קא מבשר בן בתירא
אלא בשמאל, אבל בשאר פסולין לא, קא משמעין לו.
מאי שטא שמאל - דאשכחנן לה תבשרא ביום תבשרא,
זר גמי - אשכחנן לה תבשרא בשחזורה - שחזיה לא
עבודת חזיה. ולא? והאמר רבי יוחנן אמר רבי: שחזיה
פרה בור - פסולה, ואמר רב עקיבא: לא לעזר וחזקה פתיב
בה! - שאני פרה, דקדש בדרק הבית היא. - ולא כל דבן
הוא? קדש בדרק הבית בעו כהונה, קדש מוקדש לא בעו
כהונה? אמר רב שישא בריה דרב אידי: מיד דתת
אפראות נגעין, דלאו עבודה נינהו וכע כהונה. - ונילך
מבמה? וכי תימא, מבמה אל ליפנו, ותתנינן? מינו ליצא
שאם עקלה לא ירד - שהרי יוצא בשר בבמה! - תנא
א"את תורת העקלה" סמך ליה. אלא טעמא דאשמעינן
רב, הא לא הכי, הנה אמינא: בשאר פסולין פסל בן
בתירא ותתנינן, וכי פרי בריה יהיה דתנא ורבי לא לעזר פרי
שמעון ואמרנא, מבשר דההוה בן בתירא כל הפסולין פולין.
ותני: "ומכין משם" - מבחוס שרולי הוה עומדוהו.

וכי
 36 בתורה אומר: מִן שָׁמַיִם קָמַן שְׂכָנְךָ שִׁחֲדוֹ וְיִחְדָּדוּ
 וְיִקְרְבוּן בְּמִינֵי תַלְמוּד לִמּוּד: [קָמַן מִשָּׁם – מִמְּקוֹם שֶׁקָּמַן בְּכָר; וְיִנָּן דְּקָרָא סִתְּמָא כְּתִיב בְּה, מִה
 יֵל שְׂמַלְתָּ וְיִהְיֶה לִי שִׁמְיָא תְּפִסְלוּ; אֵלֶּה הָא מְבִשְׁמֵן לִי רַב; קָמִין – וְאִפְּלוּ קִדְשֵׁי; וְאִפְּלוּ מִתְּנֵי תַנְיָא,
 תְּנִינְיָא, רַבִּי יוֹסִי בֶן יוֹסִי בֶן יֵאִסִּין וְרַבִּי יְהוֹדָה הַתַּחְתָּאן אֲמִיר: כְּמַה דְּרִבִּין אֲמִירִים – שֶׁקָּמַן וְלֹא
 קִדְשֵׁי, אֲבָל קִדְשֵׁי – פֶּסֶל, וְאִיבָא דְאֲמִירִי: קָמִין – אִין, קִדְשֵׁי – לֹא; כְּמָנָא? כְּתִיב תַנְיָא, וְאִפְּלוּ מִתְּנֵי
 קָמַן, מִתְּקִירֵי קִדְשֵׁי בְּנִינָן; מֵינָא אֵין כְּבִרֵי יְהוֹדָה יֵל תַנְיָא? אֵין אֲמִירֵינֵי פִסְלוּן עֲבֻדָּתֵי הָא – אֵין עַל גִּב דְּבָר
 גָּבִיר לִיִּת מִתֵּן כִּלָּא! אֵין מִצִּית, פִּסְלוּן לֹא עֲבֻדָּתֵי הָא, בִּי עֲבָד לִי מִתֵּן כִּלָּא מֵינָא תַנְיָא: חָדֵר אֲמִיר
 רַב נִחְבִּין: לְעוֹלָם עֲבֻדָּתֵי הָא, וְלֹא יִגְרָה עֲבֻדָּתֵי עַד דְּעִידִי לָה מִתֵּן כִּלָּא – אֵין חֲבִי, אִפְּלוּ לֹא קִדְשֵׁי,
 יוֹסִי –
 שִׁמְשֵׁן לֵן דְּלֹא בִיעִין קְרִיצָה בַּצֶּפֶן כְּשֶׁאֵר קְרִישִׁים, אֲלֵא כֹל הָעוֹרָה כְּשֶׁרָא לִקְרִישׁ, סִתְּמָא תִּכִּיב – [קָמַן שָׁמַיִם – מִמְּקוֹם
 וְאֲחֵד פֶּסֶל שְׂמַל וְאֲחֵד פֶּסֶל דְּרוֹת בִּישְׁמֵנו אֲלֵא קָא שִׁמְשֵׁן לֵן רַב דְּבִקְסוּן וְאִפְּלוּ קִדְשֵׁי – קוֹמִין בְּמִתֵּן כִּלָּא, מְכַשִּׁיר בִּן
 לִי מִיד, כְּמַה דְּרִבִּין אֲמִירִים – וְרַב בְּרִיתִים מְשִׁיר חֲדוּת, מִתְּנֵי קָמַן – דְּפִלְעִי בְּרִיתוֹתֵי אֲחֵרִי וְרַבִּין יוֹסִי בֶן יֵאִסִּין וְרַבִּי יְהוֹדָה
 אִפְּלוּ לֵא נָתַן מִתֵּן כִּלָּא – אֵין תַּחְתָּן בְּחִירָא, אֵין עֲבֻדָּתֵי הָא, אֵין חֲשִׁיב, דְּחִירָא וְאִפְּלוּ מִתְּנֵינֵי גִישְׁתִּיב, כִּי
 וְאִפְּלוּ לֵא נָתַן מִתֵּן כִּלָּא – אֵין תַּחְתָּן בְּחִירָא, אֵין עֲבֻדָּתֵי הָא, אֵין חֲשִׁיב, דְּחִירָא וְאִפְּלוּ מִתְּנֵינֵי גִישְׁתִּיב, כִּי

אֶבֶר - בְּמִסְכַּת זָבָחִים (טו, ב) קָטַנְתָּ כִּי הַזָּבָחִים שָׁקִיבִל דָּמֶן וְאוֹתוֹ כִּי רָדְמוּתִיךָ
- לְחִינֵי נָמִי כִי מִתְנַחֵיךָ; וְעַתָּה חָלַב וְאוֹחַל כִּי הַזָּבָחִים בְּרִי בְּחִלּוֹ שֶׁמֶן - וְלֹא פִלִּיג
רַבִּי שֶׁמֶן, אֶצְבִּיר - אָף עַל דְּבַלְאָה וְנָמִי הָיָה מִנְחַת חֻטֵּא, כְּבִלְלָא וְכָל פִּלִּיג רַבִּי
שֶׁמֶן - אֶפִּילוּ חָבִי אֶצְבִּיר לְמִיתְחִיךָ, דְּמִדּוּ תִּרְמָנָא: מִדְּרָשָׁא רִקְעִי וְשֶׁמֶן לִשְׁמַחַל
עַל לֶשֶׁת זָבָחָא, אֶקְוִימָא בִּרְשַׁת פִּירִיקָא (מִנְחָת)
(טו, ב) לְדַבְרָא מִתְנַחֵיךָ דְלֹא כִרְבִי שֶׁמֶן,
סִיפָא מִנִּי וְרִבְרָא מִתְנַחֵיךָ שֶׁמֶקֶזֶן וְכִי דִלֹא
כִרְבִי שֶׁמֶן, דְּמִדְרָפְלִיג בִּרְשָׁא פִלִּיג נָמִי בִּסְפָא,
וְאִמָּר מִנְחַת חֻטֵּא דִּלִּי דִכִּי דִאֵין קִרְבָּנָא מִדְּרֹדִי,
כִי תִצִּיר הָא פִּסְלִי כְּשֶׁרָא, אֵף מִשְׁפָּע לִי -
מִשְׁנֵה נִזְחֵיךָ אֶת מִנְחַת חֻטֵּא: דְלֹא אֶצְבִּיר
לְמִתְנַחֵיךָ אֵלֶּל לְרַבִּי שֶׁמֶן, דְרַבִּי שֶׁמֶן נָמִי
מִדּוּדָא בִּסְפָא, אֵיבָא מִדּוּדִין בִּיתוּ וְיִשְׁמָעֵן -
כֹּל לַעֲשִׂירָא, דְּקִרְשֵׁת כָּל כִּבְעָה עֲלֵיהּ
מִנְחָה, רְשׁוּב אֵין מוֹסִיפִין עֲלֶיהָ, וְתִמְסַפֵּל
בְּחִסְרוֹן, בְּדִאמְרִינִין בְּדִאֵין פִּירִיקָא מִנְחָת ט, ג, ב
"מִן מִנְחָתָה" - פִּרְט וְשִׁחֲרִישָׁה, יִבֵּא מִדּוּדִין בִּיתוּ
דְקִרְשֵׁב: קִרְמִינָה קִבְעָה, וְהָא לֹא קִמְצִין בִּיהּ
וְכִדְאֵי גִוּתָא פִּלִּיגֵי אִמּוּדֵי לִקְמֵן בְּשִׁמְתִּיךָ (שם)
ט, א, וְכִי נִשְׁמָעֵן - כְּלִמְרָא, (וְאִמָּוִן) הָא
אִמְרִינָא בְּשִׁחֲרֵי פִסְלֵי לֹא מְכִשֵׁר אֶלְלִיחָה
אֵלֶּל בְּשִׁמְאָל? בְּיוֹם הַחֲפִירִים - נָטַל אֶת
הַמִּתְחָה פִּשְׁתִּין וְאֶת הַבָּרָא שְׂמִיטָלָא, בְּשִׁחֲרֵי -
בְּדִאמְרִינִין לִקְמֵן בִּפְרָק שְׁלֹשִׁים (מִנְחָת ט, א)
"וְהִקְרִיבִי מִן אֶזְרָךְ אֶת הָאֵשׁ" - מְקַבְּלָהּ וְכִי
מִצּוֹת כְּבוֹנָה, לִימַד עַל הַשְׁחִטָה שְׂכֵשְׁרָה בּוֹד.
וְאִשֵּׁר בִּי עֵלֶה - הִדְעִי טַעְמָא דְּחֻטֵּא, דְּרַבִּינִי בַּה
אֲלֵדוּר וְתִבְעִי בַּה "דִּשְׁחָה" עֵיבּוּבָא,
שֶׁנִּי פִרְחֵי - וְשִׁחֲרֵי מִשְׁמַחַת פִּסְלֹדִי בּוֹד - לֹא
דְּעִבְדוּר הָיָה, דְּהָא קִרְשִׁי בְּרַק הִבִּית דְלֹא שִׁיכָא
בְּדֹד עֲבִידָא, אֵת גִּוּתָא הִתְבוֹחַ הָיָה דּוּר פִּסְלֹ
כִּי, וְהָא לֹא כִי בִּיתוּ הָיָה, בְּקִרְשִׁי בְּרַק הָיָה
חֻשׁוּבָה עֲבִידָה, בְּקִרְשִׁי מִזְבֵּחַ לֹא כִי שְׁכִין
וְאִפְּלוּ הִבִּי וְכִי שֶׁר בְּשִׁחֲרֵי קִרְשִׁים, אֲלֵמָא
אִשְׁכֹּחַ הַכֶּשֶׁר עֲבִידָה, וְגַבִּי קִרְמִינָה נָמִי אֵית
לִי הִתְקַנָּה בְּחֻזְרָא לִי בְּחִירָא, לִי לְמַלֵּא לִי
דְרַב? אִשֵּׁר בִּי שִׁישַׁם - עֲלֵמֹל לֹא עֲבִידָה,
וְהָיָה בְּרִעָאִי כְּחֹן גַּבִּי דְרֹדִי - אֲדוּמָה - גִּוּתָא
הִתְבוֹחַ הָיָה, מִידִּי דְרֹדִי (אֲמִירָא) נִנְעִיט
וְעִילָף כִּמְכָּה - כְּלִמְרָא, דְרַב לְמַח לִי? מֵאֵי
זֵאֵן שְׂמִיטָל לְנִדְמִשִׁין כִּי בְּחִירָא בְּחֻזְרָה -
שֶׁנִּי אֵת הַכֶּשֶׁר בִּינֵי בְּיוֹם הַחֲפִירִים, וְנָמִי אֵנָּה
יִדְעָנָא מְכֻשֶׁר נָמִי כִי בְּחִירָא, דְּהָא אֵת לִי
הַכֶּשֶׁר בְּנִמְנָה קֹדֶם שֶׁתִּקְדֵּשׁ אֶזְרָךְ, שֶׁתְּבַרְכֵּהּ
בְּכַתְּרוֹתָיו כִּי תִישָׁא כִּמְכָּה אֵת יִלְפִין -
עֵלֶה - אֵי דִרְדִּי שִׁחֲרֵי יִצָּא כִּמְכָּה -
שֶׁנִּי דְרֹדִי בְּגַבִּל אֶזְרָךְ, וְאִתְרָא מִנִּי יִצָּא -
מֵאִמְרִינִין חֲטָאֵת וְעֵלֶה חוּץ לְקִלְעִינָה, שָׁא עַל
פִי שְׁחָא פִּסְלֹ, בְּדִאמְרִינִין בִּיבְרִיג עֲלִיךְ
(פִּסְחֹס פ. ב) אֵת דִּלִּי חֻטָּא אֵת תְּמֹה, אֵת
עֵלֶה - אֵי דִרְדִּי שִׁחֲרֵי יִצָּא כִּמְכָּה -
שֶׁנִּי הָא שֶׁנִּי שֶׁלֵּקֵים, תֵּנָּה אוֹתָא תִּרְחַת הִקְוִילָא
סִפִּין - כְּדִאמְרֵן בְּמִסְכַּת נִדָּה בְּפִרְק "יִצָּא"
דְּרֹפִן (מ, ג) אֵת דְרֹדִי חֻטֵּא כִּי הָעֵלֵן שֶׁנִּי
עַל לֹא דִידֹה, וְהָא נִקְטַב כְּבֹה - אֵת שְׁמֵאֵן
בְּעֵלְמָא דְהָא, אֲבָל עֵיקֶר טַעְמָא מִדְּרֹחַ לִיכִי.
קִמְצִין מִשֵּׁם - אֲבָל קוֹמֵר, רִשִׁיָּה דְקֹדֶם בִּיתִי
(וְקִירָא) בַּה "זִבְחִיָּה אֵל אֵבִי אֶזְרָךְ הַכְּתִיבִי",
"וְקִמְצִין מִשֵּׁם" מִשְׁמַחַת מִמְקוֹם שְׁרָגִיל הָיָה
עֲמִידִים שֶׁנִּי קוֹמֵן, הִדְעִי מִמְקוֹם דְרִיסִית רַבִּי,
יִשְׂרָאֵל אֲתָת עֲשִׂרָה אֲמֹה, וּבְמִדּוּרָ

אמר רבי עקיבה: דנתי לפני רבי אליעזר: מה אם עצם בשעורה, שאינו מטמא את האדם באהל – הנזיר מנלח על מנעו ועל משאו; רביעית דם, שהיא מטמא את האדם באהל – אינו דין שיהא הנזיר מנלח על מנעה ועל משאה!

אמר לי: מה זה עקיבה! אין דנין כאן מקל וחומר! וכשבאתי והרציתי את הדברים לפני רבי יהושע, אמר לי: יפה אמרת, אלא כך אמרה הלכה.

גמרא תמן תנינן: שנים טמאין במת; אחד טמא טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת טמאי ערב. שלשה טמאים במת; שנים טמאים טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת ערב. ארבעה טמאים במת; שלשה טמאים טומאת שבעה, ואחד טמא טומאת ערב.

פיצד? שני בני אדם הנוגעין במת – טמא טומאת שבעה. ואדם הנוגע בו – טמא טומאת ערב כו'. רבי יוחנן בשם רבי ינאי: וכולהון תורה הן אצל תרומה, אבל על ביאת המקדש – אינו חייב אלא על שני שנגע בראשון. מה טעם? (שם יט) ואיש אשר יטמא ולא יתחטא – הפעון חיטוי – חייב על ביאת מקדש, ושאינ טעון חיטוי – אינו חייב על ביאת המקדש.

התיבון: הרי אדם הנוגע בכלים, ונוגעין במת – טעון חיטוי, והוא שני! אמר רבי אבין בר חייה: בטומאת איש באיש, לא בטומאת איש בכלים. מילתיה דרבי אבין בר חייה, אינו חייב אלא על הראשון בלבד, מאחר שאילו אדם באדם אינו חייב אלא על הראשון בלבד, וכא אינו חייב אלא על הראשון

[דף ל"ח ע"א]

בלבד.

אמר רבי יוסי: והוא – שטבל, אבל אם לא טבל – הדיא היא דרבי, דרבי אמר: כל הטמאים – בטומאתן, עד שובאזא במים.

אמר רבי אילא: הוא עצמו שנגע במת – חייב. אמרה, ואמר טעמא. אשר יטמא – בטומאת איש הוא, והוא שלישי. כדאמר רבי אבון בר חייה: בטומאת איש באיש, ולא בטומאת אדם בכלים.

רבי זריקא בשם רב המנונא תנני תפון, פליג על רבי אילא: כלי שחציו מן האדמה וחציו מן הגללים – אין חייבין עליו על ביאת המקדש, מפני שחציו מן האדמה וחציו מן הגללים, אבל אם היה כולו מן האדמה – חייב. מונו חייב, לא הנוגע? לא שני שנגע בראשון הוא?

אמר רבי פינחס קומי רבי יוסי: תיפתר, בשזרקו. אמר ליה: אי בשזרקו, בדא תנני, על רחיצת גופו ענוש כרת. ועל כיבוס בגדיו בארבעים! משם מכניס בלים טמאים במקדש.

אמר רבי לעזר בי רבי יוסה קומי רבי יוסי: אוף אנן תנינן דא מסייעא להדין תנייא קדמיא: דתנני, רבי אלעזר אמר משום רבי יהושע: כל טומאה מן המות שהנזיר מנלח עליה – חייבין על ביאת מקדש. וכל טומאה מן המות שאין הנזיר מנלח עליה – אין חייבין עליה על ביאת המקדש. ראשון שהנזיר מנלח עליו – חייבין עליו על ביאת מקדש. שני שאין הנזיר מנלח עליו – אין חייבין עליו על ביאת המקדש. אמר רבי יוחנן: לטמאות הפורשות מן המות נצרכה, רביעית דם, רובע עצמות, שאין הנזיר מנלח עליהן – אין חייב עליהן. חצי לוג דם, וחצי לוג עצמות, שהנזיר מנלח עליהן – חייבין עליהן על ביאת המקדש.

אמר רבי ירמיה: תוינן סברין מימר: מה פליגי? לקרבן.

[דף ל"ח ע"ב]

אבל למלקות – לזקין אפילו על השלישי, אפילו על הרביעי.

תנני רבי יוסי ציידגניא קומי רבי ירמיה, ופליג על רבי ירמיה: כל טומאה מן המות שהנזיר מנלח עליה – חייבין עליה על ביאת המקדש, וכל טומאה מן המות שאין הנזיר מנלח עליה – אין חייבין עליה על ביאת המקדש. אמר רבי יוסי בי רבי בון: רבי ינאי רבי יוחנן, לטמאות הפורשות מן המות נצרכה, רביעית דם, רובע עצמות, שאין הנזיר מנלח עליהן – אין חייבין עליהן. חצי לוג דם, וחצי לוג עצמות, שהנזיר מנלח עליהן – לזקין עליהן.

הדרן עלך כהן גדול

פרק שמיני

הלכה א' מתני' שני גזירין שאמר להן אחד: "ראיתי אחד מכם שניטמא, ואיני יודע אי זה מכם".
מביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה, ואומר: "אם אני הוא הטמא – קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה
שלך; ואם אני הוא הטהור – קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך". וסופרים שלשים יום, ומביאין
קרבן טהרה, ואומר: "אם אני הוא טמא – קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך, וזה קרבן טהרתי".
ואם אני הוא הטהור – קרבן טהרה שלי, וקרבן טומאה שלך, וזה קרבן טהרתך".

מת אחד מהן; אמר רבי יהושע: יבקש אחד מן השוק וידור כנגדו גזיר, ויאמר: "אם טמא הייתי –
הרי אתה גזיר מיד; ואם טהור הייתי – הרי אתה גזיר לאחר שלשים יום". וסופרים שלשים יום,
ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה, ויאמר: "אם אני הוא הטמא – קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה
שלך. ואם אני הוא הטהור – קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק". וסופרים שלשים יום, ומביאין
קרבן טהרה, ואומר: "אם אני הוא טמא – קרבן טומאה שלי, וקרבן טהרה שלך, וזה קרבן טהרתי".
ואם אני הוא טהור – קרבן טהרה שלי, וקרבן טומאה בספק, וזה קרבן טהרתך".

אמר לו בן זומא: מי שומע לו שידור כנגדו? אלא מביא חטאת העוף ועולת בהמה, ואומר: "אם טמא
הייתי – החטאת מחובתי והעולה נדבה; ואם טהור הייתי – העולה מחובתי והחטאת בספק". וסופר
שלשים יום, ומביא קרבן טהרה, ואומר: "אם טמא הייתי – העולה ראשונה נדבה וזו חובה, ואם
טהור הייתי – העולה הראשונה חובה וזו נדבה, וזה שאר קרבני". אמר רבי יהושע: נמצא זה מביא
קרבנותיו חציו! אבל הודו חכמים לדברי בן זומא.

גמרא ולא סוף דבר כשאמר להן אחד: "ראיתי את אחד מכם שניטמא ואיני יודע אי זה מכם"; אלא
אפילו אמר להם: "ראיתי אחד מכם שגזר, ואיני יודע אי זה מכם" – שניהן נזקקין גזירות על פיו.
בשאינן מפחישין אותו, אבל אם מפחישין אותו – לא בדיא.

היו שניהן מפחישין, יבא בדיא: עד אומר: ניטמא, והוא אומר: לא ניטמאתי – טהור. שנים אומרים
ניטמאת, והוא אומר: לא ניטמאתי – שניהן נאמנין מפניו; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: הוא
נאמן על ידי עצמו. רב יהודה בשם רב:

[דף ל"ט ע"א]

פיני מתניתא: רבי מאיר מטמא, רבי יהודה וחכמים מטהרים. אמר רבי יוחנן: פיני מתניתא: רבי
מאיר מטמא, ורבי יהודה מטהר.

מיליהון דרבנן מסייעין לרבי יוחנן, דאמר רבי גוריון בשם רבי יוסי בן חנינה: לא אמר רבי יודה אלא בטומאה ישנה, שיכול לומר נטמאתי וטהרתי, ותני, בן הדבר על אכילת חלב, הוא הדבר על ביאת המקדש. ויודין ליה בטומאה! מפני טומאת נזיר, שאין אומר לו איכן הוא קרבנך שהבאת. ויודין ליה בתרומה! עד כאן קשי רבי חנינה.

רבי מנא שמע לן מן דבתרה, אמרו לו: אם ירצה לומר מזיד הייתי. בשפחה הרופה מה אית לך? שוגג חייב, מזיד חייב! שיכול לומר לו, היערת אכל לא נמרת.

[דף ל"ט ע"ב]

כיי דאמר רבי שמעון בן לקיש: נאנסתי מפני בשמים שעשית לי.

בגזירות מה אית לך? שוגג – חייב, מזיד – חייב, אנסו – חייב (במדבר ו) בפתע – לרבות השוגג. בפתאום – לרבות המזיד. תנאי היה בלבי, לכשאטמא, תיפקע נזירתי ממני, תחול עלי גזירות אהרת. מכל מקום לא נתחייב בגזירות עד עכשיו, תניי היה בלבי, לכשאטמא תפקע נזירתי ממני, תחול עלי גזירות אהרת.

בשבועות מה אית לך? שוגג חייב, מזיד חייב. תניי בדברים, אין תניי בשבועות.

ואתנא כיי דמר רבי בא רב יהודה: בשוגג בקרבנה, ובמזיד בקרבנה. אבל אם אמר: סבור הייתי שאין זו שבועה – פטור.

הא כל אילין מיליאי לא מצי תנניה. וכא, מצי תנניה.

מה דרבי יוסי אמר: פלוני אכל חלב והתריתי בו – אינו לוקה. אמר לו אחד: חלב הוא, והתרו בו שנים – לוקה. ועיקר עדותו לא בעד אחד הוא?

מה דרבי יודה אמר: פלוני נזיר וניטמא, התריתי בו – אינו לוקה. אמר לו אחד: נזיר, והיה נוהג בגזירות על פיו, ושתה יין וניטמא למתים, והתרו בו שנים – לוקה. עיקר עדותו לא בעד אחד הוא?

מה דרבי מנא אמר: פלוני בהנת וזינת, ובא עליה בעלה בזה, והתריתי בו – אינו לוקה. נסתרה בפני שנים, אמר אחד מהם: אני ראיתיך שניטמאת, ובא עליה בעלה, והתרו בו שנים – לוקה, ועיקר עדותו לא בעד אחד?

ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה. הדיא, בעומד בסוף שלשים, אבל בעומד בתוך שלשים – ממתנין לו עד שלשים. בשניה זה נזיר שלשים, וזה נזיר שלשים. אבל אם היה זה נזיר שלשים, וזה נזיר מאה – ממתנין לו עד מאה. רבי יעקב דרומיא בעא קומי רבי יוסי: ניטמא באותן הימים, מה הו? אומר לו: כמי שחבירו מבקש לו מאחד

[דף מ' ע"א]

מן השוק.

שתה יין בתוך שלשים יום הראשונים – (אינו) לוקה. בתוך שלשים יום האחרונים – (אינו) לוקה. הבא מן השוק – אינו לוקה לא על השניים ולא על האחרונים.

עד כדון בשתתרו בו על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו, התרו בו על שניהן כאחד – פלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש, דאיתפלגון בשני ימים טובים של גלויות. רבי יוחנן אומר: מקבלין התרייה על ספק. רבי שמעון בן לקיש אומר: אין מקבלין התרייה על ספק.

נזרתי ואיני יודע מה נזרתי, אם לעכשיו אם לאחר זמן. אומר לו: זו לעכשיו, וזו לאחר זמן. שתה יין בתוך שלשים ימים הראשונים – (אינו) לוקה. בתוך שלשים האחרונים – (אינו) לוקה, וחש לומר שפא הראשונים בתוך נזירותו, והאחרונים לאחר נזירותו! כל ימי נזרו – לעשות ימים שלאחר מלאת – בכתוף מלאת, ליון לטומאה ולתגלחת.

ויביא קרבנותיו חציים! שלא תנעול תשובה מבית הוועד .

נזיר שנטמא בספק רשות היחיד, ואינו בפסח. רבי הושעיא רבה אומר: הנזיר מגלח. רבי יוחנן אומר: אין הנזיר מגלח. דתנינן תמן: כל טומאה מן חמת שהנזיר מגלח עליה – חייבין עליה על ביאת מקדש. וכל טומאה מן חמת שאין הנזיר מגלח עליה – אין חייבין עליה על ביאת מקדש.

יחיד שנטמא בספק רשות היחיד בפסח, רבי הושעיא אומר: ידחה לפסח שני. רבי יוחנן אומר: משלחין אותו דרך רחוקה. ואיתיבא ביי דאמר רבי יוחנן: ניטמא טומאת התהום – משלחין אותו דרך רחוקה. ציבור שננטמא בספק רשות היחיד בפסח, רבי יוחנן אומר: יעשה בספיקן. ורבי הושעיא אומר: יעשה בטומאה. אף רבי הושעיא רבה מודי: שיעשו בספיקן, לא אומר רבי הושעיא.

[דף מ' ע"ב]

אָלא לְחוּמְרין.

רבי יוחנן אמר בשם רבי בנאי: ישראל ערל – מזין עליו, שכן מצינו שקיבלו אבותינו במדבר הוית ערלים. אמר רב חסדא: אתיידא כמאן דמר: כי"א מלו, ברם כמאן דמר: בעשרי מלו – לא מנו הוית ערלים. אמר רבי אבין: מכל מקום לא מנו הוית ערלים.

רבי אלעזר בשם רבי חנינא: מעשה בכהן ערל שהוזה, והוכשרו הזיותיו. תני, רבי אליעזר בן יעקב אומר: איסוריות ושומרי צירים, היו בירושלים, ומכלו ואכלו פסחיהם לערב.

הלכה ב' מתני' נזיר שהיה טמא בספק, ומוחלט בספק – אוכל בקדשים לאחר ששים יום, ושותה בין ומיטמא למתים אחר מאה ועשרים יום; שתגלחת הנגע דוחה לתגלחת הנזיר בזמן שהיא ודא, אבל בזמן שהיא ספק – אינה דוחה.

גמרא אי זהו מוחלט מספק? שנים שבאו אצלו, והחליט את אחד מהן, ולא הספיק להחליט את השני עד שנגלפו לו – זהו מוחלט בספק.

הדא היא דתני רבי חייה: ספק נזיר טמא, ספק נזיר טהור, אבל נזיר – ודא היה! ספק מצורע טמא, ספק מצורע טהור, אבל מצורע – ודא היה!

אוכל בקדשים אחר ששים יום, ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ק"כ ימים. כיצד? אמרו לו: נזיר טמא אתה, צא ומנה שבועה, והזה ושנה וגילח והביא. מנה שבועה, ורצה לגלח, אמרו לו: נזיר טהור, צא ומנה שבועה והשלימן לשלשים. מנה שלשים ורצה לגלח, אמרו לו: נזיר טהור אתה, ואין נזיר טהור מגלח אלא על מיני דמים – הרי זה מביא עולה ומגלח עליה.

[דף מ"א ע"א]

הטאת העוף, ומתנה עליה ואומר: "אם טמא הייתי – החטאת מחובתי והעולה נדבה. אם טהור – העולה מחובתי והחטאת ספק" (מגלח את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו בדרך שמצורע מגלח).

כיצד עושין לו להקמיר? מביא שתי ציפורי דור, שוחט אחד מהן על פלי תרש על מים חיים, חופר וקברה בפניו, ואסורה בהנייה. וגילח ראשו וזקנו וגבות עיניו בדרך שמצורעין מגלחין אותה, ומזין שלשים יום, ומביא עולת בהמה אחרת, ומתנה עליה ואומר: "אם טמא הייתי – העולה הראשונה נדבה וזו חובה, והחטאת מחובתי. ואם טהור הייתי – העולה הראשונה חובה, וזו נדבה, והחטאת ספק". מגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו בדרך שמצורע מגלח.

רבי שמעון אומר: למהרת הוא מביא אשמו ולוג שמן על גביו, ומתנה עליה ואומר: אם טמא הייתי – הרי הוא חובתי. ואם לאו, הרי הוא ספיקי. וישחוט בצפון, וטעון מתן בהונות, ונאכל לזכרי בהונה, בכל מקום, ליום ולילה עד חצות. אבל חכמים לא הודו לרבי שמעון, שהוא מביא את הקדשים לבית הפסול.

הביא חטאת בהמה אינו יכול, שאין לו חטאת בהמה. חטאת העוף אינו יכול, שהרי עשיר שהביא קרבן עני לא יצא, כיצד יעשה? וכתוב נכסיו לאחר ויביא קרבן עני. נמצא, עשיר מביא חטאת עוף, ומתנה עליה ואומר: "אם טמא הייתי – הרי זה חובתי, ואם לאו הרי הוא ספק". אוכל בקדשים מיד. לשותות יין וליטמא למתים – אינו יכול, שאין נזירותו עולה לו מתוך צרעתו.

כיצד עושין לו? בדברי בן זומא – הרי זה מונה שלשים יום, ומביא עולת בהמה, ומנלח עליה. חטאת העוף, ומתנה עליה ואומר: "אם טמא הייתי, החטאת מחובתי והעולה נדבה. אם טהור הייתי, העולה מחובתי וחטאת ספק". מונה שלשים יום, ומביא קרבנותיו שלמין, ומתנה עליהן ואומר: "אם טמא הייתי – העולה הראשונה נדבה, וזו חובה. ואם טהור הייתי – העולה הראשונה חובה

[דף מ"א ע"ב]

וזה נדבה, והחטאת ספק. ומנלח, שותה יין, ומטמא למתים מיד. במה דברים אמורים? בזמן שגזר מתוך ימי נזירותו, אבל אם גזר מתוך ימי צרעתו – אוכל בקדשים אפילו לאחר שתי שנים, שותה ביון ומטמא אחר ד' שנים.

אמר רבי יוחנן: זו דברי בן זומא. אבל דברי חכמים, לעולם הוא בחליטו עד שיניף האשם.

רבי ירמיה בעי: שיניף האשם והא זה בחליטו? אמר ליה רבי יוסי: למה לא, מצינו פמה אשמות דוחין מפני ספיקות! דתנינן תמן: אשם שנתערב בשלמים, רבי שמעון אומר: שניהם ישחטו בצפון ויאכלו בחומר שבהן, אמרו לו: אין מביאין קדשים לבית הפסול.

רבי יעקב דרומיא בעא קומי רבי יוסי: ויעשו לו תקנה ליינו! אמר ליה (במדרב 1) וגלח הנזיר פתח אהל מועד – הראוי לבוא אל פתח אהל מועד, יצא זה שאינו ראוי לבוא אל אהל מועד.

שערו מהו? רבי יעקב בר אבהו: איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אמר: שערו אסור, רבי שמעון בן לקיש אמר: שערו מותר.

רבי זעירא בעי: במצורע שגזיר פליגין, או בגזיר שגזטרע פליגין? אין תימר במצורע שגזיר פליגין, הא בגזיר שגזטרע דכרי הכל הוא אסור. אין תימר בגזיר שגזטרע פליגין, הא במצורע שגזיר, דכרי הכל מותר. רבי ירמיה פשיטא ליה, במצורע שגזיר פליגין, הא בגזיר שגזטרע – דכרי הכל אסור.

תגלחת מצוה מהו שתדחה לתגלחת הרשות? נישמעניה מן הדא: ומגלח ראשו וזקנו ונבות עיניו בדרך שמוצורעין מגלחין. והש לומר שמו תגלחת מצוה היית. רבי זעירא בשם רבי יודן: מתניתא אמרה כן, שרבי שמעון אומר: בין שגזרק עליו אחד מן הדמין – הותר הגזיר לשתות וין וליטמא למתים.

ואינו אסור אלא משום כל תשחית! שמואל בר אבא אומר: תיפתר בקרים, והא תגזיר זקן, אית לך מימר קרים?

[דף מ"ב ע"א]

לית לך אלא כדאמר רבי יעקב בשם רבי יוחנן: נמלן מלמטון למעלן – אסור. רבי יוסי בר אבין אומר: לא שנייא, היא למטון למעלן, היא למעלן למטון.

טמא בקפק, מוחלט ודאי – אוכל בקדשים לאחר ששים יום. ושוטה וין ומיטמא למתים לאחר מאה ועשרים יום. טמא וודאי, מוחלט בקפק – אוכל בקדשים לאחר עשרים יום, ושוטה וין ומיטמא למתים לאחר מ"ד יום. טמא ודאי מוחלט ודאי – אוכל בקדשים לאחר שמונת ימים. שוטה וין ומיטמא למתים אחר מ"ד יום.

אמר רבי אבא מרי אחוי דרבי יוסי: זאת אומרת, שחתער סותר בגזיר טמא שבעה.

הדרן עלה שני גזירין

פרק תשיעי

הלכה א' מתני' העבו"ם – אין להן גזירות. נשים ועבדים – יש להן גזירות. חומר בנשים מבגדים: שהוא בופה את עבדו, ואינו בופה את אשתו. חמר בגדים מבנשים: שהוא מיפר נדרי אשתו, ואינו מפר נדרי עבדו. חמר לאשתו – חמר לה עולמית. חמר לעבדו, יצא לחירות – השלים את גזירותו. עבר מקנגד פניו: רבי מאיר אומר: לא ישתה, ורבי יוסי אומר: ישתה.

גמרא (במדבר ו) בני ישראל – נזדרין בנזיר, ואין העבדים נזדרין בנזיר. כמה דאת אמר (ויקרא כב) איש – מה תלמוד לומר איש, להביא העבדים שנזדרין נזרים ונדבות בישראל, אמור אף הקא בן? שנייא היא, דכתיב (במדבר ו) וכפר עליו – את שיש לו כפרה, יצאו עבדים שאין להן כפרה.

[דף מ"ב ע"ב]

תמן תנינן: העבדים, רבי מאיר אומר: נערה, אבל לא מעריה. רבי יהודה אומר: מעריה, אבל לא נערה. וזה מודין: שהן נזדרין ונזדרין.

רבי ירמיה בעי: מאן דמר תמן: מעריה, והקא: מויר. מאן דמר: נערה, הקא: נזור!

נזור, היך איפשר ישראל מויר את העבדים ושמע הוא ליה? אלא בשאמר ישראל: "הריני נזיר", ושמע העבדים ואמר: "מה שאמר זה, עלי" – אינו אלא כפוע חוב.

מויר, היך איפשר עבדים מויר את ישראל? ישראל לישאל אינו מויר, ועבדים מויר את ישראל? אלא, בשאמר העבדים: "הריני נזיר", ושמע ישראל ואמר: "מה שאמר זה, עלי" מה מיעטת ב?

ישראל – בכל יחל, ואין העבדים בכל יחל. אמר רבי יונה: ישראל – יש להן היתר חכם, עבדים – אין להן היתר חכם. אמר רבי יוסי: ישראל – צריכין היתר חכם, והעבדים – אין צריכין היתר חכם.

ואתניא דרבי יוסי – בדרבי אבהו: תדא נכרית אתת לגבי רבי אבהו, אמר לאבימי בר מוכי: פוק ופתח לה בנולד.

ודרבי יונה – בדרבי אבהו, דאמר: הוא לבן, הוא (שופטים ג) פושן רשעתיים, ולמה נקרא שמו כושן רשעתיים? שעשה שתי רשעיות, אחת, שהליל את שבועה, ואחת, ששיעבד בישראל שמונה שנה.

ויכוף את אשתו! לא בן אמר רבי הונא: הנניתי עליה – בופה ומשמשות, הנניתי עלי – הרי זה יפר. שנייה היא, שהיא הנניתו והנניתה.

ולא יכוף את עבדו? שנייא היא דכתיב (במדבר ו) כי נזר אלהיו על ראשו – את שאין לו אדון אחר, יצא עבד שיש לו אדון אחר.

היה יכול למחות על דבר רבו – אומר לו: תלכה היא, שמע לדברי רבך.

כפפו רבו וניממא, מהו שביא קרבן טומאה? וכי נזיר הוא? לא אתה הוא שגזרתה עליו,

[דף מ"ג ע"א]

שִׁיטְמָא, אֵת אָמַר מִבֵּיא קֶרְבֵּן טוּמְאָה, וְכֹא, מִבֵּיא קֶרְבֵּן טוּמְאָה!

בְּכַפּוֹ רַבּוֹ וְנִיטְמָא, מַהוּ שְׁיִסְתוּר? וְכִי נָזִיר הוּא? אֵלָּא אֵת הוּא שְׁנִזְרַת עָלָיו שִׁיטְמָא, אֵת אָמַר: סוֹתֵר, וְכֹא סוֹתֵר!

פְּשִׁיטָא דָּא מִילְתָּא, נִיטְמָא וְאַחֲרֵךְ כֵּךְ יִצָּא לְחִירוֹת – מִבֵּיא קֶרְבֵּן טוּמְאָה.

מַהוּ, בְּשִׁכְפּוֹ רַבּוֹ אוֹ בְּשִׁלָּא בְּכַפּוֹ רַבּוֹ? אִין תִּימַר בְּשִׁכְפּוֹ, מִבֵּיא קֶרְבֵּן טוּמְאָה? אִין תִּימַר בְּשִׁלָּא בְּכַפּוֹ רַבּוֹ, יִשְׁלַם כָּל זְמַן שֶׁהוּא תַּחְתָּיו.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּשִׁכְפּוֹ רַבּוֹ אָנִן קְיִימִין, שְׁלֵא תֵאמַר: הוֹאִיל וְיִצָּא לְחִירוֹת, תִּפְסַק מִפְּנֵי נְזִירוֹת בְּטוּמְאָה, לְפָנֵם בֵּן צִרְיָה מֵימַר: מוֹנֶה לְנְזִירוֹת בְּטוּמְאָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: עֲבָד שְׁאָמַר: "הֲרִינִי נָזִיר לְכַשְׁאֲצֵא לְחִירוֹת" – כּוּפָה לְנְזִירוֹת. עֲבָד כּוּפָה לְנְזִירוֹת, וְאִינוּ כּוּפָה לֹא לְנִדְרִים וְלֹא לְשְׁבוּעוֹת.

רַבִּי יִרְמְיָה בְּעֵא קוּמִי רַבִּי זְעִירָא:

[דף מ"ג ע"ב]

בְּכַפּוֹ רַבּוֹ וְנִיטְמָא, מַהוּ שְׁיִלְקָה? אוֹ אִינוּ אֵלָּא הִלְכָּה! מַה אָנִן קְיִימִין? אִם בְּשִׁנְזִירוֹתוֹ תוֹרָה, וְהִלְכָּה יֵשׁ לְכוּף – לֹקָה. אִם בְּשִׁאִילוֹ וְאִילוֹ מִדְּבָרֶיהָ לֹא יִלְקָה! אָמַר רַבִּי מְנָא: לֹקִין עַל הִתְלַכְתָּה! אֵלָּא אָנִן הוּא אִם בְּשִׁנְזִירוֹתוֹ הִלְכָּה, וְהִלְכָּה יֵשׁ לְכוּף וְלֹקָה. אִם בְּשִׁאִילוֹ וְאִילוֹ מִדְּבָרֶיהָ – לֹא יִלְקָה.

בְּכַפּוֹ רַבּוֹ לְדָבָר אֶחָד, מַהוּ שְׁיִכּוּף אוֹתוֹ לְכָל הַדְּבָרִים? בָּאִנוּ לְמַחְלֻקַּת רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יוֹסִי. עֲבָר מְכַנְגֵּד פְּנִי, רַבִּי מֵאִיר אָמַר: לֹא יִשְׁתֶּה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: יִשְׁתֶּה. מַה אָנִן קְיִימִין? אִם בְּשִׁאֲמַר: בֵּין בְּפִנִּי בֵּין שְׁלֵא בְּפִנִּי שְׁתֶּה, אוֹף רַבִּי מֵאִיר מוֹדֶה, אִם בְּאִמַר: בְּפִנִּי שְׁתֶּה, שְׁלֵא בְּפִנִּי אֵל תִּשְׁתֶּה, אוֹף רַבִּי יוֹסִי מוֹדֶה! אֵלָּא בֵּן אָנִן קְיִימִין בְּאִמַר: שְׁתֶּה, רַבִּי מֵאִיר אָמַר: בְּפִנִּי שְׁתֶּה וְשְׁלֵא בְּפִנִּי אֵל תִּשְׁתֶּה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: בְּאִמַר: בֵּין בְּפִנִּי בֵּין שְׁלֵא בְּפִנִּי שְׁתֶּה.

הִלְכָּה ב' מִתְנִי' נָזִיר שְׁגִיחַ וְנִדְעָ שֶׁהוּא טָמֵא, אִם טוּמְאָה יְדוּעָה – סוֹתֵר, וְאִם טוּמְאָה הִתְהוֹם – אִינוּ סוֹתֵר. אִם עַד שְׁלֵא גִילָה, בֵּין כֵּךְ וּבֵין כֵּךְ – סוֹתֵר. בִּיצֵד? יָרַד לְטָבֹל בְּמַעְרָה, וְנִמְצָא מֵת צָף

על פי המערה – טמא. נמצא משובע בקרקע המערה, ירד להקר – טהור, ליטהר ממומאות חמות – טמא; שחוקת טמא – טמא, וחוקת טהור – טהור, שרגלים לדבר.

גמרא אמר רבי יוחנן: מאן תנא אם גילח ואם לא גילח? רבי אליעזר. ברם ברבנן, עד שלא נזרק הדם עליו.

עולא בר ישמעאל בשם רבי לעזר: טעמא דרבי אליעזר (במדבר ו) וגלח הנזיר את שער ראש נזרו. התורה תלת לנזירותו בשעריו.

השלים לנזירותו, לא הספיק לגלח עד שנודע לו בספק קבר התהום – סותר. הפריש קרבנותיו ולא הספיק לגלח עד

[דף מ"ד ע"א]

שנתוודע לו קבר התהום? אמר רבי זעירא קומי רבי מנא: ולא מתניתא היא? ולא, הוא גילח, הוא לא גילח, רבי לעזר; הוא עד שלא נזרק עליו הדם, הוא משנזרק עליו הדם – ברבנן!

מניין לספק קבר התהום? רבי יעקב בר אחא בשם רבנן: (במדבר ט) או בדרך רחוקה לכם – מה לכם – בגלוי, אף כל דבר שהוא בגלוי. יצא קבר התהום שאינו בגלוי.

עד כדון עושי פסח. נזיר מנין? רבי יוחנן בשם רבי: (שם ו) וכי זמות מת עליו – מה עליו שהוא בגלוי, אף כל דבר שהוא בגלוי. יצא קבר התהום שאינו בגלוי.

ציבור שניטמא בספק קבר התהום, מהו שירצה עליו הציין? קל וחומר, ומה אם יחיד שהורעתה פוחו במומאה ידועה, יפיתה פוחו בקבר התהום, ציבור שיפיתה פוחו במומאה ידועה, אינו דין שתניפה פוחו בקבר התהום!

קל שאתה מיכל ביחיד, אתה מחמיר בציבור. קל שאתה מיכל ביחיד – שאם נתוודע לו לפני זריקה, יעשה כמי שניטמא לאחר זריקה בשביל שלא ידחה לפסח שני. אתה מחמיר עליו בציבור – שאם נתוודע לו לאחר זריקה, יעשה כמי שניטמא לפני זריקה, בשביל שלא יאכל הבשר.

קל שאת מיכל בנזיר טהור, אתה מחמיר בנזיר טמא. קל שאת מיכל בנזיר טהור – שאם נתוודע לו לפני זריקה, יעשה כמי שניטמא לאחר זריקה בשביל שלא יביא קרבן טומאה. אתה מחמיר בנזיר

טמא – שאם נודע לו לאחר זריקה, יעשה כמי שניטמא והור וניטמא, בשביל שיביא קרבן טומאה על כל אחד ואחד, בהדא דתני: ניטמא והור וניטמא – מביא קרבן על כל אחד ואחד.

עובד של פסח מהו שירצה עליו הציץ? קל וחומר, מה אם הפגלים שהורעתה בזה בזה וחולה, ייפיתה בזה בקבר התהום עובד, שייפיתה בזה בזה וחולה אינו דין שתייפה בזה בקבר התהום! לא, אם אמרת בפגלים שייפיתה בזה בשאר כל טומאות שבשנה, תאמר בעובד שהורעתה בזה בשאר כל הטומאות שבשנה! הואיל והורעתה בזה בשאר כל הטומאות שבשנה, הורע בזה בטמא מת בפסח! מאי בזה?

[דף מ"ד ע"ב]

לכם – בין לו, בין לעובד שלו.

עד בזה עושי פסח, גזיר מניין? רבי יוסי בי רבי בון בשם רב הסדא: תוין סברין מימר: עליו לא על העובד שלו. מן מה דתני: הוא גזיר הוא עושה פסח, הדא אמרה: מה דנפל לדין נפל לדין.

אי זה הוא קבר התהום? המות שנקבר בקש ובתבן ובקפר ובצורות. אבל אם נקבר במים ובאפילה ובנקיני הפלגים – אינו עושה קבר התהום. כללו של דבר: כל שאי אתה יכול לפנותו – עושה קבר התהום, וכל שאתה יכול לפנותו – אינו עושה קבר התהום.

וקש ותבן אין את יכול לפנותו! מתניתא דלא פרי יוסי, דרבי יוסי אומר: תבן וביטלו – בטל. רבי יוסי בי רבי בון בשם רב הסדא: דברי הכל היא, מה דאמר רבי יוסי: בשבילי בקפר. יש תבן שהוא בקפר, ועפר שהוא בתבן. תבן שאין יכול לפנותו – הרי הוא בקפר. ועפר שאי אפשר לפנותו – הרי הוא בתבן.

דבי רבי ינאי אמרי: חיפהו מחצלות – בטל. איתא חמי: מקאזהו מחצלות – לא בטל, חיפהו מחצלות בטל! מילאזהו חריות צריכה. רבי זריקן רבי אמי בשם ריש לקיש: אפילו ריק.

אי זהו קבר התהום? כל שאין אדם זוכרו. וחס לומר שמא אחד בסוף העולם! בהזקת חחי בחי! תיפתר, שמצאו קמציץ.

תני: אין לך עושה קבר התהום אלא מות בלבד. הא נבילה לא? קל וחומר! ומה אם המות (שאינו עושה משקב ומושב) שהוא מטמא טומאת שבעה – הרי הוא עושה קבר התהום, נבילה (שעושה

משקב ומושב) שאינה מטמאת טומאת שבעה - אינו דין שתעשה קבר התהום! לאי זה דבר נאמר: "אין לה עושה קבר התהום, אלא מת בלבד" - להוציא משקב ומושב.

רבי יוסי בי רבי בון אמר: בר פיקה שאל לרבי:

[דף מ"ה ע"א]

עד בידו במערה מקורה, אפילו במערה שאינה מקורה? סבר בר פיקה: אין ספק טומאה צפה על פני המים (טהור). אמר ליה רבי: עדיין בר פיקה עומד בשטותו, אין ספק טומאה צפה על פני המים טהור, אלא שרין. אבל במת - בעומד הוא. בהדא דתאני: כל הנזקין - ספיקן טהור, חוץ מכוית מן המות המאחילין, שהן מטמאין מלמטן למעלה.

לית הדא פליגא על רבי יאשיה, דרבי יאשיה אמר: טומאה טמונה בקרקעו של בית - הנזיר מגלה! אמר רבי יוחנן: כאן מן הצד וכאן מכנגדו. רבי עזרה בשם רבי יודן אמר: ואפילו תימר כאן וכאן מן הצד, ותימר כאן וכאן מכנגדו, מהו טמא, טמא ואינו מגלה.

הלכה ג' מתני' המוציא מת בתחילה מושקב בדרפו - נוטלו ואת תפושטו. מוצא שנים - נוטלן ואת תפושטן. מוצא שלשה, אם יש בין זה לזה מד' אמות ועד שמונה במלוא המיטה וקבריה - הרי זו שכונת קברות, בודק ממנו ולחלן עשרים אמה. מוצא אחד בסוף עשרים אמה - בודק הימנו ולחלן עשרים אמה, שרגלים לדבר, שאילו בתחילה מוצאו - נוטלו ואת תבוסתו!

גמרא אי זהו מושקב בדרפו? רגליו מפושטות וידייו על לבו. אבל אם מוצאו קמציץ, אני אומר: גל נפל עליו ותרגו. והתני: מוצא שנים, ראשיהם בצד מרגלותיהם - נוטלן ואת תפוסתן. סברין מימר: קמציץ מהו, ראשיהם בצד מרגלותיהם! אמר רבי יצחק בי רבי אלעזר:

[דף מ"ה ע"ב]

בגזן אילין ננציא צלייא, רישי דהן גבי עוקציה דהן, עוקציה דהן גבי רישה דהן.

רבי יצחק בר גופתא בעא קומי רבי מנא: תפון את אמר: מלקט עצם עצם, וחבל טהור. וכא את אמר חכין! אמר ליה: אמור דבתרה, אם התקינו לקבר מתחילה - יש לו תפוסה.

כמה הוא תפוסת קבר? קולף שלשה אצבעות עד מקום שהמוהל יורד.

מסכת זבים פרק שלישי

מטמאָה בכיָאָה, וטעוּנָה הַזֹּאת מִים חַיִּים,
מה שאֵין כֵּן בְּזָבָה:

מסכת זבים פרק רביעי

א. טֵמא המִכָּה אֶת הַטְּהוֹר, וְטְהוֹר שֶׁמִּכָּה
אֶת הַטֵּמֵא, בְּגִדֵי טְהוֹר – טֵמְאִים; דְּבָרֵי רַבִּי
מֵאִיר. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים: טְהוֹר הַמִּכָּה אֶת
הַטֵּמֵא, בְּגִדֵי טְהוֹר – טְהוֹרִין. טֵמֵא הַמִּכָּה
אֶת הַטְּהוֹר, בְּגִדֵי טְהוֹר – טֵמְאִים, שֶׁאִם
יִמָּשֶׁךְ הַטְּהוֹר, הֲרִי הַטֵּמֵא נּוֹפֵל. רַבִּי שִׁמְעוֹן
אוֹמֵר: חֲקָעוּ – טֵמֵא. רִתְקוּ – טְהוֹר. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר: טִטְרָקִי שְׁשָׁנִי רֹאשִׁיהַּ נוֹגְעִים
בְּאֶרֶץ, וְאִמְצָעִיתָהּ רוֹפֶפֶת, וְהַטֵּמֵא וְהַטְּהוֹר
יוֹשְׁבִים עָלֶיהָ, בְּגִדֵי טְהוֹר – טְהוֹרִין.
וְחֻכָּמִים אוֹמְרִין: עַד שִׁיֵּהָ זֶה מְגִיף וְזֶה
פוֹתַח, וְעַד שִׁיֵּהָ זֶה מוֹשֵׁךְ הִילָךְ וְזֶה מוֹשֵׁךְ
הִילָךְ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שִׁיֵּהָ הַטְּהוֹר
מַעֲלָה אֶת הַטֵּמֵא. רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
וּמוֹדָה רַבִּי שִׁמְעוֹן בְּשָׁנִים שֶׁהָיוּ טוֹחֲנִין
בְּרַחֲסֵי שֶׁל יָד אוֹ (בְּרַחֲסֵי) שֶׁל חֲמוֹר, אוֹ
טוֹעֲנִין בְּזֶמֶן שֶׁמִּשְׁאֵן כְּבֹד, בְּגִדֵי טְהוֹר –
טֵמְאִין:

ב. צִיצִיתוֹ שֶׁל טֵמֵא עַל גְּבִי טְהוֹר – טְהוֹר.
צִיצִיתוֹ שֶׁל טְהוֹר עַל גְּבִי טֵמֵא, אִם עָמַד
טֵמֵא – טְהוֹר, וְאִם עָמַד טְהוֹר – טֵמֵא.
צִיצִיתוֹ שֶׁל טֵמֵא עַל גְּבִי צִיצִית שֶׁל טְהוֹר,
אִם עָמַד טֵמֵא – טְהוֹר. אִם עָמַד טְהוֹר –
טֵמֵא. צִיצִית שֶׁל טְהוֹר עַל גְּבִי צִיצִיתוֹ שֶׁל
טֵמֵא, בֵּין שְׁעָמַד טֵמֵא בֵּין שְׁעָמַד טְהוֹר –
טְהוֹר:

ג. שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חֲסָמָא מְשׁוּם
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וְחֻכָּמִים מְטַהֲרִין. נִדָּה
שִׁיֵּשְׁכָה עִם הַטְּהוֹרָה בְּמִטָּה, כִּפָּה
שְׁבִירָאשָׁה – רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חֲסָמָא מְשׁוּם רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וְחֻכָּמִים מְטַהֲרִין. נוֹטֶלֶת
עֲרֹכָה מִלֵּאָה בְּגִדִים בְּזֶמֶן שֶׁמִּשְׁאֵא כְּבֹד,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר חֲסָמָא מְשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
מְטַמֵּא, וְחֻכָּמִים מְטַהֲרִין. יֹשֵׁב בִּסְפִינָה,
כֹּלִים שְׁבִירָאשׁ הֵנֶס שְׁבִסְפִינָה, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
חֲסָמָא מְשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וְחֻכָּמִים
מְטַהֲרִים:

א. חֲמֹר בְּזָב שָׁאִין בְּזָבָה, וְכֹה שָׁאִין בְּזָב.
שֶׁהִזָּב – טְעוֹן בִּיאַת מִים חַיִּים, וְהִזָּבָה –
אֵינָה טְעוֹנָה בִּיאַת מִים חַיִּים. זָב – מְטַמֵּא
בְּזִיכַת בֶּן יוֹמוֹ, וְזָבָה – לַעֲשֶׂרֶת יָמִים. זָב –
אִם רָאָה שְׁלֹשׁ רֵאיוֹת לְיוֹם אֶחָד – טֵמֵא.
וְזָבָה – אֵינָה טֵמֵאָה אֲלָא בְּשִׁלֹּשׁ רֵאיוֹת
לְשִׁלֹּשָׁה יָמִים. זָב – אֵין הַיָּמִים שְׁלוֹ עוֹמְדִין
לְפָנָיו, מֵה שָׁאִין כֵּן בְּזָבָה. זָב – נִזְקֵק
לְסִפִּירַת שְׁבַעַה בְּשִׁפְתֵי רֵאיוֹת, מֵה שָׁאִין כֵּן
בְּזָבָה. זָב – אֵין מִינוֹ סוֹתָרוֹ, מֵה שָׁאִין כֵּן
בְּזָבָה. זָב – מְטַמֵּא בְּלֶכֶן, מֵה שָׁאִין כֵּן
בְּזָבָה: חֲמֹר בְּזָבָה מְבֻזָּב, שֶׁהִזָּבָה מְטַמֵּאָה
מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב בְּרֹאשָׁה כָּל שְׁהוּא, וְשׁוֹמֵרֶת
יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם – כָּכָל שְׁהוּא. וְאִסּוּרָהּ
בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, וּמְטַמֵּאָה אֶת בּוֹעֶלָהּ,
וּמְטַמֵּאָה מַעַת לַעַת, וּמְטַמֵּאָה מִבִּפְנִים
כְּבַחוֹץ, וּמְטַמֵּאָה בְּאוֹנָסִין, וּמְטַמֵּאָה
בְּאֲדָם. מֵה שָׁאִין כֵּן בְּזָב:

ב. חֲמֹר בְּזָב שָׁאִין בְּטֵמֵא-מֵת, וּבְטֵמֵא-חַיִּים
מֵה שָׁאִין בְּזָב. שֶׁהִזָּב עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב
לְטֵמֵא אָדָם וּלְטֵמֵא בְּגִדִים, וְעַל גְּבִיו מִדָּף,
וּמְטַמֵּא כָּלִי שֶׁטֶף וְכָלִי חֶרֶס מִקֶּף צְמִיד
פְּתִיל בְּהֶסֶט. זוֹבוֹ וְרִקּוֹ וְיָמִי וְגִלּוֹ –
מְטַמֵּאִין טֵמֵאָה חֲמוּרָה, וּמְטַמֵּאִין אוֹכְלִין
וּמִשְׁקִין, וְכָלִי שֶׁטֶף בְּמַגֵּעַ, וְכָלִי חֶרֶס
בְּהֶסֶט. וְחֵיב בְּקִרְבָּן, וְטְעוֹן בִּיאַת מִים
חַיִּים, מֵה שָׁאִין כֵּן בְּטֵמֵא מֵת. חֲמֹר בְּטֵמֵא
מֵת, שֶׁטֵּמֵא מֵת טְעוֹן הַזֹּאת שְׁלִישִׁי
וּשְׁבִיעִי, מֵה שָׁאִין כֵּן בְּזָב:

ג. חֲמֹר בְּזָב מֵה שָׁאִין בְּמַצְרַע, וּבְמַצְרַע
שָׁאִין בְּזָב. חֲמֹר בְּזָב, שֶׁזָּב מְטַמֵּא בְּהֶסֶט
וְטְעוֹן בִּיאַת מִים חַיִּים, מֵה שָׁאִין כֵּן
בְּמַצְרַע. חֲמֹר בְּמַצְרַע, שֶׁהַמַּצְרַע מְטַמֵּא
בְּכִיָּאָה וְטְעוֹן הַזֹּאת מִים חַיִּים, מֵה שָׁאִין כֵּן
בְּזָב. חֲמֹר בְּזָבָה שָׁאִין בְּמַצְרַעַת, וּבְמַצְרַעַת
מֵה שָׁאִין כֵּן בְּזָבָה. שֶׁהִזָּבָה מְטַמֵּאָה בְּהֶסֶט,
וּמְטַמֵּאָה אֶת בּוֹעֶלָהּ, מֵה שָׁאִין כֵּן
בְּמַצְרַעַת. חֲמֹר בְּמַצְרַעַת, שֶׁהַמַּצְרַעַת

מסכת זבים פרק חמישי

א. הַחֲמִירָה הַתּוֹרָה בְּאוֹכְלִין וּמִשְׁקִין וּמִדָּף שֶׁעַל הַזִּבִּין, מִן אוֹכְלִין וּמִשְׁקִין וּמִדָּף שֶׁתַּחַת הַזִּב, מִמִּשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁעַל הַזִּב. בְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁתַּחַת הַזִּב, מִן אוֹכְלִין וּמִשְׁקִין וּמִדָּף שֶׁתַּחַת הַזִּב. בְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁתַּחַת הַזִּב, מִן הָאֲדָם שֶׁתַּחַת הַזִּב. בְּאָדָם בֵּין מִתַּחַת בֵּין מֵעַל הַזִּב, מִמִּשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁעַל הַזִּב:

ב. רַב הַטָּמֵא עַל הַטְּהוֹר אוֹ עַל מִקְצָתוֹ, בֵּין בִּזְבִּי בֵּין בְּמִשְׁכָּב - טָמֵא. מִקְצַת טָמֵא עַל הַטְּהוֹר אוֹ עַל מִקְצָתוֹ, מִקְצַת טְהוֹר עַל הַטָּמֵא אוֹ עַל מִקְצָתוֹ, בִּזְבִּי - טָמֵא, וּבְמִשְׁכָּב - טְהוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מִקְצַת טְהוֹר עַל הַטָּמֵא, אֵף בִּזְבִּי - טְהוֹר:

ג. וְאֵלוּ הֵן חֲבוּרִין: הַשָּׁנִים וְהַצִּפְרָנִים וְהַשְּׁעִיר שְׁלֵהֵן. וְאֵלוּ הֵן מִקְצָתָם: רֹאשִׁי אֲצַבְעוֹת יָדַיִם וְרַגְלִים. כִּיחֹ וְנִיעֹ וְנִירֹ, וּמִי הָאֵף שְׁלוֹ - הָרִי הֵן כֶּרֶק. דְּמַעַת עֵינוֹ וְדָם מִגִּפְתּוֹ, וְהַחֲלָב בְּאִשָּׁה - מִטְּמֵאִין טָמֵאת מִשְׁקָה. זֹכָבוֹ וְרָקוֹ וּמִימֵי רִגְלָיו - מִטְּמֵאִין טָמֵאת חֲמוּרָה. זֶעֱה וְלַחֶה סְרוּחָה, וְהָרָעִי - טְהוֹרִין מִכָּלָם. וְכֵן דָּם הַיּוֹצֵא מִפִּיו וּמִפִּי הָאִמָּה שְׁלוֹ - טְהוֹרִין. שִׁכְבַּת זָרַעוֹ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין מִטְּמֵאִין בְּמִשְׁא. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: מִטְּמֵא בְּמִשְׁא, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְשִׁכְבַּת זָרַע בְּלֹא צִחְצוּחִי זִיבָה. הַנוֹגֵעַ בְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁל זָב וְזִבָּה נִדָּה וְיִלְדֵת וּמִצְרַע - מִטְּמֵאִין שְׁנַיִם וּפּוֹסְלִין אֶחָד. אֶחָד הַנוֹגֵעַ וְאֶחָד הַמְּסִיט וְאֶחָד הַנוֹשֵׂא וְאֶחָד הַנִּשָּׂא, וּמְסִיט אֵין בָּהֶם:

ד. בְּזֹכָבוֹ שֶׁל זָב, וּבִרְקוֹ, וּבִשְׁכַּבַת זָרַעוֹ, וּבְמִימֵי רִגְלָיו, וּבְכַדֵּם הַנִּגְדָּה - מִטְּמֵא שְׁנַיִם וּפּוֹסֵל אֶחָד. אֶחָד הַנוֹגֵעַ וְאֶחָד הַמְּסִיט. וּמְסִיטוֹ וְנוֹשֵׂא וְנִשָּׂא אֵין לָהֶם. אֵין לָךְ דָּבָר שְׂאִין בּוֹ רוּחַ חַיִּים שֶׁמִּטְמֵא בְּהֶסֶט, וְאֵין דָּבָר מְסִיט אֶת הַטָּמֵא מִטְּמֵא אֶלָּא שִׁישׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים:

ד. זָב שֶׁהָיָה מִטָּל עַל חֲמֵשׁ כִּסּוּיֹת לְרַחֲבֵן - כֵּלָן טְהוֹרִין, שְׂאִין אֶחָד מֵהֶן נוֹשֵׂא אֶת רִבּוֹ. וְאִם הָיָה אֲמָצְעִי גְבוּהָ - טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁרִבּוֹ נִשָּׂא עָלָיו. וּמוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂאֵם יֹשֵׁב עַל גִּבִּי גָשִׁישׁ שֶׁל מִטָּה, וְטָלִית תַּחַת שְׁתֵּי רִגְלָיו שֶׁל גָּשִׁישׁ - שְׁטֵמָאוֹת. וּבִבְהֵמָה תַּחַת שְׁתֵּי רִגְלִים וְיָד אַחַת, אוֹ תַּחַת שְׁתֵּי יָדַיִם וְרִגְלֵי אַחַת - שְׁטֵמָה:

ה. זָב שֶׁהָקִישׁ עַל אֵילָן שִׁכְחוֹ רַע אוֹ עַל שׂוֹכָה שִׁכְחָה רַע, וְנִפְלֹו מִמֶּנּוּ פִּגְיוֹן אוֹ שׂוֹכָת, וְעָלִיהֶן מִשְׁקָה טּוֹפַח - טָמֵאִין. הָקִישׁ עַל גִּבִּי תִנּוּר וְנִפְלֹו הֵימָנוּ כִּכֹּר תְּרוּמָה - טְהוֹר. וְאִם הָיָה חֶרֶס מְדֻבָּק בּוֹ - טָמֵא. הִשְׁדָּה, וְהַתְּבָה, וְהַמְּגַדֵּל, אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן בָּאֵין בְּמֵדָה - טָמֵאִים. וְרַבִּי נַחֲמִיָּה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מִטְּהַרִּין בָּאֵלוֹ. וְאִם הָיוּ נְסוּטִין - טָמֵאִין. זֶה הַכֵּלָל: כָּל שֶׁהוּא מִכַּח הַסֵּטָה - טָמֵא, וּמִכַּח רָעָדָה - טְהוֹר. רַבִּי יְהוֹנָדָה אוֹמֵר: עַל קוֹרוֹת בֵּית הַבַּד, בְּזָמָן שֶׁהָיָה נִפְרָצָת - טְהוֹרָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֵף עַל קוֹרוֹת הַבִּלְגִּים, בְּזָמָן שֶׁהָיָה מִקְפָּקֶת וְאֵינָה נִשְׁמָטָת:

ו. הַזָּב בְּכַף מֵאֻזְנִים, וּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב בְּכַף שְׁנִיָּה, אִם הַזָּב כּוֹרֵעַ - מִטְּמֵאִין אֶחָד וּפּוֹסְלִין אֶחָד. אִם הָיוּ הֵן מְכַרְעִין - מִטְּמֵאִין שְׁנַיִם וּפּוֹסְלִין אֶחָד. בְּאָדָם, בֵּין שֶׁהַזָּב מְכַרְעֵי וּבֵין שֶׁכָּרַע אֶת הַזָּב - מִטְּמֵאִין שְׁנַיִם וּפּוֹסֵל אֶחָד. הַזָּב בְּכַף מֵאֻזְנִים, וְאוֹכְלִין וּמִשְׁקִין בְּכַף שְׁנִיָּה, כָּרַע הַזָּב - מִטְּמֵאִין אֶחָד וּפּוֹסֵל אֶחָד. כָּרַעוּ הֵן - טְהוֹרִין. פָּרַשׁ - מִטְּמֵא אֶחָד וּפּוֹסֵל אֶחָד. וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ, אֵף עַל פִּי שְׂאִין גְּבוּהִין מִן הָאָרֶץ אֶלָּא כָּל שֶׁהוּא - נּוֹתֵנִין עֲלֵיהֶן חוּמְרֵי נִשָּׂא וְחוּמְרֵי נוֹשֵׂא:

ז. יֹשֵׁב עַל גִּבִּי קוֹרָה, הַכֵּלִים שֶׁבְּעַקֵּל - טָמֵאִין. עַל הַמִּכְבֵּשׁ שֶׁל כּוֹבֵשׁ, בְּזָמָן שֶׁהוּא טָעוֹן בְּאֻבָּנִים, כָּלִים שֶׁתַּחֲתָיו - טְהוֹרִין. וְרַבִּי נַחֲמִיָּה מִטְמֵא. בְּזָמָן שֶׁהוּא חוֹזֵר בְּכָלִים, כָּלִים שֶׁתַּחֲתָיו - טָמֵאִין:

ובין נבלת עוף טמא. נבלת עוף טמא, כזית - בבית הבליעה, כפיצה - לטמא טמאת אוכלין; דברי רבי יהושע. רבי אליעזר אומר: זה זה כזית. ורבי חנינא אומר: זה זה כפיצה:

ז. האוכל אבר מן החי מן הבהמה מן החיה ומן העופות טמאים - הרי זה לוקה שמונים; דברי רבי יהודה. ורבי אלעזר וחכמים אומרים: אינו לוקה אלא ארבעים; האוכל אבר מן החי מן הבהמה מן חיה, מעופות טהורין - כל שהוא. ומן הטמאין - עד שיהיה בו כזית.

מסכת טבול יום פרק ראשון

א. המכניס חלות בין להפרישן בין שלא להפרישן, פָּרְשׁוּ וְאַחֲרַיָּהוּ כִּדְּנִשְׁכֵּן - נפסלות במנין. מוסיף עליהן הארז וגרים של טפית, בזמן שאינן קלופין. רבי שמעון אומר: אף פולין הגמלונין פיוצא בהן - טהורין באב הטמאה ואין צריך לומר בטבול יום; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: טהורין בטבול יום וטמאין בכל הטמאות. מוסיף עליהן הארז וגרים של טפית, בזמן שהן קלופין. התבלין והשנוניות - חבור בטבול יום ואין צריך לומר בכל הטמאות. רבי שמעון בן גמליאל אומר, רבי מאיר היה אומר: במה דברים אמורים? בכפרות של בעל הבית, אבל בכפרות של נחתום - אינו טמא אלא הקצח והשומשמן והשנוניות בלבד.

ב. אחד משקה שנטמא באב הטמאה ואחד משקה שנטמא בולד הטמאה - הרי הוא תחלה לעולם. מטמא חברו וחברו את חברו אפלו הן מאה, חוץ ממשקה טבול יום, שהן פוסלין ואינן מטמאין.

ג. חמר בידיים מטבול יום, שהידיים מטמאות אחד ופוסלות אחד בקדש, ופוסלות את החלין שנעשו על טהרת תרומה, ומטמאות את המשקין לעשות תחלה. ויש ידים שנטמאין אוכלי חלין,

ה. הנוגע בצמר נבלה ובנימי מרקב, ובמי חטאת שיש בהן כדי הדיה - מטמא שנים ופוסל אחד, שאי אפשר לנוגע שלא יסיט. פֶּרֶשׁ - מטמא אחד ופוסל אחד. בקרן של נבלה, ובעץ של מרקב, ובמי חטאת שאין בהם כדי הנזה - מטמא אחד ופוסל אחד. הנוגע בבוטל נדה ובעבודת כוכבים - מטמא אחד ופוסל אחד בין אדם בין כלים. פֶּרֶשׁ - מטמא אחד ופוסל אחד. עבודת כוכבים - כשרץ, ומשמשיה - כשרץ. רבי עקיבא אומר: כנדה, ומשמשיה - כשרץ, שנאמר (ישעיה ל, כב): "תִּזְרֹם כְּמוֹ דָּוָה צֶא תֹאמַר לוֹ" - מה נדה מטמאה במשא, אף עבודת כוכבים מטמא במשא. המכניס ראשו ורבו לבית עבודת כוכבים - טמא. כלי חרס שהכניס אורו לבית עבודת כוכבים - טמא. הספסלין והקתדראות שהכניס רגל לבית עבודת כוכבים - טמא. יין שהעובד כוכבים מנסכו, אם יש בו כזית - מטמא טמאה חמורה, ואם לאו - אינו מטמא טמאה חמורה אלא טמאת משקין בלבד:

ו. האוכל מנבלת עוף טהור, מן העצמות ומן הגידים, מן השלל של ביצים, מן הדם ובשר מן החי - טהור. מן האשכול של ביצים, ומן הקרקבן ובני מעים, או שהמחה את החלב וגמעו - טהור. כרכה בתורת ובלעה - טמא. בסיב ובלעה - טהור. הקיאה והיא בבית הבליעה - מטמא אחד ופוסל אחד. הקיאה וחור ובלעה והיא בבית הבליעה - מטמא שנים ופוסל אחד. בלעה ואין בה כזית - טהור מכלום. נטל צפור ואכלה, אם יש בה כזית - טמא, ואם לאו - טהור: נבלת הבהמה בפניו בתוך פיו - טמא, ובבית הבליעה - טהור. נבלת העוף בפניו ובתוך פיו - טהור. ובבית הבליעה - טמא. נמצאת אומר: במקום שזו מטמאה - זו מטהרת, ובמקום שזו מטהרת - זו מטמאה. נבלת עוף טמא - ככחצי פרס לפסל את הגויה. וזו אחד משלשה עשר דבר שבין נבלת עוף טהור

חבור. נטלה חלתה מתוכה ואחר כך חזרה לתוכה - הרי זו אינו חבור. המקפה והחמיטה של חלין, והשמן של תרומה צף על גביהן, נגע טבול יום בשמן - לא פסל אלא השמן. וכן השמן שהוא צף על גבי חלין. רבי ישמעאל בן רבי יוחנן בן ברוקה אומר: בית שמאי אומרים אינו חבור. ובית הלל אומרים: חבור. טבול יום שהיה תורם את הבור, ונפלה הימנו חבית של תרומה ושקעה בבור (של יין), מן השפה ולפנים - חבור. מן השפה ולחוץ - אינו חבור. ואם היה פטוס, אפלו יש בו מאה כור - כלו חבור.

ב. חבית שנקבה בין משוליה בין מצדיה, ונגע בה טבול יום - טמאה. רבי יהודה אומר: מפייה ומשוליה - חבור. מפייה מפני שהמשקה משוך לתוך ידו. ומשוליה מפני שהמשקה גורר על גבי ידו. אבל מן הצדדין - יעלה באחד ומאה. בעבוע שבחבית שנקב ומכון מבפנים לבחוץ; רבי יהודה אומר: בכלל, מן הצדדין - יעלה באחד ומאה. מעשה שבבעב יין בערב, ובאו ושאלו את רבי יהודה ואמר: יעלה באחד ומאה.

ג. אכל שנפרס ומעורה במקצת, אם יש לו יד - אוחזין אותו ביד. עלה - אוחזין אותו בעלה. יש לו זה וזה - אוחו באיזו מהן שירצה, אין לו לא זה ולא זה; רבי מאיר אומר: בגדול. רבי יהודה אומר: בקטן. רבי נתניה אומר: בטהור. וכתמים אומרים: בטמא. במה דברים אמורים? בטבול יום, אבל בשאר כל הטמאות - הרי זו חבור. רבי מאיר אומר: אחד טבול יום ואחד כל הטמאות, שנמשך עמו - חבור. ושאינו נמשך עמו - אינו חבור.

ד. עסה שנדמעה או שנתחמצה בשאור של תרומה - נתחבת בחלה, ואינה נפסלת בטבול יום; דברי רבי מאיר ורבי יהודה. רבי יוסי ורבי שמעון אומרים: אין חבת בחלה ונפסלת בטבול יום. אומר רבי מנחם

באלו ידים? בידיים תחלות, וכל שאינו חבור בטבול יום - חבור בידיים. חמר באוכלין שאין במשקין, ובמשקין מה שאין באוכלין, שהאוכלין יש להן ידות ואין צריכה מחשבה לאוכלין, וספיקן לטמא אחרים - טמא, ואין להם טהרה מטמאתן. חמר במשקין, שהמשקין לעולם תחלה, לטמא את המשקים להיות תחלה, ואת האוכלין להיות שניים, ולטמא עלי שטף מאחוריו וכלי חרס מאורו. ויש מהם שנעשו אב הטמאה לטמא אדם, לטמא בגדים, ומטמאין בכל שהוא, מה שאין כן באוכלין. חמר במים מה שאין במשקין ובמשקין מה שאין במים, שהמים נעשין אב הטמאה לטמא אדם ולטמא בגדים, ופוסלין את המקנה בשלשת לוגין, ואת הגוף בשלשת לוגין, מה שאין כן במשקין. חמר במשקין שהמשקין אין להם טהרה מטמאתן, ואין טהורין בגוף, ופוסלין את המקנה בשנוי מראה, מה שאין כן במים.

ד. אחורי כלים שנטמאו במשקין, רבי אליעזר אומר: מטמאין את המשקין ואין פוסלין את האוכלין, והלכה כדבריו. רבי יהושע אומר: מטמאין את המשקין ופוסלין את האוכלין. וקל וחומר, ומה אם טבול יום שאינו מטמא משקה חלין - פוסל אוכלי תרומה. אחורי כלים שהן מטמאים משקה חלין, דין הוא שיפסלו אוכלי תרומה. שמעון אחי עזריה אומר: חלוף הדברים! מה אם טבול יום שהוא פוסל אוכלי תרומה אינו מטמא משקה חלין, אחורי כלים שאינן פוסלין אוכלי תרומה, דין הוא שאינן מטמאין משקה חלין. אמר רבי יוסי: ראה איך הלכה זו נחלקו עליה אבות הראשונים, ודנו דברי תורה מדברי סופרים ודברי סופרים מדברי תורה.

מסכת טבול יום פרק שני

א. עסה שקראא שם חלתה בצפונה, וכן קשות שקראא שם תרומה בצפונה - הרי זה

ח. התורם את הבור ונתנה במקום שלא תתגלגל ותגיע לבור, וחזר ונתנה במקום שתתגלגל ותגיע לבור, ונשפכה - הרי זה שלם. היה תורם את הבור ונסדקה, חבית או נשפכה, אם ירד הימנה כדי דמוע - אינו שלם, ואם לאו - הרי זה שלם. היה תורם ארבע חמש חביות כאחת, אף על פי שלא ירד מכל אחד ואחד כדי דמוע - אינו שלם, אם היה תורם זה אחר זה - הרי הוא שלם, מפני שהוא מתנה על כל אחד ואחד. רבי יוסי אומר: בכלן, אם היה הדיוט ולא התנה - תנאי בית דין הוא. במה דברים אמורים? בתרומת ראשית זין ושל שמן, שאין תרומת ראשית נטלת אלא מן המקף, אבל בתרומת מעשר ומעשר ושאר כל הפרות - הרי זה שלם. היה תורם תרומה ותרומת מעשר כאחד, אף תרומת מעשר אינו שלם. רבי יהודה אומר: בכלן אם היה הדיוט ולא התנה, תנאי בית דין הוא.

מסכת ידים פרק ראשון

א. מי רביעית - נותנין לאחד אבל לא לשנים. מחצי לוג - לשלשה אבל לא לארבעה. ומלוג - לחמשה אבל לא לעשרה ולא למאה. מוסיפים על הראשונים ואין מוסיפים על השניים; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: מי רביעית נותנין לאחד אף לשנים. ומחצי לוג - לשלשה אף לארבעה. מלוג - לחמשה, אף לעשרה ואף למאה. מוסיפין על השנים ואין מוסיפין על הראשונים. כיצד? נטל את הראשונים ושפשף וחזר ונטל את השניים, ואין בהן כדי שיגיע לפרק - הרי זה מוסיף עליהן. אחד הנוטל בידו אחת, ואחד הנוטל בשתי ידיו, ואחד ידו של גדול, ואחד ידו של קטן - צריך לטול מי רביעית. רבן שמעון בן גמליאל אומר: שתי ידיו של שנים - נדון כשני אנשים. כיצד? שנים שנטלו לשתי ידיהן מן רביעית, לא יחזר הראשון ויטל ידיו משירי רביעית:

בר יוסי: אמרתי לפני אבא, אי אתה מודה במקפה ובחמיטה של חלין, והשום והשמן של תרומה צף על גביהן, שאם נגע טבול יום במקצתו - לא פסל אלא מקום מגעו בלבד. אמר לי: זה מין אחד וזה שני מינין.

ה. ירק של תרומה וביצה טרופה נתונה על גביו, ונגע טבול יום בביצה, כל הסדר העליון - חבור; דברי רבי יוסי ורבי שמעון. רבי מאיר ורבי יהודה אומרים: אינו חבור, אלא הקלח שנגד ידו. על זו העיד רבי ישמעאל לפני חכמים בכרם ביבנה, שאינו חבור אלא הקלח שנגד ידו. אמר רבי יוסי: לא על זו העיד, אלא על העשוי כמו כובע שאינו חבור.

ו. חוט של ביצה שקרם על דפנה של לפס, ונגע בה טבול יום, מן השפה ולפנים - חבור, מן השפה ולחוץ - אינו חבור. רבי יוסי אומר: אף מן השפה ולפנים, כל שנקלף עמו - חבור, וכל שאינו נקלף עמו - אינו חבור. ביצים שנקפן לתוך הקערה - אינה חבור. התחיל לטרפן - אינו חבור. טרפן במשקים - הרי הוא חבור. ביצים שנקפן בטופח - אינם חבור. התחיל לטרפן - אינם חבור. טרפן במשקין - חבור. טרפן במי עצמן - לא הכשרו, הרי הן כעגולי דבלה. עגולי דבלה שנפלו משקין על מקצתן - הרי זה קוצה הימנו עבי שלש אצבעות על רחב מלא קציעה; דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: אינו נוטל (הימנו) אלא מקום משקה בלבד. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה בדבלה שמנה שלא גרסה, ודברי חכמים בדבלה שמנה שגרסה.

ז. משקה טבול יום - פטהור; דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר: בטמא. האשה שהיא טבולת יום - לשה לה עסה וקוצה הימנה חלה, ומפרשת חלתה ומנחתה בכפישה או באנחותא, ומקפת וקורא לה שם, מפני שהיא שלישי, והשלישי טהור בחלין, ועל כלן אמר רבי יהושע: דבר חדש שחדשו סופרים ואין לי מה אשיב.

חושש. נטל את הראשונים חוץ לפרק, ונטל את השניים על גביהן, ונפל כפר תרומה, מן הפרק ולפנים - טמא. מן הפרק ולחוץ - טהור. נטל את הראשונים ואת השניים ויצאו חוץ לפרק, ונפל כפר תרומה טמא, והדין נותן שיהא טהור, ומה אם מי גשמים שאינן מטהרים את המים שעל גבי היד - מטהרין את המים שעל גבי הארץ. שניים שמטהרין את המים שעל גבי היד, דין הוא שיטהרו את המים שעל גבי הארץ.

ג. נוטלין ארבעה או חמשה זה בצד זה ואינן חוששין משום ארבעה דברים: משום שנטמאו, ומשום שלא נטלו מן הרביעית, ומשום שנעשתה בהן מלאכה, ומשום שלא נטלו מן הכלי, אבל הנוטל והנותן לחברו בחפניו - ידיו טמאות, שמה תחלה לא נטל מן הכלי. שנים שנטלו שתי ידיהן, זה שמינית וזה שמינית, אף על פי שמתערבין בקלוח - ידיהן טמאות, שמתחלה לא נטלו מן הרביעית.

ד. אלו פוסלין לידים: אכל ראשון, והמדה, והמשקין. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: הנוגע ברצועה - טהור, עד שיגע בקציצה. רבי יוסי אומר משום רבי שמעון: הנוגע בקציצה - טהור עד שיגע במזוזה. ספר שבלה, אם יכול ללקט הימנו שמונים וחמשה אותיות כפרשת 'ויהי בנסע הארון' - מטמא את הידים. מגלה שכתוב בה שמונים וחמשה אותיות כפרשת 'ויהי בנסע הארון' - מטמא את הידים. חבר בה יריעות אחרות - היא מטמאה את הידים, והשאר אינה מטמאה את הידים. רבי יהודה אומר: הגליון שבספר אם יש בה כדי הקף כלן - מטמאין את הידים. הכותב הלל ושמע לתינוק להתלמד בו, אף על פי שאינו רשאי לעשות - מטמא את הידים.

ה. המשיחות והרצועות שתפרן בספר, אף על פי שאינו רשאי לקימן - מטמאות את

שתי כוסות, אחד טמא ואחד טהור, ונטל מאחד מהן לשתי ידיו או ליד אחת, ועשה טהרות - טהרותיו טהור. רבי יוסי אומר: הטמאה - בטמאתה. היו ידיו אחת טמאה ואחת טהורה, ולפניו שתי כפרים אחד טמא ואחד טהור, ונגעו שתי ידיו בכבר אחד, בין בבת אחת בין בזה אחר זה, או שנגעה ידו אחת בשני כפרים זה אחר זה, הידים והכפרים - תלויות. נגעה ידו אחת בשני כפרים כאחת, הידים - כמות שהיו, והכפרים - ישרפו:

מסכת ידים פרק שני

א. הכהנים מקדשים במקדש בידים עד הפרק, וברגל עד הסוכך. הנוטל ידיו, לא יאמר: הואיל והראשונים טמאים הריני נוטל בטמאים. ואם עשה כן - ידיו טמאות. הנוטל את ידיו - צריך לנגבם. המטביל את ידיו - אינו צריך לנגבם. הנוטל את ידיו - צריך להגביה את ידיו שלא יצאו המים חוץ לפרק ויחזרו ויטמאו את ידיו, אבל המטביל ידיו - אינו צריך להגביה את ידיו. הנוטל את ידיו, אם נתפון ידיו טהורות. ואם לאו - טמאות. וכן המטביל את ידיו, אם נתפון ידיו טהורות. ואם לאו - ידיו טמאות. רבי שמעון בן גמליאל אומר: נטל את הראשונים ואחר כך נמצא על ידיו יבחוש וכל שבריתו מן המים - ידיו טהורות. הנוטל ידיו, אם הלכו המים עד הפרק - ידיו טהורות. ואם לאו - ידיו טמאות. ספק הלכו ספק לא הלכו - ידיו טהורות. ורבי יוסי אומר: ידיו טמאות.

ב. נטל את הראשונים, זו לעצמה וזו לעצמה, ונמלה ונטל את השניים לשתי ידיו כאחת - טמאו זו את זו. נטל את הראשונים לשתי ידיו, ונמלה ונטל את השניים זו לעצמה וזו לעצמה, אם נתפון - ידיו טהורות. ואם לאו - טמאות. נטל את הראשונים לשתי ידיו, ונטמא אחת מהן, הרי זה נוטל את השניה בשנים ואינו

היָדִים. תִּיק הַסְּפָרִים, וּמִטְפָּחוֹת, וְתִבָּה שֶׁל סֵפֶר, בְּזֶמֶן שֶׁהֵן טְהוֹרוֹת - מְטַמְּאוֹת אֶת הַיָּדִים. הַבְּרִכוֹת וְהַקְּמָעוֹת אֵף עַל פִּי שֵׁישׁ בֶּהֱן מְאוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, וּמַעֲנִינֹת הַרְבֵּה שְׁבִתוֹרָה - אֵינָן מְטַמְּאוֹת אֶת הַיָּדִים. הַגְּלִיגִינִים וְסִפְרֵי הַמִּינִין - אֵינָן מְטַמְּאוֹת הַיָּדִים. סִפְרֵי בֶן סִירָא וְכָל הַסְּפָרִים שֶׁנִּכְתְּבוּ מִכָּאן וְאֵילָךְ - אֵינָן מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדִים.

ו. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מִנְסִיא אוֹמֵר: שִׁיר הַשִּׁירִים מְטַמְּאָה אֶת הַיָּדִים, מִפְּנֵי שֶׁנֶּאֱמָרָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. וְקֵהֶלֶת אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶת הַיָּדִים, שְׁאֵינָהּ אֵלָּא מַחֲכֶמְתָּהּ שֶׁל שְׁלָמָה. אָמְרוּ לוֹ: וְכִי לֹא כָתַב אֵלָּא זֶה בְּלִבּוֹ? הָרִי הוּא אוֹמֵר (מִלְכִּים-א ה', יב): "וַיִּדְבֹּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מְשָׁל", וְאוֹמֵר (מִשְׁלִי ל, ו): "אֵל תּוֹסֶף עַל דְּבָרָיו".

ז. עֲמוּן וּמוֹאֵב - מַעֲשָׂרִין מַעֲשֵׂר עֲנִי בְּשַׁבְעִית, וְכָל הָאֲרָצוֹת - כְּשֶׁאֵר שְׁנֵי שָׁבוּעַ, אִם מַעֲשֵׂר עֲנִי - מַעֲשֵׂר עֲנִי, וְאִם מַעֲשֵׂר שְׁנִי - מַעֲשֵׂר שְׁנִי. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן דּוֹרְמָסְקִית: אֲנִי הֵייתִי עִם זִקְנִים הָרֵאשׁוֹנִים כְּשֶׁבָּאוּ מִיְּבֵנָה לָלוּד, וּמִצָּאִיתִי אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּחֻנוֹת שֶׁל נַחְתּוּמִין בָּלוּד, אָמַר לִי: מַה חֲדוּשׁ הָיָה לָכֶם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ הַיּוֹם? אָמַרְתִּי לוֹ: תִּלְמִידֶיךָ אֲנִי, וּמִימֶיךָ אֲנִי שׁוֹתִין. אָמַר לִי: אֵי אֶפְשָׁר לְבֵית הַמִּדְרָשׁ בְּלֹא חֲדוּשׁ, אָמַרְתִּי לוֹ אֶת הַהֲלָכוֹת וְאֶת הַתְּשׁוּבוֹת וְאֶת הַמִּנְיָן, וּכְשֶׁהִגַּעְתִּי לָזֶה זָלְגוּ עֵינָיו דְּמָעוֹת, אָמַר (תְּהִלִּים כה, יד): "סוּד ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם", וְאוֹמֵר (עֲמוֹס ג, ו): "כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דְּבַר כִּי אִם גָּלָה סוּדוֹ אֶל עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים". צָא אָמַר לָהֶן: אֵל תְּחַוְּשׁוּ לְמַנְיָכֶם, כִּךְ מַקְבְּלָנִי מִרְבֵּן יוֹחֲנָן בֶּן זִכְאִי, שֶׁקֶבֶל מִן הַזּוֹגוֹת, וְהַזּוֹגוֹת מִן הַנְּבִיאִים, וְהַנְּבִיאִים מִמֶּשֶׁה, הִלָּכָה לְמֶשֶׁה מִסִּינִי, שְׁעֲמוּן וּמוֹאֵב מַעֲשָׂרִין מַעֲשֵׂר עֲנִי בְּשַׁבְעִית.

ח. בּוֹ בְּיוֹם עֶמֶד יְהוּדָה גֵּר עֲמוּנִי לְפָנֶיהֶם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, אָמַר לָהֶן: מַה אֲנִי לְבוֹא

בִּקְהָל? אָמַר לוֹ רַבֵּן גַּמְלִיאֵל: אָסוּר אֶתָּה! אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: וְכִי עֲמוּנִי וּמוֹאֲבִי בְּמִקְוֵם הֵן? כָּבֵר עָלָה סִנְחִירִיב וְעִרְבָב אֶת כָּל הָאֲמוֹת, שֶׁנֶּאֱמָר (יִשְׁעִיָּה י, ג): "וְאָסִיר גְּבוּלוֹת עַמִּים וְעִתִּידוֹתֵיהֶם שׁוֹשְׁתִּי"?! אָמַר לוֹ רַבֵּן גַּמְלִיאֵל: וְהִלָּא כָּבֵר נֶאֱמָר (יְרֵמְיָה מט, ו): "וְאַחֲרֵי כֵן אֲשִׁיב אֶת שְׁבוֹת בְּנֵי עֲמוּן נָאוֹם ה' כְּכִרְאוֹשׁוֹנָה", וְכָבֵר שָׁבוּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: וְהִלָּא כְּתִיב (עֲמוֹס ט, יד): "וְשִׁבְתִּי אֶת שְׁבוֹת עַמִּי יִשְׂרָאֵל", וְעָדִין לֹא שָׁבוּ, מַה הֵם לֹא שָׁבוּ - אֵף הֵם לֹא שָׁבוּ. אָמַר לָהֶן יְהוּדָה גֵּר עֲמוּנִי: מַה אַעֲשֶׂה אֲנִי? אָמְרוּ לוֹ: כָּבֵר שְׁמַעְתָּ מִפִּי זָקֵן - הָרִי אֶתָּה מִתֵּר לְבוֹא בִּקְהָל. אָמַר לוֹ רַבֵּן גַּמְלִיאֵל: אֵף מִצְרֵי פִּיּוּצָא בָּהֶם. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: לְמִצְרִים נָתַן לָהֶם הַכְּתוּב קִצְבָּה, שֶׁנֶּאֱמָר (יִחְזְקָאל כט, יג): "מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה אֶקְבֹּץ אֶת מִצְרַיִם מִן הָעַמִּים אֲשֶׁר נִפְצוּ שָׁמָּה".

ט. אָמַר לָהֶן רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן זִכְאִי: כְּתִבִּי הַקֹּדֶשׁ - חֲבַתָּם מְטַמְּאָתָן, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה אוֹתָן שְׁטִיחִים לְבִהְמָה. אָמְרוּ בֵּיתוֹסִיס: קוֹבְלִין עָלֶיכֶם פְּרוּשִׁין, מַה אִם בַּת בְּנֵי הַבָּא מִכָּח בְּנִי, שֶׁבָּא מִכָּחוֹ - הָרִי יוֹרְשָׁתִנִּי, בְּתִי הַבָּא מִכָּחִי, אֵינִי דִין שְׁתִּירְשָׁנִי? אָמְרוּ לָהֶן: לֹא, אִם אֲמַרְתֶּם בְּבַת הַבֶּן שֶׁכֵּן חוֹלְקִין עִם הָאֲחִים, תֹּאמְרוּ בְּבַת שְׁאֵינָהּ חוֹלְקַת עִם הָאֲחִים? אוֹמְרִים טוֹבְלִי שְׁחִרְתִּי: קוֹבְלָנוּ עָלֶיכֶם פְּרוּשִׁים שְׁאַתֶּם מְזִכְרִין אֶת הַשֵּׁם בְּשְׁחִרְתִּי בְּלֹא טְבִילָה. אוֹמְרִים פְּרוּשִׁים: קוֹבְלָנוּ עָלֶיכֶם טוֹבְלִי שְׁחִרְתִּי, שְׁאַתֶּם מְזִכְרִין אֶת הַשֵּׁם מִן הַגּוֹף שֵׁישׁ בּוֹ טְמֵאָה.

11 JAN	ראשון Sunday	כב 22	בבלי: זבחים קיט ירושלמי: מזיר לח תוספתא: זבים ג נ"ך: איוב כג רמב"ם: אבל ד	נץ החמה..... 7:19 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:28 צה"כ לשיטת ר"ת..... 6:02	עלות השחר..... 6:06 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:04 שקיעה..... 4:49
12 JAN	שני Monday	כג 23	בבלי: זבחים קכ ירושלמי: מזיר לט תוספתא: זבים ד נ"ך: איוב כד רמב"ם: אבל ה	נץ החמה..... 7:19 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:29 צה"כ לשיטת ר"ת..... 6:03	עלות השחר..... 6:06 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:05 שקיעה..... 4:50
13 JAN	שלישי Tuesday	כד 24	בבלי: מנחות ב ירושלמי: מזיר מ תוספתא: זבים ה נ"ך: איוב כה רמב"ם: אבל ו	נץ החמה..... 7:19 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:29 צה"כ לשיטת ר"ת..... 6:04	עלות השחר..... 6:06 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:05 שקיעה..... 4:51
14 JAN	רביעי Wednesday	כה 25	בבלי: מנחות ג ירושלמי: מזיר מא תוספתא: טבול יום א נ"ך: איוב כו רמב"ם: אבל ז	נץ החמה..... 7:18 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:29 צה"כ לשיטת ר"ת..... 6:05	עלות השחר..... 6:05 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:05 שקיעה..... 4:52
15 JAN	המישי Thursday	כו 26	בבלי: מנחות ד ירושלמי: מזיר מב תוספתא: טבול יום ב נ"ך: איוב כז רמב"ם: אבל ח	נץ החמה..... 7:18 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:29 צה"כ לשיטת ר"ת..... 6:06	עלות השחר..... 6:05 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:05 שקיעה..... 4:53
16 JAN	ששי Friday	כז 27	בבלי: מנחות ה ירושלמי: מזיר מג תוספתא: ידים א נ"ך: איוב כח רמב"ם: אבל ט	נץ החמה..... 7:18 סו"ז קר"ש - גר"א..... 9:41 סו"ז תפלה - גר"א..... 10:29 צה"כ לשיטת ר"ת..... 6:07	עלות השחר..... 6:05 סו"ז קר"ש - פג"א..... 9:05 סו"ז תפלה - פג"א..... 10:05 שקיעה..... 4:54
Candle Lighting 4:37 הדלקת הנרות					
17 JAN	שבת Shabbos	כח 28	בבלי: מנחות ו ירושלמי: מזיר מד תוספתא: ידים ב נ"ך: איוב כט רמב"ם: אבל י	וארא, פבה"ח	
הפטרה: כה אמר ד'					
Shabbos Ends 6:08 זמן מוצש"ק					

וְעַר עֵס הָאֵט נִשְׁט פֿאַראַקטן זײַנע עֲבִירֹת פֿון דִּי יוֹגֶנע יֶאָרן, דוֹרף דָּעם קוֹמַען אוֹיף אַים דאָגות.

(ספֿר הַמִּדּוֹת אוֹת עֲצָבוֹת סִימָן א')